

Grästorps kommun Årsredovisning 2019

Grästorps kommun

Innehållsförteckning

Inledning

- 3 Kommunstyrelsens ordförande summerar året
- 4 Kommundirektören summerar året
- 5 Inblick Grästorps 2019
- 6 Sammanfattning
- 7 Det här är Grästorp
- 9 Organisation
- 10 Driftredovisning
- 12 Investeringsredovisning

Förvaltningsberättelse

- 14 Översikt över verksamhetens utveckling
- 16 Den kommunala koncernen
- 18 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 23 Händelser av väsentlig betydelse
- 24 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- 32 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 35 Balanskravsresultat
- 36 Väsentliga personalförhållanden
- 39 Förväntad utveckling

Räkenskaper

- 40 Resultaträkning
- 41 Finansieringsanalys
- 42 Balansräkning
- 43 Nothänvisningar
- 51 Redovisningsprinciper + känslighetsanalys

Verksamheter

- 53 Allmän verksamhet
- 62 Teknisk verksamhet
- 72 Bildningsverksamhet
- 83 Social verksamhet
- 97 Miljö- och byggnämnd

Revisionsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande summerar

2019 var första året på den nya mandatperioden och politiken blev överens om att införa tillitsbaserad styrning. Det har inte gått så lång tid ännu, men det ska bli spännande att se hur framtiden utvecklas i denna form.

Under 2019 var det mycket fokus på samhällsbyggnad och då främst på att få till stånd fler detaljplaner. Två nya detaljplaner blev klara och kommer att börja bebyggas 2020. Att invånarantalet minskade blev ett tydligt bevis på att det saknas bostäder på orten. Kommunen fortsätter att arbeta långsiktigt med att köpa in byggbar mark och planera för mer bostäder, både genom förtätning och utvidgning.

Kommunfullmäktige tog i november beslut om att ta sig an det föråldrade vatten- och avloppsnätet i tätorten. Kostnaden för att täcka behovet är cirka 100 miljoner kronor och för 2020 avsattes hela 25 miljoner.

I Svenskt Näringslivs ranking för hela landet hamnade vi på en mycket hedrande 15:e plats. Det är fantastiskt bra att vi år efter år kan ligga bland de 25 bästa kommunerna i landet.

Samarbeten med andra kommuner ökar kontinuerligt och det är den självklara vägen för Sveriges alla mindre kommuner. Grästorp är ofta initiativtagare och att en del kommuner är mer framsynta än andra kan konstateras. De sex kommunerna i västra Skaraborg (V6) är ett exempel på hur gemensamma krafter kan ge långsiktigt bra resultat, ökad effektivitet och mer valuta för skattepengarna.

Grästorp har bra verksamhetsresultat och god ekonomi. Vi har ett välutvecklat kvalitetsarbete och verksamheterna visar goda resultat, ofta till en lägre kostnad jämfört med andra mindre kommuner. Vi får ofta bra erkännanden och resultat genom alla de nationella jämförelser som årligen genomförs.

Trots detta blir ekonomin ansträngd med ett sviktande invånarantal. För att kommunen ska kunna fortsätta satsningen på att utveckla samhället och nya detaljplaner beslutades det om en skattehöjning inför 2020. Vår organisation med en förvaltning visar styrkan när det gäller att ta ansvar för kommunens gemensamma ekonomi. Årets resultat blev positivt och jag vill ge förvaltningen en stor eloge för det fina arbetet.

Det är viktigt att kontinuerligt arbeta innovativt och resurseffektivt, så att skattebetalarnas pengar kan användas så att fler av medborgarnas behov och önskemål kan uppfyllas inom prioriterade områden.

I förvaltningen pågår en stor förändringsprocess, Grästorp 5.0, där riktningen går mot ett mycket mer dynamiskt arbetssätt än tidigare, vilket är en förutsättning för att klara alla framtidens utmaningar som vi ser komma. Med det engagemang och innovativa tankesätt som kommunen har tagit sig an utmaningarna, kommer Grästorp att vara med och leda utvecklingen mot framtidens kommuner i Sverige.

Jag vill till sist rikta ett stort tack till alla medledare och förtroendevalda för ert fantastiska arbete och stora engagemang i Grästorps utveckling. Ni gör skillnad och ni skapar värde för alla invånare och företag i kommunen.

Kent Larsson

kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören summerar året

2019 var på alla sätt ett mycket gott år i verksamheten, med hög kvalitet på våra enheter, en budget i balans och med full fart mot framtiden. Vi verkar vara en attraktiv arbetsgivare och hade lätt att rekrytera till många funktioner och det verkar vara hög kundnöjdhet bland dem vi är till för. Det finns med andra ord en bra bas att bygga utveckling vidare från.

Verksamheten lade ner mycket jobb på samhällsutvecklingsarbetet och fokuserade på att lägga en bra grund och strategier för samhällsutvecklingen i Grästorps på lång och kort sikt. Centrumutveckling, cykelplaner och detaljplanearbete kantat av en del strategiska markinköp kännetecknade året. 2020 kommer att handla mycket om att verkställa de strategiskt framtagna dokumenten så att samhällsutvecklingen får färg och form i Grästorps.

Verksamheten arbetade målmedvetet hela 2019 för att ta fram bra underlag till Grästorps kommuns politiker gällande ett nytt inriktningsdokument, ny styr- och ledningsmodell samt nya verksamhetsplaner som rimmar med den nya visionen och den tillitsbaserade styrningen. Arbetet kommer att fortsätta 2020, men flera viktiga steg är redan tagna. År 2020 fortsätter arbetet med alla medledare i Grästorps kommun för att få både tillitsbaserad styrning och tillit i sig att fortsätta utvecklas.

Arbetet med Grästorps 5.0 sysselsatte oss hela året och varje verksamhet och enhet arbetade med fokusområden efter en självskattning i varje team och arbetslag i Grästorps kommun. Alla medledare i Grästorps gjorde därtill en kärnkvardant, där styrkor, utmaningar, fallgropar och allergier kartlagdes. Dessa användes sedan i teamutvecklingen av varje team. Satsningen gav positiva effekter för många av våra team och kommer därför att fortsätta 2020.

2020 kommer att handla om fler boenden för äldre, mer samhällsutveckling, mer tillitsbaserad styrning och ett nytt budgetarbete med planering inför 2021.

Linda Esseholt Hermansson
kommundirektör

Inblick i Grästorp 2019

#1

Sveriges föreningsvänligaste
kommun 2019

1:a

plats i Sverige när det gäller kund-
nöjdhet på Grästorps äldreboende.

15:e

plats, bästa företagsklimat.
Grästorp har snabbt klättrat uppåt.

100 %

av våra ägg är ekologiska
och värpta i närområdet

5 693

invånare, 38 färre än förra året
eftersom många äldre avled
och det föddes få barn.

3:e

plats i Sverige med 96,7 procent
av eleverna som var behöriga till
gymnasiet när de lämnade
grundskolan.

Sammanfattning

Grästorps kommun är välskött med bra styrning och ledning och god framåtanda. Kvaliteten i de stora verksamheterna som förskola, skola och äldreomsorg visar en god trend för 2019. Det är inte tillfälligt, utan ett resultat av ekonomistyrning, kvalitetsarbete och en tydlig värderiktning i form av Grästorp 5.0. Det har i sin tur gett en långsiktigt hållbar utveckling till det bättre. En annan framgångsfaktor är att fullmäktige i inriktningsdokument år 2015 prioriterade tre verksamhetsmål som följt med genom åren som en röd tråd. Det har gett verksamheten kontinuitet och långsiktighet. Nytt för 2019 var den nya visionen *Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring och vi välkomnar dig.*

Det här är Grästorp

Vision Grästorp 2020

I Grästorp finns energi

Grästorp har Västra Götalands bästa boendemiljö. Invånarna är nöjda med service och fritidsutbud och det är nära till mycket - allt från jobbutbudet i regionen till golfbanan i centrum. Förskolan och skolan ligger i topp i nationella undersökningar. Näringslivet sjuder av entreprenörsanda och de gröna näringarna blomstrar.

Kommun är belägen söder om Vänern. Kommunen ligger mitt i Västra Götalands Län där centralorten Grästorp har goda väg-, buss- och tågförbindelser. Från Grästorp till Trollhättan/Vänersborg är det ca tre mil och till Göteborg är det nio mil. Kommunen gränsar till Lidköping, Vara, Essunga kommuner samt i väster mot Trollhättan och Vänersborgs kommuner.

BEFOLKNING 31/12 RESPEKTIVE ÅR

	2019	2018	2017	2016	2015
Årlig förändring	- 38	- 19	29	77	5 644
Totalt:	5 693	5 731	5 750	5 721	5 644
- därav 0-6 år	384	387	413	410	399
7-15 år	570	584	575	591	566
16-18 år	199	189	209	194	190
19-24 år	348	337	331	342	366
25-64 år	2 739	2 783	2 794	2 793	2 779
65-84 år	1 248	1 227	1 222	1 200	1 151
85- år	205	224	206	191	193
- varav män	2 895	2 898	2 916	2 902	2 890
- varav kvinnor	2 798	2 833	2 834	2 819	2 754

UTDEBITERING

	2019	2018	2017	2016	2015
Kommunal utdebitering	21,57	21,57	21,57	21,57	21,57

MANDATFÖRDELNING 2019-2022

Totalt 27 mandat i kommunfullmäktige fördelat på:

Moderaterna (M)	10 mandat
Centern (C)	5 mandat
Socialdemokraterna (S)	5 mandat
Sverigedemokraterna (SD)	4 mandat
Liberalerna (L)	1 mandat
Miljöpartiet (MP)	1 mandat
Kristdemokraterna (KD)	1 mandat

Den politiska maktfördelningen domineras av moderaterna och centerpartiet. Ordföranden i kommunfullmäktige representerar moderaterna och i kommunstyrelsen är ordföranden från moderaterna.

ARBETSMARKNAD

Arbetsstillfällena i Grästorp kommun efter näringsgren (procent)	Grästorp	Riket
Vård/omsorg	28	17
Handel	14	12
Byggverksamhet	9	7
Utbildning	11	11
Jordbruk/skogsbruk	10	2
Energi och miljö	1	1
Företagstjänster, finans/försäkring	6	14
Tillverkning	5	11
Personliga/kulturella tjänster	4	4
Hotell/restaurang	2	3
Transport	3	5
Information/kommunikation	2	4
Fastighetsverksamhet	1	2
Civila myndigheter och försvar	0	6
Ej specificerad verksamhet	4	1

Anm: Avser 2017 vilket utgör senast tillgängliga uppgifter

Organisation

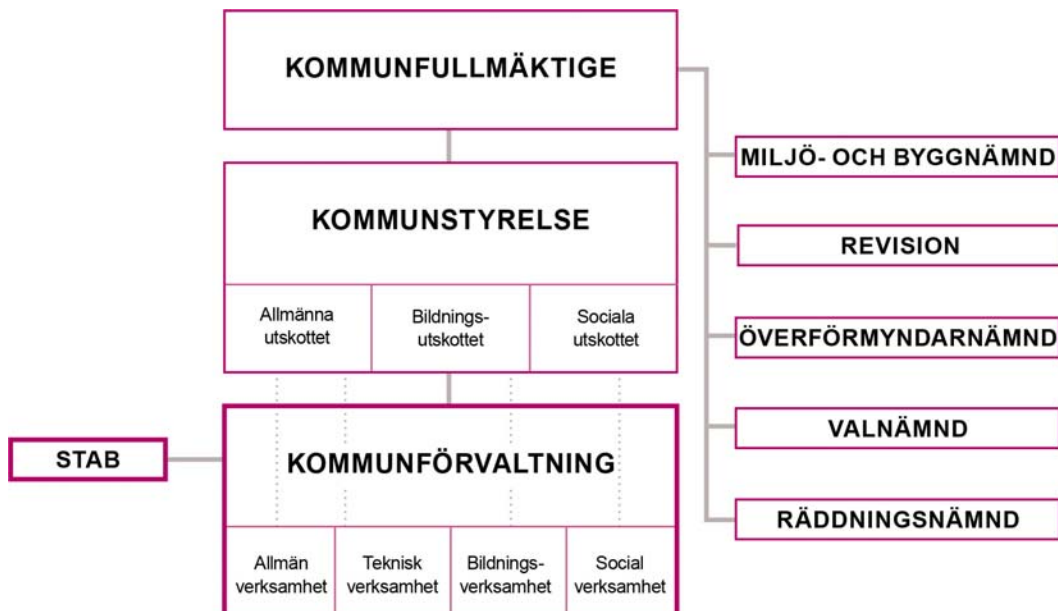
Kommunstyrelsen har tre utskott som utgör beredningsorgan. Dessutom finns miljö- och byggnämnden som arbetar med myndighetsfrågor samt tillsyn inom området miljö och bygg. Räddningsnämnden är gemensam för Grästorp, Lidköping, Vara och Essunga kommuner.

I kommunstyrelsen fattas alla beslut med undantag av de som beslutas i miljö- och byggnämnden. Det är bara kommunstyrelsen som kan lämna förslag till kommunfullmäktige och ge uppdrag till kommunens gemensamma förvaltning.

Utskottens främsta uppgifter finns inom följande områden:

- Ekonomi- och verksamhetsuppföljning
- Beredning för förslag till mål, inriktningar och särskilda uppdrag
- Medborgardialog
- Beslut i enskilda individärenden

Det allmänna utskottet är även personalutskott.

Driftredovisning

Sammanställningen visar verksamhetens redovisade resultat och fördelningen mellan kommunens olika verksamheter. En redovisning av ekonomin finns även i kommunstyrelsens och miljö- och byggnämndens enskilda redovisningar. I driftredovisningen ingår verksamheternas interna kostnads- och intäktsposter. Dessa poster elimineras sedan i finansförvaltningens redovisning för att resultatet ska bli detsamma som visas i kommunens externredovisning – resultaträkningen.

Verksamheterna redovisade ett sammanlagt överskott mot budget med 4,3 mkr, en avvikelse som motsvarade cirka 1,3 procent av nettobudgeten. Samtliga verksamheter visade överskott.

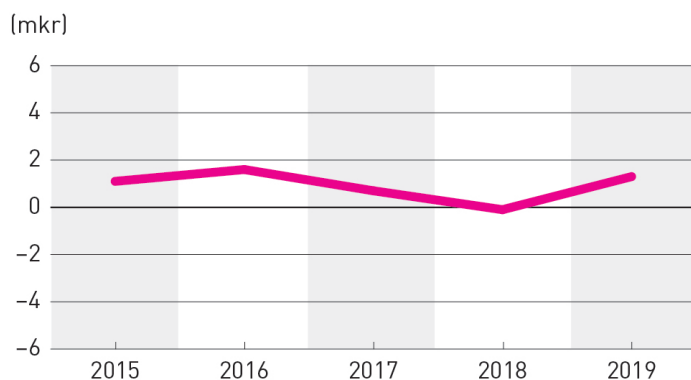
Sammanfattningsvis överskred kostnaderna budgeten med 4,2 mkr. Intäkterna blev 8,5 mkr högre än budgeterat. Budgetavvikelse varierade mellan miljö- och byggnämndens överskott på knappt 0,1 mkr och bildningsverksamhetens överskott på 1,6 mkr. Bildningsverksamhet och social verksamhet bidrog tillsammans med 3,1 mkr till resultatet. För bildningsverksamhetens del berodde resultatet bland annat på lägre personalkostnader och tilläggsbelopp som inte användes, samtidigt som intäkterna från riktade statsbidrag var högre än budgeterat. Social verksamhet hade lägre personalkostnader, samtidigt som kostnaderna för placeringar blev lägre än budgeterat. Lägre personalkostnader, minskat matsvinn och en välfungerande maskinpark bidrog till överskottet i teknisk verksamhet. Bland övriga avvikelser i verksamheten kan nämnas ökade kostnader för detaljplanearbete och markförsörjning. Ytterligare medel till detaljplanearbetet tillfördes från den finansiella reserven.

Finansförvaltningen redovisade ett underskott på 0,4 mkr exklusive avskrivningar. De stora budgetavvikelse som redovisas på kostnads- respektive intäktssidan beror på elimineringen av interna poster. Arbetsgivaravgifter, försäkringsavgifter och pensionskostnader redovisade en avvikelse mot budget med -1,4 mkr, vilket var en direkt följd av ett förändrat löneläge, där en av orsakerna var olika riktade lönelöft i verksamheten. Under året disponerades 0,8 mkr ur den finansiella reserven, resterande del på 0,2 mkr redovisas som överskott. Kostnadsökningar i finansförvaltningen balanserades delvis mot förändringar på intäktssidan. Därmed blev den totala budgetavvikelsen relativt liten. I finansförvaltningen redovisades även 0,3 mkr, som utgjorde en kostnad motsvarande 1/25-del av kostnaden för den statliga medfinansieringen av utbyggnaden av E20.

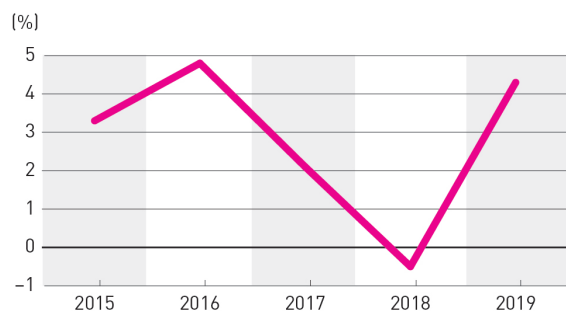
Nivån på avskrivningarna var en följd av genomförda investeringar. Avskrivningarna uppgick till 14,9 mkr, vilket var i nivå med budget. Avskrivningskostnaderna påverkades av att många investeringsprojekt blev klara under året och aktiverades. Avskrivningarna var högre jämfört med tidigare år. Både 2017 och 2018 påverkades avskrivningsnivån av nedskrivningar på förskolebyggnader.

Om avvikelserna i finansförvaltningen och avskrivningarna läggs till, var den totala budgetavvikelsen för verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen 4,0 mkr.

Budgetföljsamhet, mkr

Budgetföljsamhet, procent

NÄMND	KOSTNAD		INTÄKT		NETTOKOSTNAD	
	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelsen						
– allmän verksamhet	68 811	– 1 689	20 749	1 880	48 062	191
– teknisk verksamhet	97 933	– 4 656	66 540	5 563	31 393	907
– bildningsverksamhet	139 425	277	16 335	1 327	123 090	1 604
– social verksamhet	183 103	1 727	60 240	– 199	122 863	1 528
Miljö- och byggnämnd	2 137	174	1 128	– 112	1 009	62
Summa	491 409	– 4 167	164 992	8 459	326 417	4 292
Finansförvaltningen	– 73 711	9 700	– 63 710	– 10 123	– 10 001	– 423
Summa	417 698	5 533	101 282	– 1 664	316 416	3 869
Avskrivningar	14 879	112			14 879	112
SUMMA	432 577	5 645	101 282	– 1 664	331 295	3 981

NÄMND	KOSTNAD		INTÄKT		NETTOKOSTNAD	
	Redovisning 2019	Redovisning 2018	Redovisning 2019	Redovisning 2018	Redovisning 2019	Redovisning 2018
Kommunstyrelsen						
– allmän verksamhet	68 811	66 505	20 749	19 496	48 062	47 009
– teknisk verksamhet	97 933	97 362	66 540	65 319	31 393	32 043
– bildningsverksamhet	139 425	138 743	16 335	17 731	123 090	121 012
– social verksamhet	183 103	187 309	60 240	66 101	122 863	121 208
Miljö- och byggnämnd	2 137	1 998	1 128	1 054	1 009	944
Summa	491 409	491 917	164 992	169 701	326 417	322 216
Finansförvaltningen	– 73 711	– 71 922	– 63 710	– 62 736	– 10 001	– 9 186
Summa	417 698	419 995	101 282	106 965	316 416	313 030
Avskrivningar	14 879	13 462			14 879	13 462
SUMMA	432 577	433 457	101 282	106 965	331 295	326 492

Investeringsredovisning

Kommunen investerade i fastigheter och anläggningar för totalt 37,5 mkr netto 2019.

De mest omfattande investeringarna var:

- Lunnevidadet, 6,8 mkr
- gata, vatten- och avloppsnät inklusive saneringsåtgärder, 5,6 mkr
- familjecentralen, 4,4 mkr
- planerat underhåll och mindre investeringar, 3,5 mkr
- förvärv av fastigheten Örnen, 3,3 mkr.

I november 2018 fastställde kommunfullmäktige 2019 års investeringsbudget till 41,2 mkr. Kommunstyrelsen beslutade i april att ombudgetera cirka 23 mkr för pågående projekt från investeringsredovisningen 2018. Efter beslutet förändrades budgeten för investeringar till totalt 64,2 mkr.

Investeringsutgifterna uppgick till 38,4 mkr och investeringsinkomsterna till cirka 0,9 mkr 2019. Därmed blev den totala investeringsvolymen 25,8 mkr lägre än budgeterat.

De senaste åren har kommunen haft för höga nettoinvesteringar i förhållande till resultatutvecklingen. Investeringsnivån 2019 kunde dock finansieras utan att kommunen behövde öka lånefinansieringen. Trots det kunde kommunen inte självfinansiera investeringarna, eftersom summan av årets resultat och avskrivningar var lägre än årets investeringar.

De senaste tio åren har kommunen redovisat en nettoinvesteringsnivå som var högre än 20 mkr vid sju tillfällen: åren 2009, 2011, 2012, 2014, 2017, 2018 och 2019. De senaste fem åren, 2015–2019, investerade kommunen 151,6 mkr netto, vilket motsvarar drygt 30 mkr årligen.

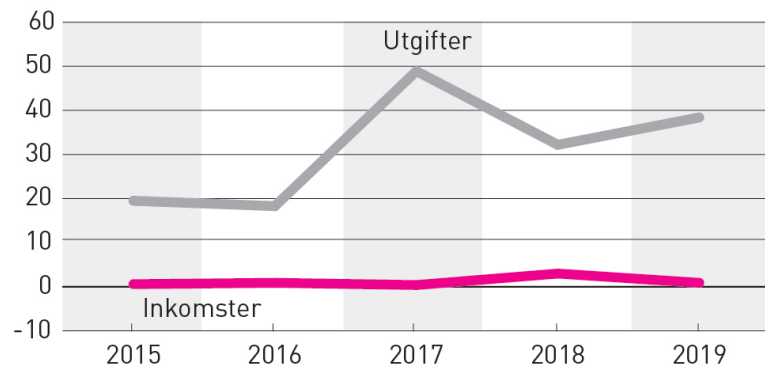
Inför 2020 budgeterade kommunen 64,6 mkr till investeringar. Det gör att investeringsnivån således fortfarande är mycket hög. Vatten- och avloppsnätet är i stort behov av renovering och upprustning. För ändamålet finns 25 mkr avsatta i 2020 års investeringsbudget. Det är den enskilt största investeringsposten. Andra större investeringar är den pågående renoveringen av Lunnevidadet och byte av tak i Åse Vistehallen. Satsningar på gång- och cykelvägar finns budgeterade för sammanlagt 8,5 mkr. Vidare ingår ett anslag på 5,3 mkr för planerat underhåll. Det ska betraktas som investeringsutgifter enligt gällande regelverk.

Nivån på investeringsutgifterna de senaste fem åren var 151,6 mkr. Under samma period var summan av årets resultat och avskrivningar 118,3 mkr. Investeringsnivån sedd i relation till årets resultat och avskrivningar visar en obalans på totalt 33,3 mkr sedan 2015. Med årets resultat på 12 mkr minskar dock obalansen. Varje år måste obalansen finansieras med ökad upplåning eller minskning av likviditeten. En alltför hög investeringsvolym en längre tid medför ökade driftkostnader och avskrivningsnivåer. Det medför även behov av lånefinansiering som påverkar kommunens räntekostnader, finansnetto och årets resultat. Med den planerade nivån i investeringsbudgeten för 2020 och planen för 2021–2022 tvingas kommunen öka lånefinansieringen betydligt de kommande åren för att kunna finansiera investeringsutgifterna om de genomförs enligt plan.

Nedanstående tabell visar pågående och avslutade investeringsprojekt. För en fullständig investeringsredovisning, se not 11 i finansieringsanalysen.

Investeringar

(mkr)

Nämnd och projekt	Projekt- nummer	Nettoanslag per projekt	Netto- investering t o m 2018	Utgifter 2019	Inkomster 2019	Netto- investering 2019	Netto- investering t o m 2019
Kommunstyrelsen							
– allmän verksamhet				1 183		1 183	
varav							
IT	0002,0183, 0190	9 140	8 447	1 183		1 183	9 630
– teknisk verksamhet				36 666	912	35 754	
varav							
va och gata	208	21 100	14 815	5 614	609	5 005	19 820
familjecentralen	240	7 300	813	4 384		4 384	5 197
Lunnevi IP konstgräs exploateringsområde	251	2 000	67	1 922		1 922	1 989
kommande	254	6 000	0	1 959		1 959	1 959
Lunnevi IP	257	2 000	0	1 235		1 235	1 235
Lunnevidadet	248	11 000	2 084	6 824		6 824	8 908
fastighetsförvärv Örnen 7	260	3 250	0	3 300		3 300	3 300
planerat underhåll	300	16 000	10 975	3 538		3 538	14 513
– social verksamhet				603		603	
SUMMA				38 452	912	37 540	

Kolumnen *Nettoinvestering t o m 2019* innehåller investeringar från och med redovisningsåret 2010.

Översikt över verksamhetens utveckling

Årets resultat blev 12,0 mkr, vilket motsvarade 2 115 kronor per invånare. Resultatet var 5,2 mkr högre än budget. Jämfört med 2018 var det en förbättring med 5,9 mkr.

Den procentuella ökningen av nettokostnaderna på 1,5 procent var lägre än ökningen av skatte- och bidragsintäkterna, som ökade med 3,4 procent jämfört med 2018.

Grästorps kommun uppfyllde kommunallagens krav på en ekonomi i balans och kravet på god ekonomisk hushållning. Genom god kostnadskontroll och budgetdisciplin kan Grästorp även fortsättningsvis ha stabil ekonomi och långsiktigt klara en nivå som uppfyller kraven för god ekonomisk hushållning.

Investeringsvolymen var 37,5 mkr netto. Investeringarna kunde inte finansieras enbart genom årets resultat och avskrivningar, vilket gjorde att likviditeten minskade. Inga nya lån togs och soliditeten förbättrades jämfört med 2018.

Finansnettot var sämre än 2018 och belastade kommunens resultat med cirka 1,0 mkr. Kommunen behöver göra en noggrann prioritering av olika behov för att hålla investeringarna på en nivå som kan finansieras långsiktigt, utan alltför stora påfrestningar på ekonomin. En ökad upplåning för att finansiera höga investeringsnivåer ökar det negativa finansnettot och påverkar också soliditeten negativt.

Ekonomi i sammandrag

NYCKELTAL

		2019	2018	2017	2016	2015
Antal invånare 31 december		5 693	5 731	5 750	5 721	5 644
förändring under året		- 38	- 19	29	77	14
Verksamhetens						
kostnader, inklusive avskrivning	mkr	432,6	433,5	433,9	426,2	377,4
intäkter	mkr	101,3	107,0	123,4	126,2	94,7
nettokostnader	mkr	331,3	326,5	310,5	300,0	282,7
nettokostnader/invånare	kr	58 193	56 966	54 007	52 438	50 096
Nettoinvesteringar	mkr	37,5	29,2	48,5	17,4	18,9
Nettoinvesteringar/invånare	kr	6 594	5 105	8 428	3 044	3 352
Utdebitering	%	21,57	21,57	21,57	21,57	21,57
Skatteintäkter	mkr	257,8	251,2	243,4	231,6	221,0
Totala tillgångar	mkr	406,4	398,3	361,2	331,2	323,7
Totala tillgångar/invånare	kr	71 379	69 506	62 810	57 890	57 350
Anläggningstillgångar/invånare	kr	55 383	52 621	49 539	44 013	43 811
Omsättningstillgångar/invånare	kr	15 061	16 885	13 271	13 877	13 469
Avsättning/skuld, pensioner	mkr	7,0	6,3	5,0	4,5	4,2
Ansvarsförbindelse, pensioner	mkr	133,5	134,1	137,0	138,1	145,8
Anläggningslån, faktisk skuld	mkr	122,6	126,9	102,9	87,0	91,0
Låneskuld/invånare	kr	21 539	22 003	17 895	15 207	16 123
Eget kapital	mkr	184,8	172,7	166,6	153,5	146,5
Eget kapital/invånare	kr	32 459	30 142	28 979	26 833	25 951

		2019	2018	2017	2016	2015
Soliditet	%	46	43	46	46	45
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	%	13	10	8	5	0
Borgen och förpliktelser ¹⁾	mkr	227,2	212,2	200,9	178,6	163,9
Borgen och förpliktelser/invånare	kr	39 903	37 032	34 942	31 214	29 035
Likvida medel	mkr	51,6	64,4	44,7	35,0	43,7
Likviditet ²⁾	%	104	114	94	100	95
Finansnetto	mkr	- 1,0	- 0,5	- 0,9	- 1,0	- 1,5
Årets resultat/invånare	kr	2 115	1 067	2 282	1 128	2 339
Årets resultat i % av skatt och statsbidrag	%	3,5	1,8	4,1	2,1	4,4

¹⁾ Exklusive ansvarsförbindelse pensioner

²⁾ Likvida medel och korta fordringar/korta skulder

Den kommunala koncernen

Sammanställd redovisning

Redovisningen ger en samlad bild av det totala ekonomiska åtagandet för kommunen och dess bolag. I den sammanställda redovisningen ingår Grästorps kommun och Grästorps Fjärrvärme AB, GFAB. Sammanställningen baseras på kommunens och bolagets resultat- och balansräkningar. Alla interna mellanhavanden är borttagna. Kommunens redovisningsprinciper var vägledande när redovisningen upprättades. I aktiebolag anses kommunen ha ett väsentligt inflytande om den har en röstandel på minst 20 procent. Kommunens andel i Grästorps Fjärrvärme är 40,2 procent. Grästorps kommun är även delägare i andra verksamheter där kommunens andel är mindre än 10 procent. Kommunens ekonomiska åtagande i dessa verksamheter är försumbart och ingår inte i den sammanställda redovisningen. Kommunens engagemang i Kooperativa hyresrättsförening Trygga Hem ingår heller inte i sammanställningen.

Grästorps Fjärrvärme AB startade 1999 med produktion och försäljning av fjärrvärme i Grästorps tätort. Bolaget ägdes tidigare helt av Grästorps kommun. Numera har den andra delägaren i bolaget, Lantmännen Agrovärme AB, en ägarandel på 59,8 procent.

Bolaget producerar och säljer färdig värme. Energin framställs av biobränsle och distribueras via fjärrvärmekulvert till fastigheter i Grästorps tätort. Panncentralen i Grästorp är integrerad med kulvertnätet. Bolagets verksamhet är anmälningspliktig enligt miljöbalken. Den anmälningspliktiga produktionen stod för den klart dominerande delen av bolagets nettoomsättning. Bolaget har ett kontrollprogram för att besiktiga utsläpp och ta hand om restprodukter.

Det finns planer på att bygga ut kulvertnätet ytterligare och att ansluta nya kunder till det befintliga kulvertnätet.

Av bolagets redovisning framgick att resultatet 2019 blev 0,9 mkr efter bokslutsdispositioner. Försäljningsintäkterna uppgick till 8,5 mkr och kostnaderna, inklusive avskrivningar och bokslutsdispositioner, var 7,6 mkr, vilket gav ett rörelseresultat på 0,9 mkr. Bolagets balansomslutning blev 27,3 mkr, varav eget kapital utgjordes av 26,0 mkr. Bolaget har inga långfristiga skulder. Bolagets soliditet uppgick till 85 procent.

Sedan 2016 är kommunen medlem i Göliska IT, som är ett kommunalförbund och ägs tillsammans av Essunga, Götene, Lidköpings, Skara, Vara och Grästorps kommuner. Göliska IT levererar it-drift till medlemskommunerna och flera kommunala bolag. Ägarandelen för Grästorps kommun uppgår till 6,2 procent. Grästorps kommun tog i balansräkningen upp 604 tkr som finansiell tillgång i Göliska IT.

Då Grästorps ägarandel i Göliska IT var relativt låg, ingår bolaget inte i den sammanställda redovisningen.

SAMMANSTÄLLD RESULTATRÄKNING 2019

Belopp i tkr	Kommunen 2019	Koncernen 2019	Koncernen	
			2018	2017
Verksamhetens intäkter	101 282	103 604	109 164	125 633
Verksamhetens kostnader	- 417 698	- 419 487	- 421 598	- 421 372
Avskrivningar	- 14 879	- 15 051	- 13 620	- 14 213
Verksamhetens nettokostnader	- 331 295	- 330 935	- 326 055	- 309 952
Skatteintäkter	257 770	257 770	251 162	243 385
Generella statsbidrag	86 552	86 552	81 948	81 204
Finansiella intäkter	794	796	1 037	703
Finansiella kostnader	- 1 778	- 1 779	- 1 544	- 1 644
Resultat före extraordinära poster	12 043	12 404	6 548	13 697
Årets resultat	12 043	12 404	6 548	13 697

SAMMANSTÄLLD BALANSRÄKNING 2019

Belopp i tkr	Kommunen 2019	Koncernen 2019	Koncernen	
			2018	2017
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	315 298	323 142	304 299	287 580
Immateriella anläggningstillgångar	446	624	561	275
Nyttjandetillstånd	446	624	561	275
Materiella anläggningstillgångar	304 872	309 905	288 547	272 085
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	294 144	294 407	272 956	255 734
Maskiner och inventarier	10 728	15 499	15 591	16 351
Finansiella anläggningstillgångar	9 980	12 612	9 592	9 340
Aktier och andelar	8 880	6 192	8 492	8 240
Långfristiga fordringar	1 100	1 100	1 100	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	5 320	5 320	5 600	5 880
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	85 745	91 450	102 014	81 073
Förråd	0	63	60	1 915
Fordringar	34 153	34 663	33 111	30 417
Kassa och bank	51 592	56 725	68 843	48 741
SUMMA TILLGÅNGAR	406 363	414 591	406 313	368 652
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL	184 788	192 570	180 087	173 439
Därav årets resultat	12 043	12 404	6 549	13 697
AVSÄTTNINGAR	16 169	16 169	14 916	13 273
Pensioner och liknande förpliktelser	7 015	7 015	6 258	5 043
Avsättningar	9 154	9 154	8 658	8 230
SKULDER	205 406	205 852	211 310	182 140
Långfristiga skulder	122 876	122 876	126 098	101 909
Kortfristiga skulder	82 530	82 976	85 212	80 231
SUMMA EGET KAPITAL, AV SÄTTNINGAR OCH SKULDER	406 363	414 591	406 313	368 852

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkningsutveckling

En viktig del i den kommunala ekonomin är invånarantalet och hur det förändras. Grästorps kommuns befolkning har minskat med 164 under de senaste tio åren vilket motsvarar 2,8 procent. En kraftig förändring inträffade 2010 då kommunen blev 81 personer färre. Trenden fortsatte även 2011, då befolkningen minskade med 102 personer. Totalt innebar det en minskning med 183 personer på två år, vilket medförde kraftiga minskningar av skatte- och bidragsintäkter. En analys av förändringen visade att det främst var inflyttningen till kommunen som minskade under dessa år. Åren mellan 2015 och 2017 innebar viss återhämtning av invånarantalet. Antalet invånare minskade återigen under 2018 med 19 personer och minskningen fortsatte också under 2019, nu med 38 personer.

Verksamhetens nettokostnader

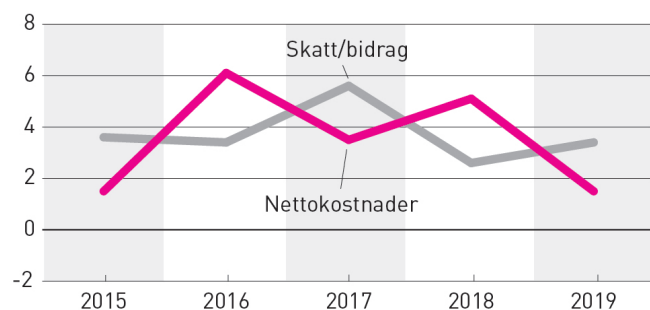
Verksamhetens nettokostnader visar hur mycket kommunens verksamheter kostade under året. Här ingår även delar av finansförvaltningen, inklusive avskrivningar. Nettokostnaderna visar hur mycket skatteintäkter och bidrag som behövde skjutas till för att finansiera den löpande verksamheten. Nettokostnaderna var 331,3 mkr, vilket innebar en ökning med 1,5 procent från 2018. För att klara en ekonomi i balans är det viktigt att verksamhetens kostnader anpassas till kommunens ekonomiska förutsättningar. Verksamhetens förmåga att hålla budget är avgörande för resultatet. För att kunna jämföra olika år, måste nettokostnadernas utveckling ställas i förhållande till skatteintäkterna, statsbidraget och utjämningsystem. Intäkterna från skatter och utjämningsystem ökade med 3,4 procent och uppgick till 344,3 mkr i bokslutet. Intäkterna ökade därmed procentuellt sett mer än nettokostnaderna. Skatteintäkter och statsbidragen i utjämningsystemen blev 2,1 mkr mer än budget.

Nettokostnadsökningen har i genomsnitt de senaste fem åren varit något lägre än ökningen av skatte- och bidragsintäkter. Kostnads- och intäktsförändringen genom åren signalerar hur kommunens ekonomi utvecklas. Om nettokostnaderna ökar snabbare än intäkterna, minskar förutsättningarna för att finansiera kommunens investeringar med skatteintäkter, eftersom en allt större del av skatteintäkter och generella statsbidrag går åt till att finansiera den löpande verksamheten. Det är viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatte- och bidragsintäkterna. Målet är att kommunen ska kunna skattefinansiera sina investeringar. Det är ett av de finansiella målen.

Den procentuella ökningen av intäkterna åren 2015, 2017 och 2019 gav en positiv inverkan på ekonomin. Åren 2016 och 2018 var situationen den omvända. Resultatet indikerar balans mellan nettokostnadsutveckling och intäktsutveckling. Nettokostnadsutvecklingen var dock låg 2019 på grund av gynnsamma förhållanden i verksamheterna. För att självfinansiering av investeringar ska uppnås på sikt, måste resultatutvecklingen fortsätta att vara stark framöver. Resultatet innebar också att kommunen klarade kravet på god ekonomisk hushållning.

Utveckling av nettokostnader, skatteintäkter och statsbidrag

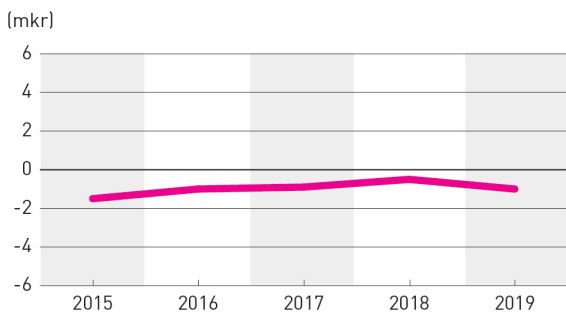
(procent)

Resultat före extraordinära poster

Resultatet visade hur mycket årets verksamhet inklusive finansförvaltningen kunde bidra med till investeringar eller påverka rörelsekapitalet. Årets resultat före extraordinära poster var 12,0 mkr, vilket var bättre än 2018. Finansnettot är skillnaden mellan ränteintäkter på kapital och räntekostnaderna för kommunens lån, inklusive räntekostnaden på avsättningen till pensioner. Från 2015 redovisas även intäkterna av kommunens borgensavgifter under finansiella intäkter i resultaträkningen. Finansnettot 2019 var cirka 1,0 mkr i kostnader, vilket betyder att kommunens räntekostnader var högre än intäkterna. Finansnettot var sämre än 2018, men i nivå med både 2017 och 2016. En bidragande orsak var realisationsförlust på 0,3 mkr, som uppstod till följd av den pågående likvideringsprocessen av Förenade Småkommuners Försäkrings Aktiebolag, där kommunen ägt andelar. I bokslutet beräknades också en räntekostnad på avsättningen för den statliga medfinansieringen av utbyggnaden av E20.

Finansnetto

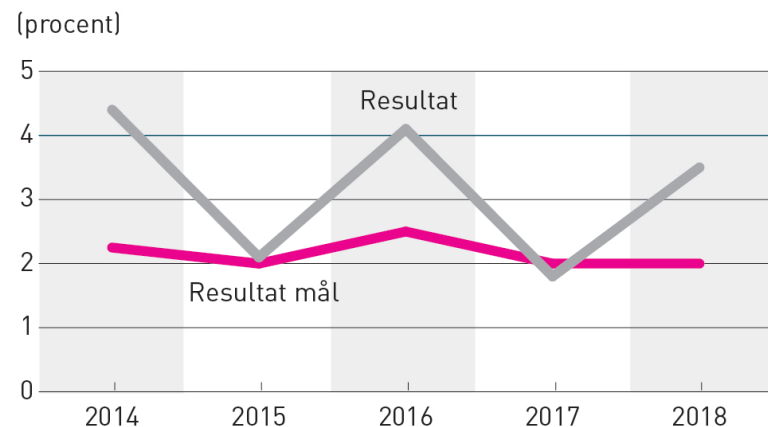

Årets resultat

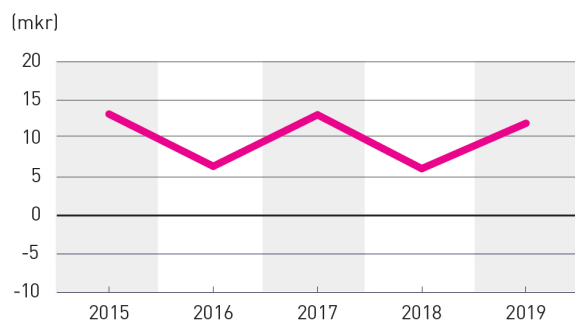
Resultatet blev 12,0 mkr. Ett annat mått på resultatutvecklingen är hur stor andel resultatet utgör i förhållande till skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem. Årets resultat motsvarade 3,5 procent av skatte- och bidragsintäkterna. Därmed klarade kommunen resultatmålet som var 2,0 procent. Nivån på 2,0 procent utgjorde även nivån i bedömningen om kommunen uppfyllde god ekonomisk hushållning, vilket var fallet då resultatet var 3,5 procent.

En ekonomi i balans är långt ifrån tillräcklig för att kommunen ska ha långsiktigt stabila, ekonomiska förutsättningar. I ett längre perspektiv kan kommunen därför inte nöja sig med att nå ett nollresultat eller strax över noll. Kommunen måste ha ett ekonomiskt överskott. Det behövs för att skapa handlingsutrymme och hantera svängningar i skatte- och utjämningsystem eller andra oförutsedda händelser som påverkar kostnads- och intäktsutvecklingen.

Årets resultat av skatter och statsbidrag

Årets resultat

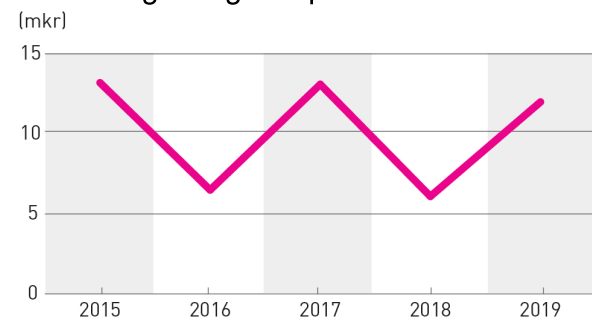

Eget kapital

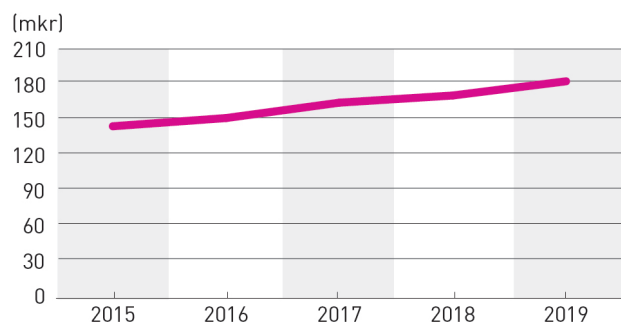
Förändringen av det egna kapitalet i balansräkningen var 12,0 mkr, vilket var detsamma som det redovisade resultatet i resultaträkningen. Det egna kapitalet uppgick till 184,8 mkr i bokslutet. Den del av pensionsåtagandet som intjänades före 1998 redovisades i sin helhet som en ansvarsförbindelse enligt den så kallade blandmodellen. Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelserna uppgick till 107,4 mkr inklusive ränta. Totalt, med löneskatten inräknad, uppgick pensionsåtagandet till 133,5 mkr. Det var en minskning med 0,6 mkr jämfört med 2018. Det är viktigt att kommunen skapar utrymme för dessa kostnader under lång tid framöver. På skuldsidan i balansräkningen redovisas bara de pensionsförpliktelser som intjänats från och med 1998 och som gäller det tidigare pensionsavtalet PA-KL. För övriga pensionsåtaganden har kommunen en försäkringslösning som regleras via premieinbetalning. Premien för försäkringen redovisas i finansförvaltningen.

År 2013 beslutade kommunfullmäktige om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv (RUR). Beslutet innefattade även att avsätta medel till reserven. Det innebar att cirka 2,0 mkr av resultatet för åren 2010–2012 redovisas som en separat post under rubriken Eget kapital i balansräkningen. Mellan åren 2013 och 2017 avsattes ytterligare 8,5 mkr till resultatutjämningsreserven enligt regelverket i kommunallagen och kommunens riktlinjer som styr hanteringen av reserven. Därmed uppgick reserven till 12,5 mkr. År 2018 gjordes ingen avsättning, men 2019 gjordes ytterligare en avsättning på 1,0 mkr, varför reserven uppgick till 13,5 mkr. Resterande del på 171,3 mkr utgjordes av övrigt eget kapital. Kommunen hade inga andra avsättningar specificerade inom det egna kapitalet.

Förändring av eget kapital

Utveckling av eget kapital

Pensionsförpliktelserna i sin helhet

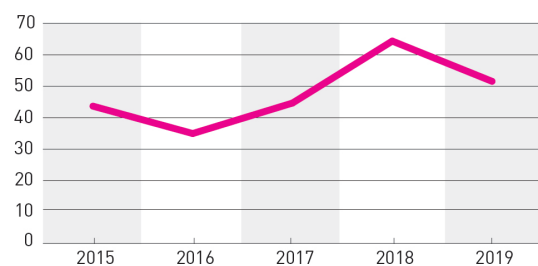
(mkr)	2019	2018	2017
Avsatt för pension inklusive löneskatt	7,0	6,3	5,1
– Pensionsförpliktelse inklusive löneskatt som redovisas som ansvarsförbindelse	133,5	134,1	137
Summa pensionsförpliktelse (återlån)	140,5	140,1	142,1

Rörelsekapital

De likvida medlen minskade med 12,8 mkr och var vid årsskiftet 51,6 mkr. Förändringar i kortfristiga skulder och fordringar påverkade också kommunens rörelsekapital. De kortfristiga fordringarna ökade med 1,8 mkr och var vid årets slut totalt 34,2 mkr. Ökningen fördelade sig mellan kundfordringar och fordringar på kommuner. De kortfristiga skulderna minskade med 2,0 mkr till 82,5 mkr vid årsskiftet. De korta skulderna till kommunens leverantörer minskade med 1,1 mkr. Semesterlöneskulden räknades upp med 0,4 mkr till totalt 17,8 mkr. Rörelsekapitalet var totalt 3,2 mkr, eftersom omsättningstillgångarna (85,7 mkr) var högre än kommunens kortfristiga skulder (82,5 mkr).

Likvida medel

(mkr)

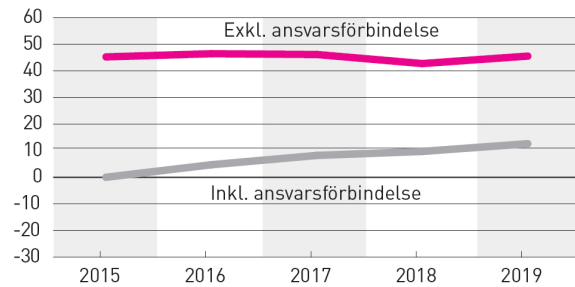
Soliditet

Soliditet mäter andelen tillgångar som finansieras med egna medel och är ett mått på långsiktig betalningsförmåga. En högre soliditet innebär en lägre finansiell risk. En sjunkande soliditet är ett tecken på en ekonomi i obalans. Inom den privata sektorn är soliditetsbegreppet viktigt för att mäta den ekonomiska styrkan i ett företag. Inom den offentliga sektorn har inte soliditetsmättet samma tyngd, bland annat på grund av beskattningsrätten. Soliditeten i Grästorps kommun var 45,5 procent, det vill säga 2,1 procentenheter högre än 2018. Det var en direkt effekt av högre resultatnivå och minskad skuldsättning genom att investeringar finansierades med egna medel under året. Ett annat och tydligare sätt att redovisa soliditeten är att räkna in det totala pensionsåtagandet – även de pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen som intjänats före 1998. Med det sättet att räkna hade kommunen en svagare soliditet. Det berodde på att det egna kapitalet (184,8 mkr) i balansräkningen var högre än pensionsförpliktelsen i ansvarsförbindelsen (133,5 mkr). Soliditeten uppvisade ett positivt värde även när hela pensionsåtagandet lyftes in i underlaget för beräkningen. Då var soliditeten 12,6 procent. Hela ansvarsförbindelsen minskade med 0,6 mkr mellan 2018 och 2019. Utbetalningarna av pensionsmedel från ansvarsförbindelsen blev 6,6 mkr inklusive löneskatt. Det minskade skulden. Motsatt effekt – en ökning av skulden – fick de finansiella posterna som värdesäkrar åtagandet. Förändringen var 3,8 mkr inklusive löneskatt.

Diagrammet visar utvecklingen av soliditeten, dels exklusive pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen (den övre rosa kurvan), dels inklusive ansvarsförbindelsen (den nedre grå kurvan).

Soliditet

(procent)

Låneskuld

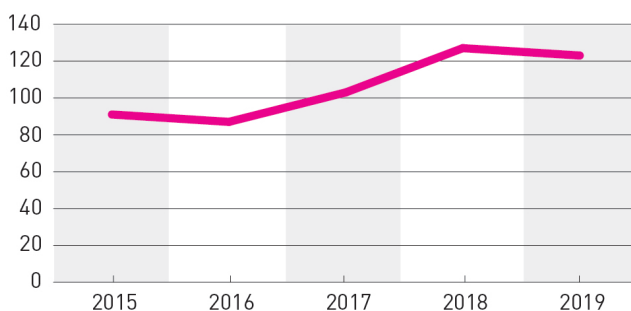
Av finansieringsanalysen framgår att kommunen amorterade låneskulden med 71,2 mkr. Summan bestod av en amortering enligt löpande kreditavtal inklusive förtida inlösen (4,3 mkr) och omsättning av befintliga lån (66,9 mkr). En återföring respektive avsättning av nästkommande års amortering betraktas som korta skulder. Upplåningen som redovisas i finansieringsanalysen avsåg omsättning av befintliga lån. Då omsättning av befintliga lån betraktas som amortering och nyupplåning, utgör skillnaden den faktiska förändringen av låneskulden. År 2019 minskade låneskulden med 4,3 mkr. Viss upplåning är även budgeterad för 2020 för finansiering av olika investeringsobjekt.

Enligt balansräkningen hade kommunen långfristiga skulder på 122,9 mkr vid årsskiftet 2019–2020. Av dessa skulder utgjorde 117,7 mkr anläggningsslån. Den faktiska låneskulden till kommunens långgivare var 122,6 mkr. Skillnaden utgör 2020 års planerade amorteringar, som i redovisningen betraktas som kortfristig skuld. Övrig redovisad långfristig skuld i balansräkningen, 0,3 mkr, utgjordes av värdet på periodiserade anslutningsavgifter. Av den totala låneskulden har 47,9 procent bunden ränta, medan resterande del 52,1 procent, löper med rörlig ränta. Att ha delar av den totala låneskulden med rörlig ränta innebär att kommunen är känslig för ränteförändringar och därmed utsatt för en viss ränterisk. Eftersom låneskulden har ökat från 26,7 mkr 2010 till nuvarande 122,6 mkr har ränterisken ökat. Samtidigt utnyttjade kommunen det låga ränteläget genom korta löptider och därmed möjligheten att snabbt förändra löptiderna för lånen, vilket innebär en begränsad riskexponering. Genomsnittsräntan 2019 för kommunens krediter var 0,93 procent. Grästorps kommun har inga utlandslån och samtliga krediter finns hos Kommuninvest AB.

Fördelningen av den samlade låneskulden vad gäller ränte- och kreditförfall avvek något i förhållande till normalfallet i finansieringspolicyn. Den aktuella fördelningen vid årsskiftet innebär att beloppen för ränte- och kreditförfall på kortare löptider, upp till 2 år, var något högre än riktvärdet i policyn. Orsaken till avvikelserna var en strävan efter att nyttja det låga ränteläget som för närvarande råder för krediter med kortare löptider.

Låneskuld

(mkr)

Händelser av väsentlig betydelse

År 2019 var händelserikt med många toppnoteringar i olika mätningar. Verksamheterna håller över lag god kvalitet och det ekonomiska resultatet var positivt. Det var också ett år kantat av en unik medledarutveckling i verksamheterna, där alla medledare i Grästorps kommun fick samma fortbildning i form av en kärnkvarant följt av ett teamutvecklingstillfälle. Organisationskulturen genomsyrad av värdskap är god och kommunen står inför ett omfattande utvecklingsarbete i form av centrumutveckling, detaljplanearbete och revidering av översiktsplanen. Mycket hände 2019 och mycket kommer att hända de närmaste åren. Grästorp befinner sig i en expansiv fas.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten (styrmodell)

Styrmodell

Målstyrning

Grästorps kommuns styrmodell bygger på målstyrning. Syftet är att tydliggöra prioriterade mål och se till att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna, så att kommunens vision och mål uppfylls. Styrmodellen baseras på dialog mellan förtroendevalda och tjänstemän samt mellan chefer och medledare, både vid verksamhetsplanering och uppföljningar. Resursfördelningen görs efter prioriterade mål och uppföljningar för att garantera god ekonomisk hushållning. Styrmodellen ska även underlätta för Grästorps invånare, så att de vet vad de kan förvänta sig av kommunen och vilka som är de prioriterade utvecklingsområdena.

Den röda tråden

Med utgångspunkt från visionen beslutar kommunfullmäktige om vilka övergripande mål som ska gälla. Målen blir mätbara genom att det finns mått för alla mål. Varje verksamhet ansvarar för att arbeta fram aktiviteter som bidrar till att uppfylla målen.

Fyra perspektiv

Kommunens verksamheter styrs, planeras och följs upp utifrån fyra perspektiv. På så sätt får de förtroendevalda en helhetsbild av kommunens verksamheter.

De fyra perspektiven är

- kund och medborgare
- verksamhet
- personal
- ekonomi.

Uppföljning

Ekonomi och verksamhet följs upp kontinuerligt under året. Tre gånger om året redovisas resultatet för kommunfullmäktige. Redovisningarna omfattar första tertialet, delårsbokslut och årsredovisningen. Syftet är att visa hur ekonomin utvecklas och om verksamheterna når sina mål. Verksamheterna redogör för om de måste vidta åtgärder för att nå målen. Den ekonomiska uppföljningen sker kontinuerligt enligt kommungemensamma rutiner och rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Prioriterade mål

Förklaring till färgmarkeringar och symboler i rapporten framgår av tabellen nedan.

Målet är uppnått

Målet är delvis uppnått

Målet är inte uppnått

Kund och medborgare Invånare och kunder ska vara nöjda

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Nöjd medborgarindex (NMI) relativt riksnittet	62	55
↗	 Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende, bland de 25 procent bästa i Sverige, procent (Kolada)	96	86
↘	 Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten, bland de 25 procent bästa i Sverige, procent (Kolada)	88	94
↘	 Elevens syn på skolan och undervisningen i årskurs 9, procent nöjda	68	85
↗	 Nöjda vårdnadshavare skola och förskola, procent	92	85
↘	 Andelen nöjda brukare inom daglig verksamhet LSS, procent (egen mätning)	54	80

Analys

Den sammanlagda bedömningen är att kommunen överlag hade en god måluppfyllelse med flera nationella utmärkelser, såsom Sveriges bästa äldreomsorg, Sveriges föreningsvänligaste kommun samt Skaraborgs bästa skola och näringsliv. Grästorps står sig väl i konkurrensen med andra kommuner.

En medborgarundersökning med ungdomar genomfördes för att ta reda på vad som är bra med Grästorp, vad som saknas och vad som är viktigast för ungdomarna när de väljer bostadsort i framtiden. Även en trygghetsvandring genomfördes. Förvaltningen gör således flera typer av insatser för att förstärka nöjd medborgarindex. En ny undersökning görs 2020.

Förvaltningen arbetade med att behålla nöjdheten och utveckla den ytterligare, bland annat genom medledarutbildning. Alla medledare i Grästorps kommun fick under våren göra en kärnkvaadrant. Hallers väg och Vistegården var pilotgrupper. Därefter genomfördes teamutveckling med goda resultat. Ambitionen med satsningen är att på sikt öka nöjdheten ytterligare.

Generellt har vårdnadshavarnas nöjdhet i förskola och skola ökat under senare år, där bemötande, dialog och goda relationer har varit viktiga ingredienser i denna utveckling.

Andelen nöjda brukare i daglig verksamhet mäts inte varje år, utan mättes senast 2018.

Slutsats

Kommunen får inte nöja sig med de goda resultaten, utan behöver spänna bågen ännu högre. Det gör Grästorp genom att hålla fast vid kvalitetsutvecklingen i verksamheterna, fortsätta arbetet med Grästorp 5.0 och medledarsatsningen 2020. Att fortsätta att jobba med och behålla en positiv kultur är en viktig faktor i utvecklingsarbetet; att jobba med tillit och värdskap på riktigt och i praktiken.

Ökat bostadsbyggande bör även fortsättningsvis vara ett högt prioriterat område för att se till att kommunen och näringslivet kan använda framgångsvägen och Grästorps goda rykte. Därmed skapas ökad tillväxt. Tillväxten är en mycket viktig faktor i välfärdsbyggandet. Att ta fram nya detaljplaner och att fortsätta jobba med centrumutveckling och andra objekt i investeringsbudgeten är viktiga faktorer.

Den ekonomiska styrningen och medvetenheten i organisationen är framgångsfaktorer som är viktiga att förvalta. Cheferna är mycket duktiga på ekonomi och budgetuppföljning, vilket är en framgångsfaktor i arbetet. För att behålla kompetensen krävs fokus och utbildning. Det bör vara ett prioriterat område även i framtiden.

Verksamhet

Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

	Mått	Utfall	Målvärde
↘	◆ Andel personer med bra eller mycket bra hälsotillstånd relativt snittet i regionen, procent	69	73
↘	● Andel personer med stillasittande fritid (16–84 år) relativt snittet i regionen, procent	14	15
→	● Hur tryggt och säkert kan du vistas utomhus på kvällar och nätter? (index medborgarundersökning)	6,9	6,9
↘	◆ Känner du dig trygg på skolan? andel procent (drogvaneundersökning)	90,8	95

Analys

Bakgrunden till att hälsoarbetet är ett av de tre högst prioriterade områdena är den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning, som kommer att leda till allt högre kostnader för kommunen. Hälsa ses som en viktig resurs för ett hållbart samhälle.

Att arbeta hälsofrämjande och förebyggande är en av de strategiska satsningar som beslutats för att minska kostnaderna för ohälsa och mänskligt lidande och för att höja livskvaliteten och den upplevda hälsan bland medborgarna. Det gäller på alla områden, allt från barn och unga till egna medledare, befolkningen i stort och inte minst de äldre.

Trygghet spelar en betydande roll för folkhälsan, varför upplevd trygghet är ett mått som speglar hälsan i befolkningen. Den upplevda hälsan skiljer sig mellan könen i samtliga ålderskategorier. Då en god hälsa på lika villkor i hela befolkningen är en viktig förutsättning för samhällets utveckling, är ett arbete mot en mer jämlikt fördelad hälsa prioriterat.

Drogvaneundersökningen redovisade ett viktigt mått på ungas upplevelse av trygghet i skolan. En ny undersökning görs och redovisas under hösten 2020.

Slutsats

Eftersom den upplevda hälsan var sämre bland kvinnor än bland män, krävs att arbetet fokuseras på att uppnå en mer jämlikt fördelad hälsa i befolkningen framöver.

Vad gäller det främjande och förebyggande arbetet med barn och unga ska det utvecklas ytterligare i samverkansarbetet i Agera 5.0, där även Familjehuset ingår. Långsiktigt arbete med främjande och förebyggande hälsoinsatser väntas ge en positiv samhällsutveckling och god folkhälsa.

Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet, procent	96,7	100
↗	 Meritvärde årskurs 9	238,4	230

Analys

Måluppfyllelsen var betydligt högre än förra året. Andelen 96,8 procent var en exceptionellt hög måluppfyllelse, även i relation till övriga Sverige. Grästorps kommun har nu haft hög måluppfyllelse i flera år, om än med variationer upp och ner. Det finns många tecken på framgång och styrkor som förklarar den ökade måluppfyllelsen. Styrkorna ligger i framtidsfokus, och alla enheter och skolformer har olika styrkor. Till exempel arbetet med gemensam reflektion och kollegialt lärande, variation i undervisningen, tidiga insatser, inkludering, extra anpassningar, lärmiljöer, organisation och digitalisering. Det är också genom olikheterna det går att förstå varför måluppfyllelsen varierar mellan olika år och årskurser. Det skapar motivering att fortsätta stärka barnens och elevernas perspektiv från förskola till årskurs 9.

Styrkorna på enheterna behöver tas till vara och medlemmarna behöver fortsätta att lära av varandra, skapa struktur för kollegialt lärande och fortsätta med gemensam kompetensutveckling kring pedagogisk samsyn och övergångar i ett helhetsperspektiv.

Slutsats

På både enhets- och verksamhetsnivå utgår arbetet från de fem principerna i Grästorp 5.0. Därmed går det att ställa om mot en förskola och skola med plats för framtiden som skapar värde för andra.

En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Nyföretagande under året	25	20
—	 Nyetableringar under året	5	4
↘	 Svenskt Näringslivs ranking	15	50
↗	 Arbetstillfällena i kommunen	1 867	1 850
—	 Arbetslöshet relativt rikssnittet, procent	5,1	7,5
↘	 Antal invånare	5 693	5 755
↗	 Antal nyproducerade boenden under året	11	10
—	 Antal hushåll i kommunen jämfört med föregående år	2 674	2 658

Analys

Framgångskonceptet med Näringslivssamverkan Grästorp fortsatte att leverera resultat. Kommunen hamnade på 15:e plats i den senaste näringslivsrankningen, som bland annat bygger på en enkät till företagarna, där det åter gick att se förbättrade resultat. Näringslivsstrategen och kommunalråd gjorde ett tjugotal företagsbesök för att fånga upp ytterligare förbättringsområden. Resultaten från besöken visade att företagen överlag är mycket nöjda med kommunens service, speciellt myndighetsutövningen, där företagarna tycker att Grästorps kommun är bäst i Sverige.

Arbetslösheten i kommunen är förhållandevis låg. Vid årsskiftet låg den på 5,1 procent i jämförelse med Västra Götaland, där arbetslösheten var 6,6 procent och i riket 7,5 procent. Att arbetslösheten i Grästorp var låg har såklart med den rådande konjunkturen att göra. Därutöver arbetar kommunen med många insatser i arbetsmarknadsenheten. I kommunen finns även två sociala företag som är med och bidrar till låg arbetslöshet och god sysselsättning. Antalet arbetstillfällen ökade i Grästorp och bidrar till den låga arbetslösheten.

Detaljplanerna för Alvägen och Västra torget blev färdiga. Arbetet växer ytterligare 2020.

Invånarantalet minskade 2018 och trenden tycks hålla i sig. Det är dock för tidigt att dra stora slutsatser av det, eftersom det är små minskningar det handlar om. Uppföljningen visade att antalet hushåll i kommunen ökade något, samtidigt som antalet kommuninvånare minskade.

När det gäller nyföretagande och nyetableringar såg trenden positiv ut.

Slutsats

Att köpa in ny mark och exploatera nya områden är även fortsättningsvis ett viktigt och högt prioriterat uppdrag för förvaltningen. Det är nödvändigt för att öka invånarantalet och för att möjliggöra nyföretagande och nyetableringar. Att arbetsmarknadsrådet fortsätter att vara gott och arbetslösheten låg är viktiga byggstenar i den kommunala ekonomin. Att kommunen når målvärdena i samtliga ovanstående mått är viktigt för tillväxten som gör välfärdsutveckling möjlig.

Personal

Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	76	75
➔	 Önskad sysselsättningsgrad, procent	74	100
➔	 Sjuktal, procent (helår)	6,2	4
➔	 Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorp 5.0	Ja	
➔	 Alla arbetsgrupper och medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling	Ja	

Analys

Alla verksamheter har kraftsamlat i sitt arbete med Grästorp 5.0 genom att ha ett tydligt fokus på någon av de fem principerna: värdskap, digitalisering, medledarskap, helhet och innovation. Genom att alla grupper också gjort en självskattning och haft dialog kring principerna i Grästorp 5.0 har insikten om nuläge och framtida behov ökat. Detta har gett en bra plattform för det fortsatta utvecklingsarbetet i verksamheten.

Grästorps övergripande mål för personalpolitiken är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Målet innehåller flera delar, bland annat att kommunen ska ha lätt att rekrytera och behålla rätt kompetens. Grästorps kommun har ett gott rykte och får behöriga sökande. I flera fall har sökande från andra kommuner hört av sig för att fråga om det finns några lediga tjänster. Vissa yrkeskategorier är dock fortfarande svåra att rekrytera.

En del i att vara en attraktiv arbetsgivare är ledarutvecklingsprogrammet för framtida ledare. Ett program startades i samverkan med övriga kommuner i V6. Resultaten från tidigare års ledarutvecklingsprogram var goda och Grästorp har, liksom övriga V6-kommuner, flera chefer som genomgått programmet. Det har varit en stor styrka att använda redan befintlig kompetens inom organisationerna samt en väg att genomföra ett utvecklingsprogram på ett mycket kostnadseffektivt sätt. Ett tiotal lovande ledare identifierades i organisationen. Planen är nu att låta några av dessa genomgå det framtida ledarprogrammet.

Arbetet löper på kring *Heltidsresan* och en arbetsgrupp startade som ska föreslå hur man kan erbjuda alla anställda heltidstjänst. Inför 2020 utsågs en projektledare som 2020 drar igång arbetet med att identifiera hur Grästorps kommun på bästa sätt ska kunna nå *Heltid som norm*, som ska börja gälla 2021.

Sjukfrånvaron låg på 6,2 procent för kommunen som helhet. Det var högre än föregående år (5,5 procent). Den totala sjukfrånvaron ökade med 0,7 procent. Det berodde på att andelen långtidssjukskrivningar ökade. Korttidssjukfrånvaron var oförändrad.

Alla verksamheter, arbetsgrupper och medledarteam fick skatta sig själva och arbetade fram ett fokusområde inom Grästorp 5.0. Vissa team valde värdskap och andra digitalisering, beroende på resultatet i skattningen. Arbetet fortsätter 2020.

Slutsats

Att få ner sjuktalen till en lägre nivå är högt prioriterat. Diskussionen kommer också att handla om målet 4 procent är realistiskt eller inte. För att minska sjuktalen är det viktigt med rehabilitering och att se över vad som kan göras förebyggande för att begränsa sjukskrivningarna. Arbetet med friskfaktorer på arbetsplatsnivå är en insats som kan leda till färre sjukskrivningar.

Grästorp kommuns målbild är att skapa förutsättningar för att kunna erbjuda medledare den sysselsättningsgrad de önskar med målet heltid som norm.

Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare fortgår. I november 2016 genomfördes medarbetarenkäten för tredje gången. Resultatet presenterades i början av 2017 och resultatet var mycket gott. Det övergripande NMI-värdet (nöjd medarbetarindex) var 76, vilket är mycket högt. Det visade att medledarna trivdes och ansåg att de hade en god arbetsmiljö med möjlighet att påverka sin arbetssituation. Det är dags för en ny enkät 2020. Frågan har även diskuterats om enkäten ska göras varje år för att man ska få aktuellare uppgifter.

Området utvecklas i samband med det nya inriktningsdokumentet. Förvaltningen arbetar fram nya former för hur verksamheten ska utvecklas i anslutning till att en ny lednings- och styrmodell ska antas.

Ekonomi

Grästorps kommun ska leva upp till begreppet god ekonomisk hushållning

Analys

Av tidigare årsredovisningar framgår att kommunen haft en stabil ekonomi de senaste åren. Resultatet 2019 var högre jämfört med tidigare år, och kommunens ekonomi bedöms vara under kontroll. Verksamheterna redovisade ett sammanlagt överskott mot budget med 4,3 mkr. År 2018 var resultatet lägre än budgeterat och uppföljningar i början av året visade att ekonomin riskerade att bli ansträngd även 2019. I den löpande uppföljningen under senare delen av året, och redan i delårsboks slutet, pekade redovisningen mot ett bättre resultat för kommunen som helhet. Genom en noggrann uppföljning av ekonomi och verksamhet finns goda förutsättningar för tidiga åtgärder i den verksamhet och ekonomi som planerats och budgeterats. Målvärden visar att kommunen hittar kostnadseffektiva lösningar i verksamheten och har hög effektivitet i jämförelse med andra kommuner.

Kommunfullmäktige beslutade 2013 om fem finansiella mål för god ekonomisk hushållning. De redovisas under avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
↘	● Nettokostnad per invånare jämfört med riket, VKV*	56 969	58 077
↗	● Nettokostnad per invånare jämfört med kommuner med 5 000–9 999 invånare, VKV	56 969	61 878
↗	● Nettokostnad per invånare jämfört med pendlingskommuner nära större stad, VKV	56 969	57 110
↗	■ Nettokostnad per invånare jämfört med Västra Götalands kommuner, VKV	56 969	56 662
↗	● Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, procent	- 3,6	0
↘	◆ Nettokostnadsavvikelse grundskola, procent	4,2	0
↘	● Nettokostnadsavvikelse förskola inklusive öppen förskola, procent	- 2,3	0
↘	■ Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, procent	1,5	0
↗	● Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, procent	- 2,4	0

* Vad kostar verksamheten i din kommun? 2018.

Analys

De senaste tillgängliga uppgifterna kommer från *Vad kostar verksamheten i din kommun?* (VKV) från 2018. Jämförelsen avsåg nettokostnad per invånare och jämförde hur kostnadsnivån förhöll sig till olika kommungrupper för att man skulle kunna bedöma hur kostnadseffektiv kommunens verksamhet var. Nedan framgår jämförelsen av den totala nettokostnaden i fyra nivåer per grupper.

- Kommuner i riket: 58 077 kr per invånare. Grästorp hade 1 108 kr *lägre* kostnad.
- Kommuner med invånarantal 5 000–9 999 invånare: 61 878 kr per invånare. Grästorp hade 4 909 kr *lägre* kostnad.
- Pendlingskommuner till större stad: 57 110 kr per invånare. Grästorp hade 141 kr *lägre* kostnad.
- Kommuner i Västra Götaland: 56 662 kr per invånare. Grästorp hade 307 kr *högre* kostnad.

Nettokostnadsavvikelseerna för verksamheterna indikerar om en kommun har högre eller lägre kostnader än vad som motiveras av den egna strukturen, enligt det statliga kostnadsutjämningsystemet. Samtliga värden avsåg år 2018.

Slutsats

Verksamheterna klarade sina uppdrag på ett kostnadseffektivt sätt och uppfyllde även god kvalitet i uppdraget.

Kostnaderna per invånare för att bedriva verksamhet visade att verksamheten var effektiv.

Grästorp hade lägre kostnader per invånare jämfört med de flesta kommungrupperna. Endast jämförelsen med andra kommuner i Västra Götaland visade något högre kostnadsnivå per invånare. Det ska dock noteras att förutsättningarna för att bedriva verksamhet är väldigt olika när kommuner med 950 000 invånare jämförs med kommuner som har färre än 3 000 invånare.

Särskilda uppdrag och inriktningar

Jämställdhet och likabehandling

	Mått	Utfall	Målvärde
→	 Andelen av det underrepresenterade könet ska öka i kommunens alla verksamheter, procent	0	5
↘	 Andel underrepresenterat kön av tjänstemän i ledande ställning (kommunledningsgrupp), procent	33	40
↗	 Andel underrepresenterat kön bland de förtroendevalda, procent	45	40
→	 Andel underrepresenterat kön av förtroendevalda i ledande ställning (presidiet), procent	14	40

Analys

Måttet att andelen män ska öka i kommunens verksamheter visade en liten tillbakagång. Andelen kvinnor på ledande poster i förtroendemannaorganisationen var låg. Bland presidierna var 14 procent kvinnor, vilket var en bra bit från målvärdet 40 procent.

Slutsats

Mansdominansen bland de ledande förtroendevalda är svår att förändra under pågående mandatperiod. Det går ändå att ge kvinnor större inflytande i det pågående arbetet. Det kan till exempel gälla när man tillsätter styrgrupper och representanter till råd som kan ha stor betydelse för kommande prioriteringar och beslut.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Verksamhetsmål

Kvaliteten i verksamheterna var god och de stora verksamheterna som förskola, skola, hemtjänst och äldreomsorg redovisade god målluppfyllelse. I de flesta prioriterade mått uppnåddes målvärdet – eller hade en positiv utveckling. Meritvärdena i årskurs 9 motsvarade tidigare års resultat och fler var behöriga till gymnasiet än förra året. Antalet kommuninvånare minskade. Det byggdes flera nya bostäder. Sammantaget görs bedömningen att Grästorps kommun lever upp till begreppet god ekonomisk hushållning.

Mål	Målluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys av verksamhetsmål		

Mål	Mått	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med senaste mätningen
Invånare och kunder ska vara nöjda	Nöjd medborgarindex (NMI) relativt riksgenomsnittet		
	Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende (Öppna jämförelser)		
Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet	Andel med bra eller mycket bra hälsotillstånd relativt regionen		
Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen	Andel behöriga till något nationellt program på gymnasiet		
	Meritvärde		
En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande	Antal kommuninvånare		
	Antal nyproducerade boenden		

Finansiella mål

Mål	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys av finansiella mål		
	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
Resultat – årets resultat		
Beredskap – finansiell reserv		
Risk – ränterisk och åtaganden		
Likviditet – betalningsberedskap		
Investeringar – självfinansiering		

Analys

I Grästorps kommun definieras god ekonomisk hushållning efter fem finansiella mål. Riktlinjerna beslutades av kommunfullmäktige redan 2013. För de finansiella målen gjordes en samlad bedömning av om kommunen uppnådde god ekonomisk hushållning på fem områden.

Områdena beskriver

- resultat
- beredskap
- risk
- likviditet
- finansieringsgrad av investeringar.

Kommunens ekonomiska resultat förbättrades. Årets resultat blev 3,5 procent av intäkter från skatter, utjämningsystem och generella statsbidrag. Sett över tid ska årets resultat i genomsnitt inte understiga 2,0 procent. Resultatet 2018 var 1,8 procent och året dessförinnan 4,1 procent. Beredskap i form av en finansiell reserv budgeterades 2019. Investeringarna kunde inte finansieras enbart genom årets resultat och avskrivningar, vilket gjorde att likviditeten minskade. Inga nya lån togs och soliditeten förbättrades jämfört med 2018. Ränterisken bedöms vara oförändrad på kort sikt, eftersom lånevolymen inte ökade, samtidigt som räntenivåerna bedöms förbli låga de närmaste åren.

Slutsats

Sammantaget är bedömningen att kommunen uppfyllde nivån för god ekonomisk hushållning i bokslut 2019 och uppnådde god ekonomisk hushållning för de finansiella målen. Resultatmålet väger tyngst i den sammanvägda bedömningen och årets resultat uppfyllde resultatkravet.

Två områden visade en positiv utveckling. Årets resultat var bättre än föregående år och självfinansieringsgraden av investeringar förbättrades också, även om målet om självfinansiering inte nåddes. En hög investeringsnivå är inte möjlig att finansiera med egna medel. Inför kommande år planeras investeringsnivån att fortsätta vara hög, vilket kräver upplåning.

Beredskap för förändrade kostnads- och intäktsnivåer fanns genom den finansiella reserven. Även om likviditeten minskade, hade kommunen en god likviditetsnivå vid bokslutstillfället. Likviditeten mäts genom summan av likvida medel och korta fordringar i relation till korta skulder.

Området för risk i bedömningen av god ekonomisk hushållning avser ränterisker. Här ingår även risken när kommunen går i borgen för kommunala företag, föreningar och organisationer. Genom en fortsatt låg ränta, omplaceringar av lån och varierande löptider minimerades ränterisken. Det totala borgensåtagandet ökade, men risken i en stor del av åtagandet bedömdes inte ha ökat i samma omfattning.

Balanskravsresultat

Balanskravet

Från budgetåret 2000 kräver lagen att kommunens budget ska vara balanserad, det vill säga att intäkterna måste vara större än kostnaderna. För att uppfylla kravet räcker det inte med att kommunen redovisar ett positivt resultat på sista raden i balansräkningen. En särskild balanskravsutredning måste göras för att svara på frågan om kommunen uppnår ekonomisk balans. Har kommunen en resultatutjämningsreserv ska förändringen av reserven också redovisas i balanskravsutredningen.

Balanskravsutredning

(mkr)	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	12 043	6 113	13 119
Justering av samtliga realisationsvinster	+340	–	–
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
Justering för realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
Orealiserade förluster i värdepapper	–	–	–
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	–	–	–
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12 383	6 113	13 119
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	– 1 000	–	– 2 000
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	–	–	–
Balanskravsresultat	11 383	6 113	11 119

Av utredningen framgår att kommunen klarade balanskravet och att ytterligare en avsättning av medel till resultatutjämningsreserven gjordes med 1,0 mkr. Resultatutjämningsreserven uppgick till 13,5 mkr vid årsskiftet. Justeringen av samtliga realisationsvinster avsåg en realisationsförlust i samband med likvidationen av Förenade Småkommuners Försäkrings Aktiebolag.

Av tidigare balanskravsutredningar framgår även att kommunen klarade balanskravet 2000–2002 och 2005–2017, men inte åren 2003 och 2004. Enligt kommunallagen ska kommunen reglera det negativa resultatet om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna. Kommunen ska även återställa det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen under de närmast följande tre åren. Kommunfullmäktige kan besluta att låta bli att göra en sådan reglering, om det finns synnerliga skäl. Den kommunala redovisningslagen anger i sin tur att om fullmäktige beslutar att inte göra en reglering av ett negativt resultat, ska kommunen i förvaltningsberättelsen för det aktuella året skriva att man beslutat att inte reglera underskottet. Kommunen ska redogöra för sina skäl till beslutet och även beskriva när och på vilket sätt man i stället tänker återställa det negativa resultatet.

Väsentliga personalförhållanden

Antalet anställda och personalkostnader

Antalet tillsvidareanställda hade vid årsskiftet 2019/2020 minskat med 7 medlemmar, samtidigt som visstidsanställningarna minskade med 6. Det var i princip ingen förändring mot föregående år.

Antal anställda

Ålder och könsfördelning

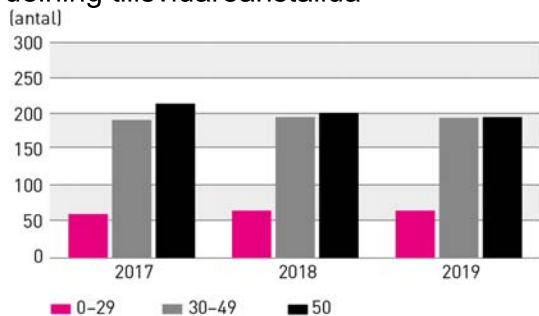
Könsfördelning

Könsfördelningen bland tillsvidareanställda i Grästorps kommun var fortfarande ojämn. Totalt i kommunen var andelen kvinnor 85 procent. Det finns många grupper med enbart kvinnor och ytterligare några grupper med endast ett fåtal män. De grupper som är mansdominerade finns i den tekniska verksamheten. Att bryta den könsstereotypa uppdelningen tar tid. I de fall det går, är det värdefullt att försöka få in det underrepresenterade könet vid nyrekryteringar.

Åldersstruktur

De två största grupperna bland de tillsvidareanställda var lika fördelade på ålderskategorin 30–49 år och 50 år och uppåt.

Åldersfördelning tillsvidareanställda

Pensionsavgångar

År 2019 gick 17 medledare i pension. Cirka hälften arbetade i social verksamhet och resterande i övriga verksamheter.

De närmsta åren beräknas 60 medledare gå i pension. Av dem arbetar cirka hälften i social verksamhet och resterande är fördelade jämnt på samhällsbyggnad och bildningsverksamhet.

Kompetensförsörjning och Grästorps 5.0

Kommunen arbetade med Grästorps 5.0, som handlar om att kunna behålla och utveckla välfärden genom att skapa en modern och digital välfärdskommun i utmaningar och förändringar som får alla att tänka nytt.

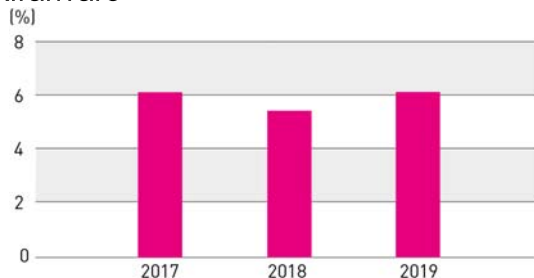
Grästorps 5.0 lyfter fram fem principer som hjälper medledare och ledare att tillsammans ta vara på alla möjligheter som framtiden erbjuder. Sättet att tänka är nyckeln till en framtidssäkrad välfärd i Grästorps. De fem principerna vägleder och öppnar dörrar till möjligheter för framtiden.

”Vi tänker *värdskap* i allt vi gör, vi tänker *helhet* i allt vi gör, vi tänker *digitalisering* i allt vi gör, vi tänker *medledarskap* i allt vi gör och vi tänker *innovation* i allt vi gör. Tillsammans skapar vi framtiden.”

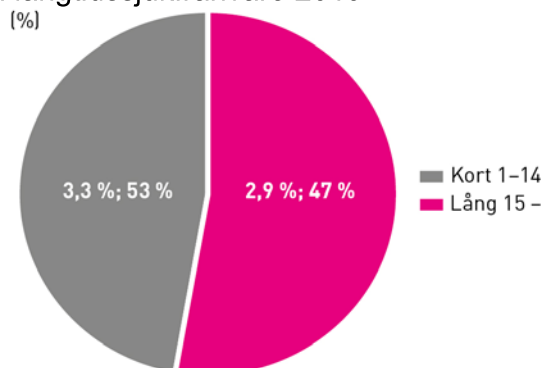
Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ökade med 0,7 procent jämfört med föregående år. Det berodde på att andelen långtidssjukskrivningar ökade. Korttidssjukfrånvaron var oförändrad, trots Adato, det nya systemstödet för sjukfrånvaro och rehabilitering. Systemet ska hjälpa till att tidigt identifiera upprepad sjukfrånvaro och initiera arbetet med orsaker, anpassning och rehabilitering. I de fall sjukfrånvaron beror på arbetsmiljön, är det viktigt att den åtgärdas.

Total sjukfrånvaro

Kort- och långtidssjukfrånvaro 2019

Arbetsmiljö och friskvård

Målen för Grästorps kommuns arbetsmiljö- och hälsoarbete är att främja goda arbetsmiljöer och god hälsa samt förebygga risker för arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa. Fokus 2019 var på att få ett fungerande, systematiskt hälsoarbetsmiljöarbete (SHAM) i Stratsys.

Som ett led i att nå Grästorps mål att främja god hälsa, arbetade Hälsa Grästorp bland annat med:

- gratis entré till badet
- träningslokaler
- träningsprogram som innehåller yoga, konditionsträning, kontorsövningar, avslappningsövningar, personliga träningsprogram, zumba med mera.

Ledarskap

Ledarskapet är en förutsättning för medledarskap, som i sin tur är en förutsättning för att kommunen ska kunna framtidssäkra välfärden. Därför fortsatte satsningen på att utveckla ledarskapet genom regelbundna träffar och utvecklingsdagar.

Ledarutvecklingsprogrammet för framtida ledare ger en stor möjlighet att kunna använda organisationens befintliga kompetens. Det är också en väg att genomföra utvecklingsprogram på ett mycket kostnadseffektivt sätt.

Genom den nya tillitsbaserade styr- och ledningsmodellen flyttas beslutsutrymmet i större utsträckning upp till kärnverksamhetens frontlinje, ut till det direkta mötet med medborgaren och dennes behov. Det ger ökad flexibilitet, kvalitet och service i mötet med dem organisationen är till för, eftersom utrymmet för dialog och delegering ökar och detaljstyrningen minskar. Det skapar förutsättningar för medledarskap, växande och kunskapsutveckling. Dialogen är en viktig förutsättning för tillit, engagemang och delaktighet i hela verksamheten.

Framtida strategier

Arbetet med *Heltidsresan* fortsätter. Lösningar tas fram för hur kommunen ska kunna erbjuda alla anställda heltidstjänst och nå upp till *Heltid som norm*, som ska börja gälla 2021.

Digitaliseringen och den demografiska utvecklingen ställer krav på stora förändringar. Grästorps kommun tar sig an omställningen genom Grästorp 5.0. Ett gemensamt sätt att tänka och agera är nyckeln till en framtidssäkrad välfärd. Genom att alla i kommunen fortsätter arbetet med att vara goda värddar, tänka helhet, skapa små och stora förbättringar och innovationer i vardagen, bli mer digitala och mer medledare blir det möjligt att klara välfärden.

De kommande åren fortsätter kommunen att prioritera satsningen på att utveckla ledarskap och medledarskap. Genom en lärresa får ledarna stöd, inspiration och utmaningar för att utveckla förmågan att förankra och leva Grästorp 5.0 och tillitsbaserad styrning, och medledarna får fortsätta att utveckla medvetenheten om egna och gruppens styrkor.

Genom att lära känna varandra, utveckla dialogen och öka samverkan i vardagen skapas en attraktiv arbetsplats för ledare och medledare.

Förväntad utveckling

De senaste årens starka konjunkturläge i Sverige mattades av 2019 och kommer långsamt att gå in i en mild lågkonjunktur 2020. Såväl BNP- som sysselsättningstillväxten bromsar in. Tillväxten bedöms bli svag de kommande åren. Bedömningen är att resursutnyttjandet faller som en följd av den låga tillväxten och den fleråriga uppgången på arbetsmarknaden bryts. Sysselsättningen bedöms minska och arbetslösheten stiga 2020. Konjunkturedgången är global, och eftersom Sverige är beroende av den ekonomiska utvecklingen i omvärlden kommer den att bidra till en dämpning av svensk exportmarknad. Inflationstakten förväntas stiga långsammare än 2,0 procent kommande år. Riksbankens styrränta bedöms bli kvar på låga nivåer det närmaste året. En viss ökning av räntenivåerna noterades när befintliga lån omsattes 2019.

Den långsammare ökningen av arbetade timmar dämpar skatteunderlagets ökningstakt. Genom att sysselsättningstillväxten avtar kommer skatteunderlagstillväxten att dämpas. Det motverkas delvis av stigande inkomstökningar. Utvecklingen av skatteunderlaget är en viktig del i kommunens ekonomi. Skatteintäkterna 2019 var i stort sett i nivå med budget. Det är värt att notera att skatteintäkterna varit lägre än budget några år och dessförinnan bidrog situationen med positiva skatteavräkningar starkt till kommunens positiva resultat.

Förutsättningarna i kommunerna blir särskilt ansträngda av att befolkningen i åldersgrupperna där behoven av förskola, skola, vård och omsorg fortsätter att växa, samtidigt som den yrkesverksamma andelen av befolkningen minskar. Den demografiska utvecklingen tillsammans med ökad efterfrågan på välfärd kommer att innebära ett ökat kostnadstryck. Kommunerna står inför stora utmaningar, trots att regeringen ger både generella och riktade statsbidrag till olika områden. Det kommer därför att krävas en rad åtgärder för att kostnaderna inte ska överstiga intäkterna på ett par års sikt.

Det budgeterade resultatet 2020 är 8,9 mkr. Den kommunala skattesatsen kommer att höjas med 42 öre, vilket ger en förstärkning på intäktssidan. En ny avtalsrörelse pågår 2020 och resultatet av förhandlingarna påverkar planeringsförutsättningarna åren framöver. På lite längre sikt kommer kommunens löpande pensionsutbetalningar att öka, eftersom fler personalgrupper i organisationen uppnår brytpunkten för förmånsbestämd ålderspension.

Den höga investeringstakten de senaste åren tillsammans med fortsatt hög planerad investeringsvolym kommande år, innebär en påfrestning på ekonomin i form av ökade avskrivningar. Med den budgeterade resultatutvecklingen kan kommunen inte självfinansiera investeringarna, utan det krävs ökad lånefinansiering med större finansiella risker som följd.

Behovet av att anpassa kostnaderna genom prioriteringar, omprövning av verksamhet och investeringsnivåer blir därför allt viktigare. Grästorps 5.0 med principerna värdskap, medledare, helhet, digitalisering och innovation är en viktig del i arbetet. I en lärande och innovativ organisation skapas förutsättningar för att tänka nytt och prova nya arbetssätt. Att arbeta med samverkan i olika former och ökad digitalisering skapar förutsättningar för att möta de utmaningar som kommunen står inför, när en allt större del av det framtida ekonomiska utrymmet går åt till att finansiera ökade lönekostnader och pensionsutbetalningar.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	BUDGET 2019	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter	<u>1</u>	102 946	101 282	106 965	123 412
Verksamhetens kostnader	<u>2</u>	- 423 231	- 417 698	- 419 995	- 419 914
Avskrivningar	<u>3</u>	- 14 991	- 14 879	- 13 462	- 14 037
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		- 335 276	- 331 295	- 326 492	- 310 539
Skatteintäkter	<u>4</u>	257 951	257 770	251 162	243 385
Generella statsbidrag och utjämning	<u>5</u>	84 473	86 552	81 948	81 204
VERKSAMHETENS RESULTAT		7 148	13 027	6 618	14 050
Finansiella intäkter	<u>6</u>	812	794	1 035	701
Finansiella kostnader	<u>7</u>	- 1 111	- 1 778	- 1 541	- 1 632
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		6 849	12 043	6 112	13 119
Extraordinära poster					
ÅRETS RESULTAT		6 849	12 043	6 112	13 119

Finansieringsanalys

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2019	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	8	12 043	6 113	13 119
Justering för av- och nedskrivningar		15 897	13 462	14 037
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	9	1 764	1 117	1 233
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		29 704	20 692	28 389
Ökning/minskning, kortfristiga fordringar		- 1 753	- 2 645	12 771
Ökning/minskning, förråd, exploateringstillgångar	10	0	1 841	21
Ökning/minskning, kortfristiga skulder		- 2 050	5 236	2 107
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		25 901	25 124	43 288
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	11	- 37 539	- 29 258	- 48 459
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	12	- 216	- 401	- 1 292
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	13	2 300	0	0
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		- 35 455	- 29 659	- 49 751
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nya lån	14	66 860	79 425	41 466
Amortering av skuld	15	- 71 175	- 55 389	- 26 417
Ökning av långfristiga fordringar	16	1 257	282	1 244
Minskning av långfristiga fordringar	17	- 165	- 129	- 121
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		- 3 223	24 189	16 172
ÅRETS KASSAFLÖDE				
Likvida medel vid årets början		64 369	44 715	35 006
Likvida medel vid årets slut		51 592	64 369	44 715

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019	2018	2017
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		315 298	295 970	278 968
Immateriella anläggningstillgångar		446	461	475
Nyttjandetilstånd	18	446	461	475
Materiella anläggningstillgångar		304 872	283 229	266 465
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	19	294 144	272 681	255 447
Maskiner och inventarier	20	10 728	10 548	11 018
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar		9 980	12 280	12 028
Aktier och andelar	21	8 880	11 180	10 928
Långfristiga fordringar	22	1 100	1 100	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	23	5 320	5 600	5 880
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		85 745	96 768	76 309
Förråd och exploateringsstillgångar		0	0	1 841
Fordringar	24	34 153	32 399	29 753
Kassa och bank	25	51 592	64 369	44 715
SUMMA TILLGÅNGAR		406 363	398 338	361 157
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL, vid årets början	26	172 745	166 632	153 513
Årets resultat, inklusive justering	27	12 043	6 113	13 119
EGET KAPITAL, vid årets slut	28	184 788	172 745	166 632
– resultatutjämningsreserv	29	13 500	12 500	12 500
– övrigt eget kapital		171 288	160 245	154 132
AVSÄTTNINGAR		16 169	14 916	13 273
Pensioner och liknande förpliktelser	30	7 015	6 258	5 043
Andra avsättningar	31	9 154	8 658	8 230
SKULDER		205 406	210 677	181 252
Långfristiga skulder	32	122 876	126 098	101 909
Kortfristiga skulder	33	82 530	84 579	79 343
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		406 363	398 338	361 157
Panter och ansvarsförbindelser				
Borgensförbindelser		227 225	212 232	200 917
Borgensåtaganden egna hem	34	57	64	71
Övriga förpliktelser	35	227 168	212 168	200 846
Ansvarsförbindelser		133 462	134 056	137 016
Pensionsförpliktelser intjänade före -98	36	133 462	134 056	137 016
– därav särskild löneskatt		26 057	26 172	26 750

Nothänvisningar

Belopp i tkr	2019	2018
1 Verksamhetens intäkter		
Nämndrelaterade intäkter	101 275	106 757
Ersättning pensionskostnad	42	21
Reservation för befarade kundförluster	- 45	- 12
Försäkringskassan, höga sjuklönekostnader	- 7	- 66
Provision långtidsbevakning	13	8
Vite	0	10
Försäkringsersättning	0	4
Ränteintäkter	4	0
Omprövningsbeslut Skatteverket	0	243
Verksamhetens intäkter	101 282	106 965
2 Verksamhetens kostnader		
Nämndrelaterade kostnader	- 409 307	- 413 075
Interna poster mellan drift och investering	2 129	1 126
Faktiska personalkostnader	- 57 969	- 57 800
Kalkylerade personalkostnader	58 531	58 572
Pensioner	- 19 637	- 17 815
Kalkylerade pensionskostnader	14 317	14 312
Löneskatt	- 5 040	- 4 474
F-skatt fastigheter	3	7
Periodiserad kostnad medfinansiering E20	- 280	- 280
Medfinansiering cykelväg Mjölån	0	0
Övriga kostnader	- 445	- 528
<i>Jämförelsestörande poster:</i>		
<i>Rivning förskolan Ugglan</i>	0	- 744
Verksamhetens kostnader	- 417 698	- 419 955
3 Avskrivningar		
Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) förslag till avskrivningstider.	- 14 879	- 13 462
Från 2015 tillämpas komponentavskrivning för större, nya investeringar.		
4 Skatteintäkter		
Årets preliminära skatteintäkter	260 088	252 351
Prognos årets slutavräkning	- 2 453	- 350
Slutavräkning föregående år	135	- 839
Summa	257 770	251 162
5 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	59 720	59 618
Bidrag för LSS-utjämning	9 602	7 983
Fastighetsavgift	12 018	11 968
Regleringsavgift/-bidrag	4 006	902
Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag	- 1 392	- 2 685
Välfärdssatsning	1 910	2 843
Stöd till extratjänster	0	391
Tillfälligt stöd för flyktingmottagning	688	928
Summa	86 552	81 948
6 Finansiella intäkter		
Räntor placerade medel	291	377
Övriga ränteintäkter	28	66
Borgensavgifter	475	592
Summa	794	1 035

Belopp i tkr	2019	2018
7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader, anläggningslån	- 545	- 840
Ränta pensionskostnad	- 297	- 165
Dröjsmålsränta (lev fakturor)	- 4	- 7
Indexuppräknning medfinansiering E20	- 496	- 428
Försäljningspris FSF	1 960	0
Bokfört värde FSF	- 2 300	0
Avgift bankgirot	- 96	- 101
Summa	- 1 778	- 1 541
8 Årets resultat, före extraordinära poster		
Beloppet överförs från resultaträkningen, motsvarar resultat före extraordinära poster	12 043	6 113
9 Ej likvidpåverkande poster		
Skuldförändring och finansiell kostnad inklusive löneskatt på avsättning pensioner	758	1 214
Regl värde markreserv	969	0
Förlust/värdereglering FSF	- 340	0
Justeringspost	377	- 97
Summa	1 764	1 117
10 Förändring förråd/exploateringstillgångar		
Försäljning småhustomter/exploatering	0	1 841
Summa	0	1 841
11 Förvärv materiella anläggningar		
IT-investeringar	- 1 183	- 304
Fastighetsförvärv	- 4 645	- 640
Inventarier/maskiner	- 172	- 799
Säkerhet/trygghetsåtgärder	65	61
Förskolan Äventyret	- 456	- 13 947
VA/gata	- 5 006	- 3 636
Lunneviskolan	0	- 397
Skogsglantan	- 63	- 849
Åse Vistehallen anpassning	0	- 2
Familjecentral	- 4 384	- 266
Välfärdsteknologi	- 202	- 289
Brännebacka södra	- 567	- 51
Centrumutveckling	- 388	0
Brännebacka södra etapp 3	- 39	- 661
Lunnevibadet	- 6 824	- 1 914
Gatubelysning Frambo	- 15	- 27
Gatubelysning Tengene	- 25	0
Gatubelysning GC-väg Forshall	- 29	0
Lunnevi IP, konstgräs	- 1 922	- 67
Lunneviskolan	- 244	0
Ungdomssatsning	- 507	0
Exploateringsområde kommande	- 1 959	0
Lunnevi IP	- 1 235	0
Fritidsanläggning/motionsspår	- 500	0
Fastighetsförvärv Örnen 7	- 3 300	0
Inventarier hemtjänst/familjecentral	- 401	0
Planerat underhåll, mindre investeringar	- 3 538	- 5 470
Summa	- 37 539	- 29 258

Belopp i tkr	2019	2018
12 Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		
Andelar Göliska IT	0	133
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	0	- 386
Indexuppräkning medfinansiering E20	- 496	- 428
Återföring del av medfinansiering E20	280	280
Summa	- 216	- 401
13 Försäljning finansiella anläggningstillgångar		
FSF AB	2 300	0
Summa	2 300	0
14 Nya lån		
Nya lån	0	40 000
Konverterade lån	66 860	39 425
Summa	66 860	79 425
15 Amortering av skuld		
Amortering innevarande år	- 4 315	- 15 176
Konverterade/inlösta lån	- 66 860	- 40 213
Återförda kalk amorteringar innevarande år	4 970	4 970
Kalkylerade amorteringar nästkommande år	- 4 970	- 4 970
Summa	- 71 175	- 55 389
16 Ökning av långfristiga fordringar		
Anslutningsavgifter 85 % av totalinkomsten periodiseras	1 257	282
Summa	1 257	282
17 Minskning av långfristiga fordringar		
Årets återföring av periodiserade anslutningsavgifter	- 165	- 129
Summa	- 165	- 129
18 Immateriella anläggningstillgångar		
Nyttjandetilstånd	466	461
Summa	466	461
19 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Exploateringsmark		
Ingående bokfört värde, justeras ingående balans	0	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 609</i>	<i>0</i>
<i>därav justerad ingående balans</i>	<i>- 969</i>	
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Justerat värde mot omsättningstillgångar	640	1 841
Markförvärv	5 614	640
Försäljning	- 1 017	- 872
Utgående bokfört värde	5 237	1 609
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>5 237</i>	<i>1 609</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Förvaltningsfastigheter		
Ingående bokfört värde	174 939	163 371
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>306 669</i>	<i>289 033</i>
<i>Justering anskaffningsvärde</i>	<i>- 532</i>	
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 131 198</i>	<i>- 125 662</i>
Nyanskaffning	6 713	19 997
Pågående investering	0	623
Investeringsbidrag	- 304	- 2 984
Justering bokfört värde/nedskrivning	0	- 532
Årets avskrivning	- 7 324	- 5 536
Utgående bokfört värde	174 025	174 939
<i>Justering anskaffningsvärde</i>	<i>0</i>	<i>- 532</i>
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>313 078</i>	<i>306 669</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 139 054</i>	<i>- 131 198</i>

Belopp i tkr	2019	2018
Anläggningar/industriell verksamhet		
Ingående bokfört värde	22 727	20 309
<i>därav anskaffningsvärden</i>	64 230	60 652
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 41 503	- 40 343
Nyanskaffning	271	1 459
Pågående investering	3 885	2 119
Årets avskrivning	- 1 203	- 1 160
Utgående bokfört värde	25 680	22 727
<i>därav avskaffningsvärden</i>	68 386	64 230
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 42 706	- 41 503
Gator, vägar, gatubelysning		
Ingående bokfört värde	33 601	31 925
<i>därav anskaffningsvärden</i>	66 152	62 975
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 32 551	- 31 050
Nyanskaffning/netto	3 007	3 150
Pågående investering	2 011	27
Investeringsbidrag	- 608	0
Årets avskrivning	- 1 557	- 1 501
Utgående bokfört värde	36 454	33 601
<i>därav anskaffningsvärden</i>	70 562	66 152
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 34 108	- 32 551
Fastigheter för annan verksamhet		
Ingående bokfört värde	0	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	0	0
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	0	0
Nyanskaffningar	3 528	0
Pågående investering	0	0
Årets avskrivning	- 150	0
Utgående bokfört värde	3 378	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	3 528	0
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 150	0
Övriga fastigheter/anläggningar		
Ingående bokfört värde	39 804	39 841
<i>därav anskaffningsvärden</i>	70 921	68 609
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 31 117	- 28 768
Nyanskaffningar	1 220	2 209
Pågående investering	10 763	103
Årets avskrivning	- 2 417	- 2 349
Utgående bokfört värde	49 370	39 804
<i>därav anskaffningsvärden</i>	82 904	70 921
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 33 534	- 31 117
Summa utgående bokfört värde	294 144	272 681
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>543 695</i>	<i>509 581</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 249 551</i>	<i>- 236 368</i>
20 Maskiner och inventarier		
Maskiner		
Ingående bokfört värde	5 919	6 114
<i>därav anskaffningsvärden</i>	12 885	12 096
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 6 966	- 5 982
Nyanskaffning	564	799
Försäljning	0	- 10
Årets avskrivning	- 986	- 984
Utgående bokfört värde	5 497	5 919
<i>därav anskaffningsvärden</i>	13 449	12 885
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 7 952	- 6 966

Belopp i tkr	2019	2018
Inventarier		
Ingående bokfört värde	4 407	4 643
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>29 246</i>	<i>28 121</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 24 839</i>	<i>- 23 478</i>
Nyanskaffningar	1 768	1 125
Avyttring/utrangering	0	0
Årets avskrivning	- 1 176	- 1 361
Utgående bokfört värde	4 999	4 407
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>31 014</i>	<i>29 246</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 26 015</i>	<i>- 24 839</i>
Övriga inventarier		
Ingående bokfört värde	223	261
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 511</i>	<i>1 511</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 1 288</i>	<i>- 1 250</i>
Nyanskaffningar	42	0
Årets avskrivning	- 33	- 38
Utgående bokfört värde	232	223
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 553</i>	<i>1 511</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 1 321</i>	<i>- 1 288</i>
Summa utgående värde	10 728	10 548
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>46 016</i>	<i>43 642</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 35 288</i>	<i>- 33 093</i>
Leasing		
Operationell leasing		
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>		
Inom 1 år	1 625 434	1 959 900
Senare än 1 år men inom 5 år	1 716 179	1 769 677
Senare än 5 år	0	0
	3 341 613	3 729 577
Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år		
Totala minimileaseavgifter	29 332	70 770
Framtida finansiella kostnader	- 31	- 400
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	29 301	70 370
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:</i>		
Inom 1 år	29 301	41 069
Senare än 1 år men inom 5 år	0	29 301
Senare än 5 år	0	0
	29 301	70 370
21 Aktier och andelar		
Grästorps Fjärrvärme AB	2 688	2 688
Naturgaskonsortiet, Skaraborg	6	6
Förenade Småkommuners Försäkring	0	2 300
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	385	385
SKL Företag/Inera AB	43	43
Summa aktier	3 122	5 422
Stiftelsen Bergagården	10	10
Laxfond Väner	20	20
Västergötlands turistråd	5	5
Grästorps Energi, reglering med		
Grästorps Fjärrvärme AB	10	10
Kommuninvest ekonomisk förening	5 067	5 067
Göliska IT	604	604
RKHF Trygga Hem i Grästorp	42	42
Summa andelar	5 758	5 758
Summa aktier och andelar	8 880	11 180

Belopp i tkr	2019	2018
22 Långfristiga fordringar		
Långfristig fordran förlagslån Kommuninvest ekonomisk förening	1 100	1 100
Summa långfristiga fordringar	1 100	1 100
23 Bidrag till statlig infrastruktur		
Medfinansiering enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Upplösning 1/25-del om året t o m år 2038		
Upplösning t o m 2019	- 1 680	- 1 400
Summa	5 320	5 600
24 Fordringar, kortfristiga		
Kundfordringar	3 071	4 119
Skatt- och statsbidragsfordringar	17 390	18 952
Övriga fordringar	13 692	9 328
Summa	34 153	32 399
25 Kassa, bank		
Kassa, växelkassa	28	36
Plusgiro	231	232
Bank	51 333	64 101
Summa	51 592	64 369
26 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	172 745	166 632
Justering ingående balans andelar Kommuninvest	0	0
Eget kapital efter justering	172 745	166 632
27 Årets resultat, enligt resultaträkning	12 043	6 113
Justering av årets resultat	0	0
Årets resultat inklusive justering	12 043	6 113
28 Utgående eget kapital med hänsyn tagen till årets resultat	184 788	172 745
Rörelsekapital	3 215	12 189
Anläggningskapital	181 573	160 556
Eget kapital	184 788	172 745
29 Resultatutjämningsreserv, RUR		
2013 beslutade kommunfullmäktige om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv.		
Ingående värde av resultatutjämningsreserv	12 500	12 500
Årets avsättning	1 000	0
Utgående värde av resultatutjämningsreserv	13 500	12 500
30 Avsättningar		
Pensionsförpliktelser intjänade fr o m 1998 inklusive ränta		
Ingående avsättning	5 036	4 058
Ränteuppräkning	18	33
Basbeloppsuppräkning	42	71
Årets utbetalningar	- 123	- 104
Intjänad PBF/PRF	576	1 022
Övrig post	30	- 87
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	68	43
Utgående avsättning	5 647	5 036
Ingående avsättning löneskatt	1 222	985
Ränteuppräkning	4	16
Basbeloppsuppräkning	10	16
Årets utbetalningar	- 30	- 33
Intjänad PBF/PRF	140	249
Övrig post	7	- 21
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	16	10
Utgående avsättning löneskatt	1 370	1 222
Summa Avsättningar	7 015	6 258

Belopp i tkr	2019	2018
Aktualiseringsgrad	99,0 %	99,0 %
<i>Aktualiseringsgrad avser 2018</i>		
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper		
Antal visstidsförordnanden		
Politiker	2,0	1
Tjänstemän	0	0
31 Andra avsättningar		
Medfinansiering E20 enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Indexuppräknning medfinansiering E20 t o m 2018	658	230
Indexuppräknning medfinansiering E20 2019	496	428
Medfinansiering cykelväg Mjölån enligt beslut december 2017	1 000	1 000
Summa	9 154	8 658
32 Långfristiga skulder		
Ingående låneskuld	126 098	101 909
Nya lån/konverterade lån	66 860	79 425
Kalkylerad amortering innevarande år	4 970	4 970
Verklig amortering/inlösta lån	- 71 175	- 55 389
Kalkylerad amortering nästkommande år	- 4 970	- 4 970
Anslutningsavgift	1 257	282
Årlig återföring anslutningsavgift	- 164	- 129
Summa	122 876	126 098
33 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	22 788	23 859
Förutbetalda intäkter	8 199	8 611
Räntor, upplupna	23	- 23
Övriga skulder	33 672	34 694
Semesterlöneskuld inklusive okompenserad övertid	17 848	17 438
Summa	82 530	84 579
34 Borgensåtagande egna hem		
Motsvarar 40 % vid eventuell förlustförsäljning av återstående kapital inklusive ränta.		
SBAB Bank AB	57	64
Summa	57	64
35 Övriga förpliktelser		
Grästorps Energi ekonomisk förening	12 633	13 527
Grästorps Energi AB	736	920
IK Gauthiod	594	734
Grästorps Konserthus	100	100
Fiber, vatten och avlopp i Flo ekonomisk förening	72 757	55 532
RKHF Trygga Hem i Grästorp	140 348	141 355
Summa	227 168	212 168
<p>Grästorps kommun har i oktober 2008 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Grästorps kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 722 173 tkr och totala tillgångar till 459 442 751 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 162 224 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 159 091 tkr.</p>		

Belopp i tkr	2019	2018
36 Ansvarsförbindelser		
Pensionsåtaganden intjänade före 1998	- 106 531	
Ingående ansvarsförbindelse	107 884	110 266
Ränteuppräknig	713	1 080
Basbeloppsuppräknig	2 341	1 801
Försäkring IPR/partiell inlösen	0	0
Gamla utbetalningar	- 5 292	- 5 267
Aktualisering	0	- 467
Övrig post	1 532	748
Beräkning förtroendevald	227	- 277
Utgående avsättning	107 405	107 884
Ingående avsättning löneskatt	26 172	26 750
Ränteuppräknig	173	261
Basbeloppsuppräknig	568	438
Försäkring IPR/partiell inlösen		
Gamla utbetalningar	- 1 284	- 1 278
Aktualisering	0	- 113
Övrig post	372	181
Beräkning förtroendevald	55	- 67
Utgående avsättning löneskatt	26 057	26 172
Summa	133 462	134 056
Kapital i överskottsfonden hos KPA		
Pensionsförsäkring AB	1 302	1 199
Pensionsförpliktelser		
Pensionsförpliktelser i balansräkning (not 30)	7 017	6 258
Pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen (not 36)	133 462	134 056
Summa totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt (återlån)	140 479	140 314
Inga placeringar avseende pensionsmedel finns.		

Redovisningsprinciper

Redovisningen baseras på bokföringsmässiga grunder och följer god redovisningssed enligt reglerna i kommunal redovisningslag. Rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR) används där det är tillämpligt.

Undantag från rådets rekommendationer gjordes i följande fall:

Rekommendation R4. Materiella anläggningstillgångar av mindre värde skrevs av från det år (12 månader) då anläggningen togs i bruk eller var färdig. Det är ett avsteg från rekommendationen som anger att all avskrivning ska ske vid den tidpunkt då anläggningen tas i bruk. Då det endast avser tillgångar av mindre värde är skillnaden marginell och får ingen avgörande ekonomisk betydelse i redovisningen. Med hänsyn till anläggningens totala avskrivningstid bedöms det inte utgöra något hinder.

Rekommendation R5: Redovisning av hyres- och leasingavtal tillämpades inte enligt rekommendationen. Samtliga leasingavtal redovisades som hyresavtal. Däremot lämnades upplysningar om leasingavtalens omfattning och löptider i nothänvisningarna, vilket bedöms ge tillräcklig ekonomisk information.

Rekommendation R2. Inkomst från anslutningsavgifter periodiserades mot investeringsutgiftens avskrivningstid. Av det totala beloppet för anslutningsavgifter periodiserades 85 procent, medan 15 procent bokfördes som intäkt i driftredovisningen för att täcka uppkomna kostnader i samband med anslutningen. Vid lägre belopp, upp till 250 tkr, intäktsfördes anslutningsavgifterna i sin helhet, eftersom en periodisering över tillgångens avskrivningstid inte skulle vara meningsfull med hänsyn till beloppens storlek.

Exploaterad tomtmark som gjorts i ordning till försäljning klassificerades som omsättningstillgång. De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och oreglerad övertid skuldbokfördes och kostnaden redovisades på verksamhetsnivå. Den avgiftsbestämda delen av pensionerna, inklusive AKAP-KL, bokfördes under kortfristiga skulder med utbetalning 2020. För den förmånsbestämda delen har kommunen en försäkringslösning. Intjänad pension före 1998 redovisades i sin helhet som ansvarsförbindelse (blandmodellen). Beräkningsunderlaget för pensioner utgår från riktlinjer för beräkning av pensionskund (RIPS 17). Kostnaden för löneskatt på pensioner behandlades i redovisningen på samma sätt som pensionskostnaden. Den sammanställda redovisningen upprättades enligt förvärvsmetoden. På investeringar i materiella anläggningstillgångar som pågick över bokslutsdagen gjordes ingen avskrivning. Anläggningstillgångar togs upp till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar.

Avskrivningstiden för tillgångar beräknas efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. De generella avskrivningstider kommunen tillämpade i bokslut 2019, där inte komponentavskrivning tillämpades, framgår i tabellen.

I 2019 års bokslut tillämpades komponentavskrivning av större färdigställda objekt. Arbetet med att anpassa redovisningen till nya avskrivningsregler fortsätter genom en löpande översyn av komponentindelning för nya pågående objekt. Någon översyn av äldre objekt är inte påbörjad. En anpassning av kostnaderna för planerat underhåll genomfördes helt, eftersom de aktiverades i bokslutet.

Avskrivningstider	ÅR
Inventarier	3–10
Fordon	10
Bostadshus	20–33
Idrottsanläggningar	20
Byggnader	20–33
Gator och vägar	33
VA-verk, ledningsnät	35

Avskrivningstider som används där komponentavskrivning inte tillämpas.

Känslighetsanalys	Resultatpåverkan (mkr)
Löneökning med 1 procent	– 2,6
10 heltidstjänster	+/- 5,1
Ökad upplåning med 10 mkr	0,05
Ränteförändring med 1 procent	+/- 1,1
Förändring av generella statsbidrag och utjämningsystem med 1 procent	+/- 0,9
Skatthöjning med 1 krona	12,0

Analys av hur resultatet påverkas vid olika antaganden vid förändring av de ekonomiska förutsättningarna.

Allmän verksamhet

1 Sammanfattning

Allmän verksamhet

Linda Esseholt Hermansson

kommundirektör

Fina placeringar i rankningar

Grästorp hamnade på femtonde plats i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet i Sverige och på första när det gällde myndighetsutövning. Grästorp blev även Sveriges föreningsvänligaste kommun 2019.

Värdsvarsarbetet ger resultat

I flera år har kommunen arbetat med att förbättra service och bemötande både internt och gentemot förtroendevalda och medborgare. Resultatet visar sig nu i ökad nöjdhet, inte bara hos företagarna, utan också hos andra medborgare, ledare och medledare.

Ny verksamhet för unga

En ny ungdomsverksamhet planeras i samarbete med konserthuset. Det innebär både nya lokaler och nya aktiviteter. Intervjuer med ungdomar under sommaren gav underlag för bra beslut.

Fler bostäder behövs

Med hjälp av pengar utifrån ska arbetet med att få fram nya bostäder accelerera. Dessutom håller obebodda hus och tomter på att inventeras. Det kan också ge ett välkommet tillskott av bostäder.

Bättre profilering

Allmän verksamhet behöver arbeta med att profilera kommunen på flera sätt. Antalet lokala publiceringar minskade, medan kommunens Facebooksida fick fler gilla-markeringar än målet. Kommunen har numera också en egen podcast: Grästorpsspodden.

Många vill jobba i Grästorp

Det är många som söker kommunens utannonserade tjänster. Det visar att Grästorp uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Kommunen satsar på personalen

I en unik satsning fick varje medledare arbeta tillsammans med en coach med en metod för insikt och personlig utveckling. Därefter genomfördes drygt 45 workshops, där arbetslagen arbetade med teamutveckling. Utvärderingen visade ett gott resultat.

Kommunsamarbete ger fördelaktigare upphandlingar

V6-kommunerna samarbetar bland annat i upphandlingar. Att upphandla gemensamma system är ekonomiskt fördelaktigt, men även bra om man tänker på sårbarhet.

Verksamhetsidén Grästorp 5.0

Grästorp 5.0 är en ledstjärna för kommunens utveckling. Det handlar om att kunna utveckla välfärden genom att skapa en modern och digital välfärdskommun.

1.1 Grunduppdrag och vision

Grästorps vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Grunduppdrag

Allmän verksamhets uppdrag är att ansvara för omvärldsbevakning, samhällsservice, information, marknadsföring, kvalitetsutveckling och arbetsmarknad. Tyngdpunkten ligger på att ansvara för processerna inom verksamhets- och ekonomistyrning, personalfrågor, information, ärendehantering, inköp och it i hela kommunen. Allmän verksamhets ansvar för personal, ekonomi och kvalitetsutveckling bidrar till att kommunen får en stabil ekonomi, nöjdare medborgare, framgångsrika ledare och engagerade medledare, som tar ett stort ansvar för kvaliteten. Verksamheten har även ansvar för kultur, bibliotek och ungdomsverksamhet.

En grundläggande framgångsfaktor är att dialogen och samspelet mellan de förtroendevalda och tjänstemannaorganisationen fungerar väl. De förtroendevalda är tydliga med vad de vill åstadkomma och överlåter till verksamheten att, med frihet under ansvar, genomföra uppdragen enligt sin professionella roll.

Kommunens engagemang i Näringslivssamverkan Grästorp, NSG, innebar att samverkan fortsatte utvecklas bra med en ännu högre placering i Svenskt Näringslivs ranking. Den positiva trenden tycks hålla i sig. Grästorps kommun var enligt organisationen därtill bäst i Sverige när det gällde myndighetsutövning. Även priset Sveriges föreningsvänligaste kommun kammades hem 2019.

Allmän verksamhet har genomgått en ganska stor omvandling de senaste åren. Samverkan med andra kommuner har ökat, främst i den så kallade Västra 6-samverkan. Grästorp har nu ett kommunkontor som byggt på sin kompetens, samtidigt som personalen minskade i antal.

1.2 Ekonomiskt resultat

(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	20 749	19 496	15 877
Kostnader	68 811	66 505	51 437
Nettokostnader	48 062	47 009	35 560
Budget	48 253	48 016	37 858
Budgetavvikelse	191	1 007	2 298

2 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

2.1 Kund och medborgare

2.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Nöjda kunder – chefer (skala 1–4)	3,92	3,7
	 Antal ärenden som kommit in via e-tjänster under året	312	300
	 Nöjda förtroendevalda (skala 1–4)	3,5	3,5
	 Hemsida relativt rikssnitt, procent (Kommunens kvalitet i korthet)	86	78
	 Andel föreningar som är nöjda med samarbetet med kommunen, procent (mättes inte 2019)	100	100
	 Tjänstemäns attityder till företagande (företagsrankning)	4	50
	 Andel nöjda medborgare/intressenter med kommunens skriftliga kommunikation, procent (enkät)	0	0

Analys

Värdskap

Verksamhetens mått är valda för att man ska kunna se hur interna kunder, förtroendevalda och medborgare uppfattar service och bemötande (värdskap). Det strukturerade och uthålliga kulturarbetet under många år ger resultat och hög måluppfyllelse.

Den interna servicen uppskattas

Mätningarna visade rekordhöga 3,92 av 4, när det gällde servicen till kommunens chefer inom ekonomi, HR samt utveckling och service. Det är ett fint kvitto på att arbetet med värdskap är framgångsrikt.

Nöjda förtroendevalda

Politikernas nöjdhet mättes senast hösten 2018 och visade då 3,5 på en 4-gradig skala. Mätningen genomförs igen 2020. Även här ger det långsiktiga värdsvarsarbetet genomslag.

Bra betyg för webbplatsen

Den senaste mätningen gjordes 2018 och resultatet var tillfredsställande. Verksamheten har dock senare i samtal fångat upp synpunkter och önskemål om ytterligare förbättring. Därför uppdateras hemsidan 2020 och förhoppningsvis ökar då nöjdheten och tillgängligheten.

Grästorps i topp

Svenskt Näringslivs mätning visar att tjänstepersonernas attityder till företagande ligger på en fjärdeplats i Sverige och att Grästorps kommun är bäst på myndighetsutövning. Gott värdskap och snabbt agerande lönar sig. Det räcker dock inte att vara nöjd med en fin ranking. Verksamheten behöver fortsätta att förbättras för att behålla årets placering. Att fortsätta utveckla samverkan med näringslivet är mycket viktigt. Ett tjugotal företagsbesök gjordes under året för att verksamheten skulle fånga upp förbättringsområden.

Irrelevant undersökning slopades

Andelen medborgare och intressenter som var nöjda med kommunens skriftliga kommunikation mättes inte. Måttet togs bort, eftersom det inte ansågs mäta kvalitet av relevans.

2.2 Verksamhet

2.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomförs all verksamhet

	Mått	Utfall	Målvärde
—	 Mäns uppfattning om möjlighet till inflytande i kommunen (Nöjd inflytandeindex), medborgarundersökning	53	39
—	 Kvinnors uppfattning om möjlighet till inflytande i kommunen (Nöjd inflytandeindex), medborgarundersökning	52	41

Analys

Delaktighet viktig för hälsan

Delaktighet och inflytande hos medborgarna är en viktig förutsättning för god folkhälsa. Den senaste medborgarenkäten (2016) visade att målet om mäns och kvinnors upplevelse av möjlighet till inflytande uppnåts. Grästorps kommun är mån om att ta vara på invånarnas åsikter, bland annat genom medborgarförslag och trygghetsvandringar.

Metodbank

Kommunutvecklare och folkhälsostateg utvecklar metoder för dialog och delaktighet. Metoderna samlas i en metodbank. Resultaten av olika medborgarundersökningar analyseras kontinuerligt.

2.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

	Mått	Utfall	Målvärde
—	 Ungdomars uppfattning om möjlighet till inflytande i kommunen (Nöjd inflytandeindex), medborgarundersökning	38	40

Analys

Nya lokaler och aktiviteter för unga planeras

Ungdomsverksamheten inryms för närvarande på Nya Centralskolan. En ny ungdomsverksamhet projekteras i samarbete med Konserthuset som har målet: 0514 ska ge unga möjligheter att utvecklas och ta initiativ i en trygg och uppmuntrande miljö.

Ungdomar intervjuades

En intervjuserie med gymnasieungdomar genomfördes under sommaren i ett samarbete mellan bildningsverksamheten, AME och allmän verksamhet. Intervjuer gjordes på bussar, mentimeterfrågor (digitalt frågeverktyg) användes inför feriepraktik och ungdomar som arbetade under ferierna djupintervjuades. Allt sammanställdes i presentationen *Grästorps unga har ordet*, som ger en bra ögonblicksbild av ungdomarnas tankar om platsen de bor på och hur de ser på framtiden. Presentationen kan användas som underlag vid arbete riktat till denna viktiga målgrupp.

2.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Analys

Huspriserna ökade

Kommunen är välskött med nöjda medborgare, vilket skapar framtidstro. Huspriserna gick upp ytterligare, vilket innebär ett betydligt mindre risktagande för dem som bygger nytt.

Externa medel ger utveckling

Arbetet med nya detaljplaner ligger numera hos samhällsbyggnadsverksamheten och fortskrider enligt plan med betydligt större ekonomiska resurser genom en politisk prioritering som fortsätter 2020. Potential 12 är en samarbetspartner i arbetet.

Tomma hus

Arbetet med obebodda hus och tomter fortskred och resulterade i ett antal aktiviteter. Bland annat initierades flera tillsynsärenden för att kommunen ska få bukt med ägare till mindre välskötta fastigheter som stör landsbygdens attraktivitet.

2.2.3.1 Förbättra profileringen av Grästorp

	Mått	Utfall	Målvärde
—	 Antal publiceringar under året (lokalmedia)	1 603	1 500
—	 Antal gilla-markeringar på Facebook	2 761	2 500

Analys

Fler publiceringar

Antalet publiceringar i lokalmedia nådde de uppsatta målen. Utvecklingsprojektet Arena Skubbet och de två projekten för Platåbergen gav mycket publicitet i media, både i och utanför kommunen.

Gilla Grästorp

Målet för antalet gilla-markeringar på Facebook uppnåddes och överträffades. Totalt antal gilla-markeringar på Grästorps kommuns Facebooksida var 2 761, vilket innebär att målet på 2 500 har uppfyllts med råge. De inlägg som genererade störst räckvidd under året handlade om svinpest och om pedagoghunden Idun.

Bygdebataljen bra profilering

Bygdebataljen i juni genomfördes i landsbygdsrådets regi för första gången. Det blev ett lyckat arrangemang som synliggjorde socknarna i Grästorp, skapade gemenskap och blir ett återkommande arrangemang för att stärka bygden. Detta i sig är också ett steg i att profilera Grästorp som en attraktiv boendekommun.

2.3 Personal

2.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	81	80
➔	 Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorp 5.0	Ja	
➔	 Alla arbetsgrupper/medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling	Ja	

Analys

Många vill jobba i Grästorp

De senaste årens rekryteringar visar att Grästorp uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Ett stort antal ansökningar gjorde det möjligt att anställa mycket kompetent personal i alla nyrekryteringar. Trotjänare kunde erbjudas nya och mer stimulerande arbetsuppgifter med tillhörande kompetensutveckling. Därmed ökade den samlade kompetensen på kommunkontoret betydligt. Egen personal engageras för chefsdagar och medledarutbildningar. Fler och fler medledare driver utvecklingsuppdrag. Kommunen diskuterar lärande och inställningen "jag kan inte än men snart" i fler sammanhang. Employer branding-materialet ska visa vad kommunen kan erbjuda som attraktiv arbetsgivare och förmedla en känsla av vad det innebär att jobba i Grästorps kommun.

Grästorp 5.0

Allmän verksamhet fortsätter utveckla teamen i kommunikation, konflikthantering och teamutveckling. Under utvecklingsdagen i juni gjorde alla arbetslag i allmän verksamhet en skattning och valde ett gemensamt fokus inom Grästorp 5.0. Varje arbetslag och enhet arbetar vidare med sitt valda fokus. Sammantaget blev det tydligt att ett gemensamt fokus 2019 och 2020 behöver vara digitalisering. Kompetensutveckling med temat är därför planerad till 2020.

Personlig utveckling bidrar till gott värdskap

Alla medledare i kommunen fick möjligheten att göra en så kallad kärnkvarant tillsammans med en coach. Därefter genomfördes workshops i arbetslagen för att utveckla kommunikation, relationer och ett styrkebaserat förhållningssätt. Satsningen gav medlemmarna gemensamma verktyg för fortsatt utveckling. Det var också ett steg i arbetet med medledarskap och med att utveckla värdskapet i organisationen. Ledarutvecklingen pågick hela året med fokus på kärnkvarant och enneagram (båda modeller för självkännedom och personlighetsutveckling). Tack vare interna kompetenser i organisationen kunde en kvalitativ ledarutbildning genomföras för små medel. Cheferna var positiva till insatsen.

2.4 Ekonomi

2.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal frigjorda timmar per år	100	100

Analys

Effektiviseringspotential i social verksamhet

Social verksamhet står för cirka 40 procent av den kommunala budgeten och bedömningen är att den största möjligheten till nyttorealiserings (att investeringar ska få avsedd effekt både för den kommunala verksamheten och för invånarna) finns här.

Gemensamma kostnader går igenom

Det finns kostnader som är gemensamma för hela allmän verksamhet, såsom datalagring och olika system. En översyn för att minska kostnaderna inleddes genom att kartlägga vad som lagras, rensa samt undersöka avtalspriser och vilka system som behövs.

Fördelaktig upphandling i samverkan

Ett nytt ärendehanteringssystem infördes och ett nytt ekonomisystem upphandlades. Att upphandla gemensamma system är ekonomiskt fördelaktigt, men även bra ur sårbarhetsperspektiv, eftersom kommunerna i V6 får liknande arbetssätt och strukturer. När det gällde det nya ärendehanteringssystemet sparade kommunen 1,2 miljoner kronor genom att upphandla gemensamt med andra kommuner i kommunalförbundet Göliska IT. Samverkan på it-området möjliggör nya investeringar, till exempel e-arkiv, där stora delar av kostnaderna kan delas mellan flera kommuner. I och med samverkan finns en effektiv organisation för EU-ansökningar. Det har redan gett resultat i ökade intäkter.

2.4.2 Hålla budget

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Budgetavvikelse	Ja.	

Analys

Ekonomi i balans

Allmän verksamhet redovisade ett överskott.

De flesta enheter slutade på plus

Resultatet på verksamhetsnivå var positivt. Underskott från räddningsnämnden och överförmyndarnämnden aviserades i slutet av året och försämrade resultatet. AME hade ett positivt resultat och cirka 300 tkr eftersöktes från omställningsfonden, vilket bättrade på intäkterna.

3 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

Kvalitetsgarantin uppfylls

Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
	Vi lovar att frågor via e-post från medborgare besvaras inom två arbetsdagar.
	Vi lovar att synpunkter eller klagomål ska besvaras inom två veckor (avvikelse synpunktshandling).
	Vi lovar att startsidan på hemsidan ska uppdateras varje vecka.

Inga avvikelser finns gällande kvalitetsgarantierna.

4 Framtida strategier

Allmän verksamhet ska satsa på att förbättra profileringen av varumärket Grästorps. För en framgångsrik marknadsföring krävs att alla som finns och verkar i kommunen kan enas om en grund som ska vara utmärkande för vad Grästorps står för. Politikernas nya vision är grunden för detta arbete.

Ett annat prioriterat område är nya detaljplaner. I kommunstyrelsens analys av medborgarundersökningen identifierades nyproduktion av bostäder som den viktigaste frågan för att skapa en positiv befolkningsutveckling. Att tomma fastigheter på landsbygden kartläggs kan vara en annan väg att öka möjligheten att hitta boende och byggbara tomter samt öka landsbygdens attraktivitet.

En omfattande centrumutveckling av hela stadskärnan planeras. Resecentrum och Kulturhuset ska sammanbindas på ett bättre sätt och därmed skapa förutsättningar för en populär samlingsplats. Södergatan blir en stadsgata, genom att den tunga trafiken leds bort.

Till en attraktiv kommun hör ett blomstrande näringsliv. Kommunen ska fortsätta att vara en aktiv och drivande part i Näringslivssamverkan Grästorp med fokus på företagsutveckling, etableringsservice och besöksnäring. Grästorpsmässan skapades i samarbete med företag, föreningar och kommun och bygger samhörighet, varumärke och synlighet. Mässan arrangerades 2017 och genomförs igen 2020.

Ett gemensamt arbete inleddes för alla intressenter på Hunneberg. Grästorps kommun kommer att medverka aktivt för att göra Hunneberg till en exportmogen destination. Kommunen är delaktig, både genom Geoparksprojektet och genom avsiktsförklaringen för Halleberg och Hunneberg, där kommunen är projektägare.

En huvuduppgift för allmän verksamhet är att efter kommunfullmäktiges mål utveckla personalpolitiken i hela kommunen. De viktigaste frågorna rör kompetensförsörjning, lönebildning, kompetensutveckling samt karriärmöjligheter, jämställdhet och mångfald. Det personalpolitiska arbetet utgår från kommunfullmäktiges övergripande mål: *Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsplats som kan rekrytera och behålla den kompetens som verksamheterna kräver*. Ett nytt personalpolitiskt program arbetas fram 2020.

Samarbetet mellan bildningsenheten, AME och Näringslivssamverkan Grästorp pågår sedan 2017 för att hantera kompetensbristen på lång och kort sikt. Cheferna för dessa verksamheter, Arbetsförmedlingen och Campus Lidköping träffade arbetsgivare som berättade om sina behov. Tillsammans tog de fram möjliga lösningar och åtgärder. Samarbetet har blivit externt uppmärksammat och utgör ett unikt och konkret sätt att arbeta. Förutom att arbetsgivaren får stöd, resulterar samarbetet i god förståelse mellan de olika verksamheterna internt.

Allmän verksamhet behöver fokusera på att förbättra internkontrollen och arbetsmiljöuppföljningen. Att omsätta den nya tillitsbaserade styrmodellen och måluppföljningen i praktiken behöver prioriteras, liksom en ambitiös plan för verksamhets- och ledarutveckling. Därtill finns en rad aktiviteter och utvecklingsprojekt i verksamhetsplanen som har att göra med samhällsutveckling.

Samverkan med kommunerna i västra Skaraborg visade en mycket positiv utveckling. Nya samverkansområden ska diskuteras och en gemensam V6-utvecklare rekryteras.

Kommunen står inför de största demografiska och ekonomiska utmaningarna i modern tid. Förvaltningen kommer därför att jobba med utvecklingsprojektet Grästorp 5.0 åren 2018–2021. Allmän verksamhet har ett övergripande ansvar för att arbetet bedrivs i alla kommunens verksamheter. Grästorp 5.0 handlar om att kunna behålla och utveckla välfärden genom att skapa en vinnande, modern och digital välfärdskommun. En kommun som tar vara på möjligheterna som den nya världen ger, med digitalisering, globalisering, mångfald, hög förändringstakt och underifrånperspektiv.

5 Nyckeltal och verksamhetsmått

	År 2019	År 2018	År 2017
Kommunledning och revision	3 221	2 798	2 610
Kostnad per invånare	566	488	454
Allmän kommunadministration inklusive it	16 319	15 477	15 995
Andel av kommunens bruttokostnad	3,91	3,67	3,46
Färdtjänst	1 191	1 063	1 113
Kostnad per invånare	209	185	194
Räddningstjänst	5 531	5 434	5 201
Kostnad per invånare	972	948	905
Antal utryckningar	107	154	145

Allmän verksamhet

Verksamhet (tkr)	Anslagsnivå	Budget 2019		Redovisning 2019	
		Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt
00.	Kommunledning och revision	4 428	214	4 437	289
03	Allmän kommunadministration	13 608	1 009	14 347	1 339
04	Ekonomiadministration	4 358		4 111	1
06	Personaladministration	1 097	98	1 483	700
07	Fysisk planering	810	60	1 504	
08	Särskilda servicefunktioner	2 083	416	2 244	788
09	Övrig gemensam verksamhet	3 256	205	4 212	799
11	Arbetsområden och lokaler	2 096		2 096	
13	Arbetsmarknadsåtgärder	19 036	16 271	14 350	12 731
28	Bostadspolitiska åtgärder	1 150		1 550	
36	Kollektivtrafik	120		120	
40	Kultur- o fritidskontor	658	50	753	61
43	Turism	145		3 038	2 773
44	Fritidsverksamhet	1 018	12	1 094	117
45	Stöd till fritidsverksamhet	1 214	5	1 199	5
46	Kulturverksamhet	3 894	56	4 178	460
47	Hyror externa lokaler	250		250	
48	Stöd till kulturverksamhet	158		156	0
49	Övrig kulturell verksamhet	474	23	311	6
78	Färdtjänst	1 352	75	1 294	78
88	Räddningstjänst	5 542		5 531	
89	Totalförsvaret, övriga samhällsskyddande åtgärder	375	375	554	602
SUMMA	Allmän verksamhet	67 122	18 869	68 811	20 749

Sammanställning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget	67 122	18 869	48 253
Redovisning	68 811	20 749	48 062
Resultat	- 1 689	1 880	191

Teknisk verksamhet

1 Sammanfattning

Verksamheten byter inriktning

Samhället förändras snabbt och nya behov uppstår. Från och med 2020 börjar teknisk verksamhet arbetet med att byta inriktning till samhällsbyggnad, för att på ett mer strategiskt sätt kunna möta behovet av utveckling.

Många sökte tjänster

Flera nyrekryteringar gjordes och det var många sökande till varje tjänst. Det är tydligt att Grästorps kommun är en attraktiv arbetsgivare. Det är viktigt att se till att medledarna är delaktiga i rekryteringar. Att verksamheten har god måluppfyllelse med nöjda kunder spelar också in.

Måltid med mervärde minskar matsvinn

Kostenheten fick bra betyg i kundundersökningar. *Måltidens mervärde* är ett arbetssätt som tillämpas i samarbete med bildningsverksamheten. Det bidrar till att elever och andra kunder uppskattar måltidsstunden på ett annat sätt. Dessutom minskade matsvinnet när enheten informerade om kostnader och konsekvenser.

Problem med optisk läsning på återvinningscentralen

Renhållningen fungerar väl i kommunen och man arbetar med att öka tillgängligheten. Ett streck i räkningen är att den optiska utläsningen av matavfall slutat fungera. Enheten söker nya lösningar på problemet.

Förstagångsboenden sökes

Fastighetsenheten arbetar med privata fastighetsägare för att Grästorps ungdomar ska hitta små hyresrätter som förstagångsboende.

Växtvärk i Grästorp

Det byggs för fullt i kommunen och nya detaljplaner behövs, inte bara för bostäder och industrimark, utan också för infrastrukturen i form av till exempel vägar och vatten- och avloppsledning som krävs när kommunen växer. Det finns pengar avsatta för investeringar, men för att kunna sätta igång behövs ett bättre beställar- och utförardirektiv med möjlighet att upphandla fler entreprenörer.

1.1 Grunduppdrag och vision

Grästorps vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Uppdraget för teknisk verksamhet är att åstadkomma högsta möjliga kvalitet efter ekonomiska och personella resurser. Verksamheten behöll sin ekonomiska och kvalitativa nivå i alla enheter. Uppdraget utfördes enligt verksamhetens intentioner. Investeringsnivån ställde höga krav på organisationen, som levererade bra efter personalförutsättningarna. Förvaltningen lyckades dock inte nå 100 procent av investeringsbudgeten. För en bättre måluppfyllelse behövs en förstärkning av beställarorganisationen.

Kostenheten förbättrade sitt resultat genom minskat matsvinn och genom att fortsätta laga alla måltider i grundskolan och förskolan från grunden med råvaror av hög kvalitet. Endast kvällsmålet på helger i äldreomsorgen lagades inte alltid från grunden. Alternativa rätter erbjöds till barn och unga och cirka 30 procent bestod av ekologiska livsmedel. Sammantaget höll måltiderna hög klass. Kostenheten tog ett helhetsansvar för alla måltider i bildningsverksamheten, gjorde en större satsning på vegetariska alternativ till eleverna i grundskolan och sänkte kostnaderna genom smarta inköp.

Enheten gata, park, vatten och avlopp (VA) ombesörjde skötsel av skogsområden och grönytor. Drift av vägnätet, där gatubelysning och snöröjning ingår, utfördes enligt plan. Enheten arbetade förebyggande med underhållet på ledningsnätet samt med fortsatt va-sanering. Återvinningscentralen (ÅVC) tar emot och hanterar stora mängder avfall. Enheten märker att mängden avfall på ÅVC ökar, vilket är positivt ur miljösynpunkt. Att inrätta tjänsten projektledare för va har haft effekt i form av ökad måluppfyllelse i va-projekten.

Fastighetsenheten förvaltade objekten via planerade underhållsåtgärder för att behålla nuvarande fastighetsskick med investeringsmedel som tilldelades via investeringsplanen. Det största pågående projektet är ombyggnaden av Lunnevisbadet. Även en rad andra investeringar påbörjades och slutfördes, såsom familjecentralen och seniorcentret. Lokalvården fungerar bra och ser till att fastigheterna är i gott skick. Renoveringen av lägenheterna på Velandagatan slutfördes under sista delen av året.

Lunnevi bad och camping är stängd på grund av renovering av badhuset. Personalen är utplacerad på övriga enheter i kommunen. Hälsa Grästorps tog fram ett program som ger alla kommunanställda möjlighet till friskvård.

1.2 Ekonomiskt resultat

(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	66 540	65 319	60 842
Kostnader	97 933	97 362	90 988
Nettokostnader	31 393	32 043	30 146
Budget	32 300	33 227	30 423
Budgetavvikelse	907	1 184	277

2 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

2.1 Kund och medborgare

2.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Medborgarnas betyg på renhållning relativt rikssnittet (skala 1–100)	71	67
➔	 Medborgarnas betyg på vatten och avlopp relativt rikssnittet (skala 1–100)	79	79
➔	 Webbinformation till medborgare relativt rikssnittet, procent	89	85

Analys

Problem med matavfallet

Medborgarnas betyg på renhållningen kan troligtvis ha sjunkit något. Det beror på att den optiska utläsningen av matavfall inte fungerar längre. Tekniska arbetar intensivt med att hitta lösningar på problemet. Förhoppningen är att matavfallshanteringen ska vara i drift 2020. Det befintliga avtalet löper annars till 2022. Målet är att hitta en långsiktig lösning på hur matavfallet ska hanteras på ett hållbart sätt.

Förstärkning för vatten och avlopp

Samhällsbyggnadsverksamheten rekryterade en ny projektledare för att arbeta med va-frågor.

Synpunkter ger tips på förbättringar

En medborgarundersökning genomfördes våren 2016. Verksamheten har sedan dess fortsatt att prioritera arbetet med värskapet, eftersom effekterna är goda. Verksamhetens arbete med ökad tillgänglighet för interna och externa kunder trappas upp tack vare synpunkter via sociala medier och synpunktshanteraren. Samhällsbyggnadsverksamheten var aktiv i ett antal medborgardialoger och samråd.

2.2 Verksamhet

2.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Antalet besökare på badet under året	10 650	10 000

Analys

Lunnevi rustas

Grästorps kommun utvecklar verksamheten på Lunnevibadet. Det innebär ett utökat utbud av friskvårdsaktiviteter som gäller för både kommunens medborgare och medarbetare. Utomhusmiljön förstärks på Lunneviområdet med en ny konstgräsplan och kiosk. Campingplatserna blir bättre anpassade för dagens storlek på husvagnar och husbilar. Paddeltennis är under projektering. Renoveringen av Lunnevibadet startade i samarbete med konsultbolaget Weedo Tech och kommunens ramleverantörer.

Samarbete förbättrar folkhälsan

Hälsa Grästorp erbjuder ett stort utbud av aktiviteter. Teknisk verksamhet är en aktiv del i det lokala folkhälsorådet och ser fram emot att utveckla folkhälsan tillsammans med andra i enlighet med de regionala ambitionerna.

2.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

2.2.2.1 Förbättra barns och ungas fysiska uppväxtmiljö

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Matlagning från grunden, procent	95	90

Analys

Framgångsrikt måltidsarbete

Det interna arbetet mellan kost- och bildningspersonal utvecklas varje år för att ge *Måltidens mervärde* till kunder och elever. Det gäller hela måltidssituationen, bland annat miljö, mat och klimat. Måltiden ska vara en prioriterad stund på dagen. Positiv återkoppling har kommit från kunderna i bildningsverksamheten. Matsvinnet minskade efter information, vilket är positivt för ekonomin och miljön. Enhetens upphandlingsarbete fokuserar på att pressa priser på råvaror och samtidigt hålla hög kvalitet. Kostenheten erbjöd varierade måltider som lockade barn och ungdomar att äta skolmåltiderna. Enheten skapade också så kallade likvärdiga måltider i grundskolan. Det gällde främst frukost och mellanmål och startade fullt ut under höstterminen. Samma resa med äldreomsorgen som genomförts med bildningsverksamheten påbörjades.

Dialog för förbättrade uppväxtvillkor

Dialogen mellan verksamheten och föreningslivet är ständigt aktiv för att skapa bra barn- och ungdomslokaler, liksom dialogen med folkhälsorådet för att förbättra ungas uppväxtvillkor. Verksamheten arbetar med privata fastighetsägare för att Grästorps ungdomar ska hitta små hyresrätter som förstagångsboende.

2.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Verksamheten arbetade med markförvärv enligt översiktsplanens intentioner. Arbetet med att projektera och färdigställa nya detaljplanerade områden var prioriterat. Markanvisningar upprättades för företag att etablera boenden på orten. Va-samverkan fortsatte och gick in i nya faser, för att kunna garantera vattentillgången på lång sikt i Grästorps kommun. Tillsammans med Trafikverket arbetade verksamheten med att flytta genomfartstrafiken från Södra vägen till Östra vägen. Projektet förväntas vara klart 2023. En ny detaljplan arbetas fram för att det ska gå att genomföra.

Antalet hushåll ökade, samtidigt som antalet invånare minskade.

Verksamheten klarade inte att nå anslagen investeringstakt, på grund av försenade projekteringar. Marknaden är överbelastad när det gäller byggnad och det är svårt att finna tillgängliga resurser när det gäller arbetskraft.

Ingen medborgardialog genomfördes 2019, men planeras till 2020.

		Mått	Utfall	Målvärde
↗	●	Antal nyproducerade boenden under året	11	10
—	●	Antal hushåll i kommunen jämfört med föregående år	2 674	2 658
→	◆	Medborgarnas uppfattning om tillgänglighet och utbud av bostäder i kommunen relativt rikssnittet (medborgarundersökning), NRI	54	53
↘	■	Utförandegrad av tilldelade uppdrag, procent	60	80

Analys

Detaljplaner för industri och arena

Industrimark söder om järnvägen håller på att detaljplaneras. Arbetet förväntas vara klart våren 2020. Arbetet med Arena Skubbet fortsätter, dock saknas beslut och underlag för att slutföra detaljplanen.

Kommunen köper mark

Inköp och exploatering av mark sker löpande de närmaste åren.

2.2.3.1 Förbättra utemiljön i kommunen

		Mått	Utfall	Målvärde
→	●	Medborgarnas betyg på gator och vägar relativt rikssnittet (skala 1–100)	56	55
→	●	Medborgarnas betyg på gång- och cykelvägar relativt rikssnittet (skala 1–100)	59	55
→	●	Medborgarnas betyg på kommunens miljöarbete relativt rikssnittet (skala 1–100)	65	56

Analys

Nya gång- och cykelvägar ökar trafiksäkerheten

Den senaste mätningen gjordes 2016, och arbetet med att utveckla samhället är i full gång. En ny gång- och cykelväg anlades vid Rönnvägen. Det var en del i arbetet med att skapa säkra vägar för barn och unga för att ta sig till och från skol- och idrottsområden. Planen är att fortsätta utvecklingen och binda samman hela området från Brännebacka till Lunnevi och Centralskolan med gång- och cykelvägar.

2.2.3.2 Skapa bättre förutsättningar för kommunalt vatten och avlopp på landsbygden

		Mått	Utfall	Målvärde
↘	■	Antal nya va-abonnenter utanför verksamhetsområdet	44	200

Analys

Få va-anslutningar på landsbygden

Måttet bygger på va-föreningens (Vatten och avlopp i Flo ekonomisk förening) arbete med anslutningar av landsbygden i Grästorps kommun 2019. Kommunens ansvar är att ta hand om sina verksamhetsområden inom va-kollektivet vid till exempel ett nytt bostadsbygge, där de nya bostäderna ansluts till det kommunala va-kollektivet, och påverkar inte resultatet när det gäller landsbygdens anslutningar.

2.3 Personal

2.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	80	80
➔	 Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorp 5.0	Ja	
—	 Alla arbetsgrupper och medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling	Ja	

Analys

Lyssnande och tillgänglighet ger goda resultat

Verksamheten upplevs som en attraktiv arbetsgivare. Grunden för antagandet är det goda resultatet i medarbetarundersökningen och verksamhetens analyser i samband med medarbetarsamtal. Framgången är ett resultat av stort engagemang, tydlighet, lyssnande och tillgänglighet.

Lärande organisation

Teknisk verksamhet tog till vara medarbetarnas kompetens och engagemang. Teknisk verksamhet är en innovativ och lärande organisation där kollegialt lärande är en viktig framgångsfaktor. Arbetet genomsyrar hela organisationen. Verksamheten startade arbetet med Grästorp 5.0 som ger organisationen en tydlig riktning om vad som behövs för att kommunen ska vara en effektiv organisation. Det gör att man snabbt kan ändra riktning och prioritera om för välfärdens bästa.

Lyckade rekryteringar

Sårbarheten minskade tack vare rekryteringar och rutiner i verksamheten. Rekrytering till nyckelfunktioner inom teknisk verksamhet är en viktig faktor som enheten lyckats bra med. Grästorps kommun är en attraktiv arbetsgivare och har förvånansvärt lätt att rekrytera kompetenta medledare. Kommunen kommer alltid att behöva göra ett antal rekryteringar varje år. Att skapa delaktighet i rekryteringar ger förståelse och hållbarhet i medledarskapet.

2.4 Ekonomi

2.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Andel inköpta ekologiska livsmedel, procent	29	27
↘	 Kommunens byggnaders normalårskorrigerade energiförbrukning (kWh/kvm, år)	198	171
↘	 Årets energisparåtgärder (kWh/år)	205 000	213 000
↘	 Minskad andel kött i måltiderna, procent	8,9	8

Analys

God måloppfyllelse

Verksamheten visade effektivitet inom flera ansvarsområden. Kostenheten var personaleffektiv och målmedveten i sin satsning på att utveckla verksamheten till att fortsätta vara en av Sveriges bästa. Fastighet och städ levererade ett gott underhåll av fastighetsbeståndet.

Fortsatt samverkan krävs

Park, gata, va och återvinningscentralen arbetade hårt för att upprätthålla god service till medborgarna trots begränsade resurser. För att ta ytterligare steg inom park, gata och va krävs fortsatt samverkan med föreningar, medborgare och näringsliv.

Nya avtal och mer personal behövs

Ett nytt elavtal upphandlades och trädde i kraft under hösten. Verksamheten behöver etablera fler samverkansavtal för att klara behoven och kraven. Framtida satsningar på att bygga fler bostäder i kommunen medför behov av mer personal.

2.4.2 Hålla budget

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Budgetavvikelse	Ja	

Analys

Färre investeringar gav överskott

Verksamheten visade god ekonomisk hushållning och redovisade en budget i balans. De beräknade kapitalkostnaderna minskade med anledning av lägre investeringsvolym och resulterade i ett överskott på 907 tkr. Samtliga enheter bidrog till det goda resultatet.

Budget i balans skapar tillit

Arbetet med ekonomin är ett fokusområde för ledningsgruppen och har gett positivt resultat. Flera år i rad har verksamheten levererat en budget i balans, vilket skapar tillit och förtroende för att förvalta Grästorps kommuns fortsatta samhällsbyggnadsutveckling. Alla medledare har förståelse och kunskap om förutsättningarna och visade ett resultat inom budgetram.

3 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

Kvalitetsgarantin uppfylls

Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier

	Snöröjningsarbete ska påbörjas vid snödjup som överstiger 6 centimeter där kommunalt ansvar gäller.
	Gräsklippning ska ske när grässets längd överstiger 7 centimeter.
	Efter larm och jour- eller beredskapstid ska insats vara påbörjad inom 30 minuter.
	Säkerhetsbesiktningar av lekplatser ska utföras i egen regi vid minst två tillfällen per år.
	Obligatorisk ventilationskontroll (OVK) genomförs på alla kommunens fastigheter.
	Vi lovar att frågor via e-post från medborgare besvaras inom två arbetsdagar.
	Kvartalsrapporter brandlarm
	Månadskontroll reservkraft

Verksamheten nådde målen för kvalitetsgarantier. Medledarnas engagemang är nyckeln till bra service. Beredskap och snabba inställelsetider finns inom Grästorps kommun. Medborgarna har alltid nära till medlemarna genom ständig närvaro i kommunen. Fastighet arbetade kontinuerligt med att skapa rutiner för underhåll, vilket ger resultat på lång sikt.

Verksamheten är redo att få nya, mätbara mål och arbetar aktivt med att införa Grästorp 5.0, som är ett verktyg för att skapa och växa inom tillitsbaserad styrning.

4 Framtida strategier

Verksamheten vill öka detaljplanerandet av nya områden 2020, vilket medför mer projektering och utbyggnad inom kommunen. Va-sanering för att få bort ovidkommande vatten i reningsverket ska prioriteras. Det strategiska arbetet med att utveckla samverkan kring vattenförsörjningen fortgår 2020, liksom det med markförvärv för att stärka Grästorps kommuns långsiktiga planer enligt översiktsplanens intentioner. Verksamheten vill arbeta på att få en bättre måluppfyllelse kring investeringsplanen och fortsätta att verka för att Grästorp ska vara en bra företags- och föreningskommun att verka, bo och leva i.

5 Nyckeltal och verksamhetsmått

	År 2019	År 2018	År 2017
Antal anställda	56	60	55
Antal män	20	37	21
Antal kvinnor	36	23	34
Personalkostnad (tkr)	28 030	28 066	26 017
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	29	29	28
Gator inklusive p-platser och GCM-vägar* per kvm	285 000	285 000	271 000

* Väg för gående, cyklister och mopeder

Teknisk verksamhet

Verksamhet (tkr)	Anslagsnivå	Budget 2019		Redovisning 2019	
		Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt
03	Allmän kommunadministration	320		373	39
05	Teknisk administration	5 514	505	5 307	610
08	Särskilda serviceverksamheter	5 061	5 141	5 207	5 409
11	Särskilda servicefunktioner	6 489	6 061	6 780	6 614
15	Personal fastighetsavdelning	4 582	4 652	4 183	4 179
21	Markförsörjning	156	55	141	63
27	Tillhandahållande av bostäder	144	500	1 121	614
31	Kommunala vägar	4 466	110	4 775	126
32	Arbetsmaskiner externa arbeten	2 598	1 200	5 253	5 104
33	Enskilda vägar exkl tätortsvägar	400		398	
34	Personal förråd	6 663	6 471	7 137	6 428
36	Resecentrum	253	68	298	65
41	Parkverksamhet	1 733		1 603	
42	Fritidsanläggningar	10 317	1 578	9 970	1 454
44	Övriga fastigheter	216	240	210	251
54	Vattenförsörjning och avloppshantering	6 806	7 775	6 892	8 320
56	Avfallshantering	4 712	4 456	5 183	4 458
63	Skolbarnomsorg (kost)	840	0	840	
64	Grundskola (fastigheter och kost)	18 093	13 541	17 554	13 721
72	Förskoleverksamhet (fastigheter och kost)	7 791	4 197	8 028	4 197
78	Jon Jespers restaurang	5 735	4 162	6 215	4 587
88	Räddningsstation	388	265	465	301
SUMMA	Teknisk verksamhet	93 277	60 977	97 933	66 540

Sammanställning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget	93 277	60 977	32 300
Redovisning	97 933	66 540	31 393
Resultat	- 4 656	5 563	907

Bildningsverksamhet

1 Sammanfattning

Måluppfyllelsen ökade

Grästorps elevernas måluppfyllelse ökade i alla årskurser 2019. Flickorna hade fortfarande högre måluppfyllelse än pojkarna. För att minska skillnaderna ska skolan arbeta mer med undervisningens kvalitet. I svenska och svenska som andraspråk i de lägre årskurserna gav tydliga lektionsstrukturer och förutsägbarhet bra resultat.

Fler behöriga lärare

Antalet behöriga och legitimerade lärare i kommunens skolor ökade från 70 till 95 procent. I och med att lärare introducerades på fritidshemmen blev de professionella rollerna tydligare för alla.

Nöjda vårdnadshavare

De senaste åren har vårdnadshavarna blivit allt nöjdare, främst när det handlar om trygghet och studiero, där skolans fokus låg 2019. Bemötande, dialog och goda relationer har varit viktiga ingredienser i denna utveckling.

Förebyggande hälsoarbete

SILO, tidigare elevhälsan, stöttar arbetslagen när det gäller att utveckla kvaliteten i undervisningen genom hälsofrämjande lärmiljöer. För att underlätta det förebyggande hälsoarbetet finns samarbetet Bryggan, som består av bildningsverksamheten, social verksamhet, hälso- och sjukvård samt tandvård.

Kulturskolan

Kulturskolan firade 50 år 2019 med större och fler evenemang. Pengar från Kulturrådet gör att kulturskolan kan erbjuda bland annat streetdance förutom det gängse instrument- och sångutbudet 2020.

Ekonomiskt överskott efter negativ prognos

Ett omfattande omställningsarbete gjorde att bildningsverksamheten kunde vända det befarade underskottet till överskott. Fyra saker påverkade resultatet positivt: lägre personalkostnader, billigare skolskjutsavtal, lägre interkommunal ersättning för grundskolan och ökat statsbidrag i förskolan.

Attraktiv arbetsgivare

Konkurrensen om utbildad arbetskraft är hård. Kommunen undersökte vad som gör att personal väljer att arbeta i Grästorp. Flera faktorer bidrog: satsningar på förskola och skola, en tydlig verksamhetsidé, mentorskap, kollegialt lärande, förtroende, närhet, trivsel, arbetsglädje och bra rekryteringsprocess.

Digitalisering

Det är viktigt att förskola och skola lyckas anpassa sig till digitaliseringen och den snabba förändringstakten i samhället. De två viktigaste frågorna gäller hur digitaliseringen kan ske i enlighet med läroplanen och hur man kan använda digitaliseringens möjligheter i undervisningen.

1.1 Grunduppdrag och vision

Grästorps vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Bildningsverksamheten ansvarar för de lagstadgade skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt frivilliga skolformer som kulturskolan och Kvällskvisten för kvälls- och nattomsorg. Vidare ansvarar verksamheten för gymnasie- och vuxenutbildning. Uppdraget omfattas av nationella mål i bland annat skollag och läroplaner samt kommunala mål och prioriteringar.

Utgångspunkterna för arbetet är kommunens två visioner: *Vision 2020 – I Grästorp finns energi* och *Skola 2020 – En modern skola i framtiden*. En viktig aspekt av visionen om den moderna skolan är att förskola och skola lyckas anpassa sig till digitaliseringen och den snabba förändringstakten i samhället.

Kommunen står inför stora demografiska och ekonomiska utmaningar i välfärden. Samtidigt väntar genomgripande förändringar av samhället och de möjligheter som digitalisering innebär. Därför har kommunen skapat Grästorp 5.0, som handlar om omställningsarbete för framtiden, arbete som bygger välfärd som skapar värde för andra.

1.2 Ekonomiskt resultat

(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	16 335	17 731	20 398
Kostnader	139 425	138 743	149 296
Nettokostnader	123 090	121 012	128 898
Budget	124 694	119 883	125 037
Budgetavvikelse	1 604	– 1 129	– 3 861

2 Prioriterade mål

Förklaring till färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

Målvärdet är uppnått

Målvärdet är delvis uppnått

Målvärdet är inte uppnått

2.1 Kund och medborgare

2.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Nöjda vårdnadshavare i skola och förskola, procent	92	85
	 Andel nöjda vårdnadshavare i förskolan, procent	93	85
	 Andel nöjda vårdnadshavare i förskoleklass, procent	90	85
	 Andel nöjda vårdnadshavare årskurs 1–9, procent	88	85
	 Andel nöjda vårdnadshavare grundskolan årskurs 1–9, procent	98	85

Resultatet i förskola, förskoleklass, F–3 och grundskola är från hösten 2018.

Resultatet i grundskolan kommer från Skolinspektionens enkät i årskurs 5 och 9 våren 2019.

Analys

Generellt har vårdnadshavarnas nöjdhet i förskola och skola ökat under senare år, främst i synen på trygghet och studiero. På både enhets- och verksamhetsnivå märktes tydligt att antalet vårdnadshavare som hör av sig med synpunkter och klagomål minskade. Vi vill stärka nöjdheten genom bemötande och undervisningens kvalitet. Verksamheten arbetar därför på att stärka kvaliteten i bemötande, kommunikation och dialog samt relationerna mellan förskola, skola och hem. Undervisningens kvalitet utvecklas genom det pågående systematiska kvalitetsarbetet.

2.1.1.1 Kunder och medborgare möts av kulturella och kreativa aktiviteter

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal elever i kulturskolan	138	140

Analys

Kulturskolan firade 50 år med fler och större uppträdanden, varav spelningen med Chris Kläfford vid Kulturhuset i maj var årets höjdpunkt. Vidare bjöds grundskolans elever på spelningar både vår och höst. En allsångskoncert arrangerades i samarbete med årskurserna F–5 i konserthus, liksom en adventsspelning. Höstterminen inleddes med ett spelläger på Flämslätt, där 14 elever från Grästorp deltog. I samband med det inleddes ett samarbete med Essunga och Herrljunga kring olika orkestrar som uppträdde på Ljusfestivalen.

Kulturskolan fortsätter med samma instrument- och sångutbud som tidigare. Med stöd av medel från Kulturrådet breddas utbudet med bland annat streetdance 2020.

2.2 Verksamhet

2.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Analys

Förskolor och skolor fortsatte att utveckla hälsofrämjande lärmiljöer. Det berör alla och allt som möter barnen och eleverna under dagen: fysisk miljö, pedagogik, undervisning, relationer, rörelse. Rörelse integrerad i undervisningen blir vanligare i både förskola och skola. I *Bryggan* samverkar bildningsverksamheten, social verksamhet, hälso- och sjukvård samt tandvård. Samverkan utvecklas fortlöpande.

2.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

2.2.2.1 Barn och elever möts av en utmanande pedagogisk miljö med trygghet och lust att lära

	Mått	Utfall	Målvärde
↘	 Elevens syn på skolan och undervisningen i årskurs 5, procent positiva	85	85
↘	 Elevens syn på skolan och undervisningen i årskurs 9, procent positiva	68	85
→	 Varje skolform och enhet har ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling, andel enheter, procent	100	100
→	 Digitaliseringen används för att tydliggöra förskolans och skolans planering samt stödja och synliggöra barnen och elevernas lärande, arbetslagens självskattningsgrad, procent	75	100

Resultatet om elevernas syn på skolan kommer från Skolinspektionens enkät i årskurserna 5 och 9 våren 2019.

Analys

Elevernas syn på skolan

Resultaten från Skolinspektionens enkät förbättrades markant när det gällde att *veta vad som krävs, anpassningar efter elevens behov, utmaningar i undervisningen, delaktighet, inflytande och trygghet* i både årskurs 5 och 9. I årskurs 5 ligger *stimulans* lägre än övriga områden. Området innefattar utsagor som *skolarbetet är intressant, skolarbetet är roligt, skolarbetet gör mig nyfiken och gör att jag får lust att lära mig mer*. I årskurs 9 ligger *grundläggande värden* lägre än övriga. Området omfattar undervisning som utgår från *mänskliga rättigheter, jämställdhet, etiska ställningstaganden, förutsättningar för flickor och pojkar, respekt för varandras olikheter* samt *respekt mellan lärare och elever*.

Fokus på studiero och trygghet gav resultat

Både de förbättrade och de lägre resultaten berör områden som skolan prioriterar. Skolans fokus 2019 låg på trygghet och studiero, vilket påverkade resultatet positivt, medan resultaten för normer och värden, liksom för kunskaper, utveckling och lärande inte påverkades i samma grad. Hälsofrämjande lärmiljöer inriktas på meningsfullt lärande, där elever möter frågor som är viktiga för dem när det gäller grundläggande normer och värden. Arbetet med trygghet, studiero och stimulerande lärmiljö ska fortsätta att utvecklas.

Kränkande behandling

Förskolors och skolors systematiska arbete mot kränkande behandling tar sin utgångspunkt i en årlig kartläggning av normer och värden, kränkande behandling och diskrimineringsgrunderna. En ny plan tas fram varje år, där nuläge, målinriktade åtgärder samt uppföljning och utvärdering ingår. Kartläggningen ska förbättras och bli tydligare och barns och elevers delaktighet större.

Digital kompetens

Medledarnas digitala kompetens ökade i förskola och skola. De två viktigaste frågorna rörande digitalisering handlar om hur den kan ske i enlighet med läroplanerna och hur man kan använda digitaliseringens möjligheter i undervisning och lärande. Upphandlingen av ett nytt verksamhetssystem för V6-kommunerna fortsätter. System som stödjer förskolans och skolans uppdrag och behov ses också över i upphandlingen.

2.2.2.2 Alla elever når målen i samtliga ämnen och stimuleras till toppresultat

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	◆ Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet, procent	96,7	100
↗	● Meritvärde årskurs 9	238,4	230
↘	● Andel elever som fullföljer sina studier på gymnasieskolan inom fyra år, procent	73,1	70
↘	● Andel elever som kommer in på sitt förstahandsval på gymnasiet, procent	92,9	75
↗	◆ Andel elever som når minst godtagbara kunskaper i svenska och svenska som andraspråk i årskurs 3, procent	94	100
→	◆ Andel elever som når minst godtagbara kunskaper i matematik i årskurs 3, procent	96	100
→	■ Andel elever som når minst E i alla ämnen i årskurs 6, procent	79,1	100
→	◆ Andel elever som kan läsa meningar i enkla, bekanta och elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt i svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1, procent	92	100
→	■ Andel elever i årskurs 1 som i en problemlösningssituation kan göra ett val av lösningsstrategier* i addition och subtraktion inom talområdet 0–20, procent	82	100
→	◆ Andel elever som förstår vad texten handlar om och känner igen en del ord, förskoleklass, procent	94	100
→	● I vår förskola får barnen möjlighet att utveckla sitt språk och sin förmåga att kommunicera och förmedla upplevelser, erfarenheter och idéer, andel barn i procent	100	100
→	● I vårt fritidshem ser vi utforskande, nyfikenhet och lust att lära som en grund för verksamheten, grad i procent	50	50
→	● I vår grundsärskola tar vi ansvar för att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås får ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling, grad i procent	100	100
→	■ Förskola och skola samarbetar med näringsliv och andra verksamheter i meningsfulla sammanhang som berikar lärandet, andel förskolor och skolor, procent	65	100

* Eleven kan visa sin lösning exempelvis genom att rita, skriva, använda matematiska symboler etc.

Analys

Generellt

Elevernas måluppfyllelse ökade i samtliga stadier och årskurser. Mönstret att flickor har högre måluppfyllelse än pojkar består. Skillnaden i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor följer tydligt måluppfyllelsen i stort och ökar de år då den totala måluppfyllelsen är lägre. För att minska skillnaderna fokuserar utvecklingsarbetet på undervisningens kvalitet, så att måluppfyllelsen totalt ska bli jämnare och mer stabil.

Årskurs 9

Ökad kunskap om källkritik, samband, analys och resonemang hänger bland annat samman med ämnesövergripande arbeten eller teman som exempelvis inför programmeringstävlingen *First Lego League*. Elevernas kunskapsutveckling ses i ett helhetsperspektiv. Deras förmågor utvecklas i flera ämnen, vilket stimulerar dem att nå de högre betygsstegen.

Årskurs 6

En stabil lärsituation och kooperativt lärande påverkade resultatet positivt. Lärande i meningsfulla sammanhang, interaktion och samskapande, effektiv återkoppling samt möjligheter till delaktighet och inflytande anges som kraftfulla verktyg.

Årskurs 3

För första gången var måluppfyllelsen högre i matematik än i svenska. Återkommande repetition och problemlösning var framgångsfaktorer. I svenska och svenska som andraspråk var framgångsfaktorerna tydliga lektionsstrukturer, där eleverna vet vad som ska göras och vad som förväntas. Kooperativt lärande genom lärpar, läskompisar och kamratbedömningar samt strategier för läsförståelse påverkade resultatet positivt. Grundläggande mellanmänniska relationer var bärande i arbetet, liksom höga förväntningar, tillit och fokus på varje elevs styrkor, behov och framgångar. Arbetslaget följer kontinuerligt upp elevernas utveckling, för att kunna anpassa undervisningen till varje elev.

Årskurs 1

Det finns skillnader mellan årskurs 1 och 3 i matematik när det gäller val av återkommande repetition, undervisningsmaterial, lärmiljö och undervisningsdesign i form av till exempel variation och differentiering. I svenska och svenska som andraspråk var struktur och förutsägbarhet framgångsfaktorer.

Förskoleklass

Arbetslaget fångade elevernas intresse för text och ordbild i lek och samtal. Olika former av kooperativt lärande användes framgångsrikt för att lära tillsammans och av varandra. Elevernas delaktighet var också en framgångsfaktor för att skapa intresse för text, läsning och skrivning.

Fritidshem F–6

Resultatet förbättrades när det gällde att åstadkomma en bra miljö för utveckling och lärande i fritidshemmet i samarbete med skolans arbetslag. Introduktionen av lärare i fritidshem ledde till tydlighet i rollerna. Att skapa en meningsfull fritid är en styrka hos fritidshemmen sedan tidigare. Fritidshemmens pedagogiska planeringar gav struktur och förankring i läroplanen. Samarbete mellan fritidshemmen ska stärka likvärdigheten för eleverna.

Förskolan

Läsluft bidrog till ökad kvalitet i arbetet med språk och kommunikation och gjorde att lärmiljön blev mer inkluderande. Även digitala verktyg och multimodala arbetssätt (där olika uttrycksformer kombineras) bidrog till att barnen utvecklade språk och kommunikativ förmåga.

Grundsärskolan

Grundsärskolan håller en hög kvalitet i undervisning och lärande. Det bidrar till den höga måluppfyllelsen. Här finns en självklar kultur av att anpassa och variera undervisningen efter elevernas behov i nära samarbete mellan elev, skola och hem. Inte minst bidrog den pedagogiska tjänstehunden till den höga måluppfyllelsen.

Hälsofrämjande lärmiljöer

Stöd i lärande organisation, SILO, (tidigare elevhälsan) coachar och handleder arbetslagen när det gäller att utveckla kvaliteten i undervisningen genom hälsofrämjande lärmiljöer och i det systematiska kvalitetsarbetet. Hälsofrämjande lärmiljöer handlar om att hälsa och lärande går hand i hand, förutsätter varandra och stärker barnens och elevernas inneboende resurser att lära och utvecklas så långt som möjligt.

Samverkan med näringslivet

Samverkan fortsatte med bland annat yrkesmässan och PRAO. För de yngre årskurserna och i förskolan utgör närmiljön med dess företag en viktig del i undervisningen.

2.3 Personal

2.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	75	70
➔	 Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorp 5.0	Ja	
➔	 Alla arbetsgrupper/medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling	Ja	

Senaste mätning för NMI är från 2016.

Analys

Attraktiv arbetsgivare

Bildningsverksamheten har gjort en kartläggning av vad som har betydelse när man väljer att arbeta och stanna kvar i Grästorp. Satsningarna på förskola och skola med en tydlig verksamhetsidé, mentorskap för nyanställda, kollegialt lärande, förtroende för och från rektorerna, närhet inom organisationen och till det omgivande samhället, bra rekryteringsprocess samt trivsel och arbetsglädje bidrar till att medlemmarna ser Grästorps kommun som en attraktiv arbetsgivare som man väljer. Även strategin för rekrytering bidrar. Den omfattar verksamhetsförlagd utbildning, kompetensutveckling, kollegialt lärande, permanent lärarlönelyft, annonsering av alla vakanta tjänster samt kompletterande kompetenser i form av elevkoordinatorer och förskolebiträden.

Grästorp 5.0

Verksamhetens och enheternas arbete med Grästorp 5.0 och de så kallade kärnkvarnerna bidrog till att medlemsskapet utvecklades. Tilliten, förmågan till förändring och att se sig som lärande utvecklades.

2.4 Ekonomi

2.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

Analys

Principerna i Grästorps 5.0 bidrar till förmågan att tänka och göra nytt samt till effektiviseringar för att få en budget i balans. Rektorer och medledare besitter en hög grad av kostnadsmedvetenhet, som bland annat visar sig i vikarietillsättningen. Budgetarbete och uppföljning genomfördes gemensamt i ledningsgruppen, vilket resulterade i transparens och helhetsperspektiv kring budget och prognos.

2.4.2 Hålla budget

Mått	Utfall	Målvärde
— ● Budgetavvikelse	Ja	

Analys

Negativ prognos vändes till överskott

Bildningsverksamheten redovisade ett överskott med 1 604 mkr 2019. Den ekonomiska prognosen inför året var negativ, men genom gemensamt omställningsarbete kunde verksamheten redovisa ett överskott vid årets slut. Det var främst fyra budgetposter som påverkade resultatet positivt: lägre personalkostnader, billigare skolskjutsavtal, lägre interkommunal ersättning för grundskolan och ökat statsbidrag i förskolan. Verksamheten utvecklade resurseffektiva arbetssätt och hög medvetenhet kring hur personella och ekonomiska resurser används.

Personalkostnader

Personalkostnader stod för den största delen av verksamhetens kostnader. Personalkostnaderna för undervisning var högre än budgeterat, vilket främst berodde på en ökning från 70 till 95 procent behöriga och legitimerade lärare. Förskolans resultat var däremot positivt när det gällde personalkostnader. Det berodde dels på vakanta tjänster, dels på strategiskt arbete vid behov av vikarier.

Övriga kostnader

Övriga poster för bildningsverksamheten är kostnader för lokaler, för olika typer av avtalade tjänster samt för barn och elever som går i andra huvudmäns förskolor och skolor. Ett nytt skolskjutsavtal och lägre interkommunal ersättning för grundsärskolan påverkade resultatet positivt. Gymnasiekostnaderna var högre än budgeterat.

Intäkter

Verksamhetens intäkter består främst av avgifter och statsbidrag för riktade insatser i förskolan, grundskolan, grundsärskolan och fritidshemmet samt bidrag från Migrationsverket för asylsökande barn och elever. Intäkterna var högre än budgeterat, främst på grund av bidrag för arbete med mindre barngrupper i förskolan, statsbidrag för studier i specialpedagogik, Läsluftet i förskolan och bidrag för lärarassistent.

2.5 Nationella mål

Uppföljningen av de nationella målen för utbildningen skedde systematiskt i enlighet med årshjulet, där läroplanens områden är uppdelade på kvartal. Uppföljning, analys och nya utvecklingsområden identifierades. Resultaten diskuterades i dialog mellan verksamhetens ledningsgrupp och bildningsutskottet.

Kommunens nya tillitsbaserade styrmodell från 2020 skapar ännu bättre förutsättningar för arbetet med ökad kvalitet och förbättrade resultat samt för likvärdigheten i förskola och skola för barn och elever 0–16 år. Huvudmannens vision, mission och prioriterade mål för bildningsverksamheten samt förvaltningens verksamhetsidé skapar fokus på att utveckla kvaliteten i undervisningen. Genom uppföljning, analys och dialog om mål och mått identifieras samband mellan resultat, processer och strukturer. Så kan nya utvecklingsområden identifieras. Helhetsidén gör att alla nivåer i styr- och stödkedjan kan fokusera på hur kvaliteten i undervisningen kan utvecklas enligt det nationella uppdraget. Styrmodellen innefattar det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå enligt skollagen (2010:800) och som bedrivs efter ett årshjul.

Det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmanna- och enhetsnivå planeras och utvecklas gemensamt i ledningsgruppen. Genom tillit och mandat ges alla medledare inflytande och ansvar för att leda verksamhetens värdeskapande arbete för barnen och eleverna.

De fyra läroplansområdena följdes upp och analyserades inom ramen för olika kommunala mål. Från 2020 följs områdena upp och analyseras inom ramen för målet *Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra.*

3 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

Kvalitetsgarantin uppfylls

Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
	Garanterad förskoleplats inom fyra veckor.
	Näringsriktiga skolmåltider.
	Kvällskvisten genomförs enligt fastställda riktlinjer.
	Kulturskolan genomförs enligt fastställda riktlinjer.
	20 timmars allmän förskola erbjuds alla barn.

När det gäller 20 timmars allmän förskola, erbjuds det för barn mellan 3 och 5 år. Barn mellan 1 och 3 år erbjuds 15 timmars förskola i veckan i enlighet med skollagen.

4 Framtida strategier

Bildningsverksamhetens strategier för 2020 är att vidareutveckla kvaliteten i undervisningen, den tillitsbaserade styrningen och ledningen samt den lärande organisationen.

5 Nyckeltal och verksamhetsmått

	År 2019	År 2018	År 2017
Antal elever per lärare	11,9	12,7	12,4
Antal barn per årsarbetare*	5,0	4,6	5,1
Antal gymnasieelever i medeltal**	198	204	206
Antal gymnasieelever med språkintrödn i Grästorps i medeltal	0	0	32
Antal grundskoleelever i medeltal	626	637	654
Antal förskolebarn i medeltal	268	268	266
Snittkostnad per gymnasieprogram och elev***	111 375 kr	110 674 kr	107 344 kr
Antal elever i kulturskolan	138	154	147

Exklusive resursteam och fritidshemmets samverkan.

*Antal barn per heltidstjänst i förskola och familjedaghem per den 15 oktober, exklusive kök, lokalvård, vaktmästeri och rektor.

**Antal gymnasieelever i friskolor och andra kommuner.

***Snittkostnad för elevernas programkostnader för gymnasieskola (exklusive skolbuss och inackorderingstillägg).

Bildningsverksamhet

Verksamhet (tkr)	Anslagsnivå	Budget 2019		Redovisning 2019	
		Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt
03	Allmän kommunadministration	1 050	0	1 211	0
44	Fritidsverksamhet	2 569	569	2 292	290
60	Gemensam administration	1 586	0	1 578	0
62	Skolformsövergripande aktiviteter	3 455	2 071	3 476	2 138
63	Skolbarnsomsorg	8 988	1 759	9 703	1 924
64	Grundskolan	58 356	4 272	57 783	4 681
65	Ungdomsutbildning, gymnasieskola	22 632	1 717	24 174	1 581
66	Vuxenutbildning	2 488	440	2 449	251
67	Särskola	6 292	17	6 422	541
69	Kulturskola	900	120	1 183	293
72	Förskoleverksamhet	31 386	4 043	29 154	4 636
SUMMA	Bildningsverksamhet	139 702	15 008	139 425	16 335

Sammanställning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget	139 702	15 008	124 694
Redovisning	139 425	16 335	123 090
Resultat	277	1 327	1 604

Social verksamhet

1 Sammanfattning

Social verksamhet

Hans Ekensskär, verksamhetschef

Kundnöjdhet i topp

Grästorps äldreboende intog första platsen i Sverige när det gällde kundnöjdhet 2019. Det kan tillskrivas bra bemötande, ledarskap och medledare. Hemtjänsten har gjort en fantastisk kvalitetsresa på några år, men redovisade sämre resultat 2019. Tack vare nytt ledarskap och motiverade medledare ska den återerövra sin position 2020. Området funktionshinder LSS och personlig assistans har länge fått goda resultat vid kvalitetsmätningar, men eftersom en del grupper är mycket små och svarsfrekvensen varierar, påverkas mätetalen kraftigt. Därför håller verksamheten på att ta fram nya, tydligare mätmetoder som ska göra det enklare att bedöma kvaliteten.

Välfärdsteknik underlättar

Arbetet med digitalisering fortsatte. Ny välfärdsteknik innebär förbättringar både för kunder, brukare och medledare, samtidigt som arbetet effektiviseras.

Att förebygga och hälsofrämja tjänar alla på

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet sker i samverkan med skola och andra aktörer. Visionen är att hela kommunen ska ha en gemensam plattform, där flera åldersgrupper möts och utbyter kunskaper. Tanken är att relationer och meningsfulla sammanhang bidrar till god hälsa, samtidigt som kommunens lokaler samutnyttjas när det går. I slutet av augusti invigdes i samma lokaler dels ett seniorcenter, dels Familjehuset Agera, en familjecentral som tidigt ska nå föräldrar och barn som behöver stöd. Kommunen arbetar även framgångsrikt med att kunna erbjuda bra insatser med egna resurser, så kallade hemmaplanslösningar, för medborgare i behov av dem, utan kostsamma placeringar utanför kommunen.

En ekonomi på plus

Verksamhetens totala resultat var positivt 2019. Myndighetsenheten och socialpsykiatrins utförare hade lägre personalkostnader. Växelvårdsplaceringarna på kommunens äldreboende var personalkrävande och påverkade budgeten negativt. Hemtjänsten hade lägre vårdtyngd och personalkostnad. Verksamheten med ensamkommande barn fick högre intäkter än beräknat, medan kostnaderna för personlig assistans LSS och gruppboenden LSS var högre på grund av flera nya ärenden. LSS-utredningens förslag om en ny lag innebär kraftigt ökade kostnader för kommunerna om den genomförs.

Ny organisation för framtidens utmaningar

Antalet äldre ökar mycket de närmaste åren och det mesta talar för att behovet av äldreomsorg växer betydligt. Den nya organisationen sjuöppades våren 2019, men det beräknas ta något år innan alla delar är på plats. Den utgör en viktig del i Grästorp 5.0, det vill säga hur kommunen agerar för att möta framtiden. Social verksamhets nya organisation ska

- främja stödjande och förebyggande insatser och arbete
- ha rimliga ledaruppdrag
- innebära en ledarroll med det tydliga uppdraget att bejaka välfärdsteknik och digitalisering
- ha ett tydligt fokus på äldres trygghet och självständighet.

1.1 Grunduppdrag och vision

Grästorps vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Social verksamhet arbetar med att stödja barn och föräldrar med olika svårigheter samt ger omsorg till funktionsnedsatta och äldre. En väsentlig del i arbetet kring barn är samverkan med skolan och andra berörda verksamheter. Stöd och hjälp i ett tidigt skede är en viktig faktor. För kunna möta framtidens nya krav och behov satsar verksamheten på hälsofrämjande arbete, ny teknik och nya boendeformer. Det ger förutsättningar för jämlikhet i levnadsvillkoren för äldre och för personer med funktionsnedsättning. I hela kommunen pågår ett omställningsarbete där helhet, värdskap, innovation, medledarskap och digitalisering är viktiga principer.

1.2 Ekonomiskt resultat

(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	60 240	66 101	84 323
Kostnader	183 103	187 309	196 057
Nettokostnader	122 863	121 208	111 734
Budget	124 391	119 777	114 940
Budgetavvikelse	1 528	- 1 431	3 206

2 Prioriterade mål

Förklaringar till färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

Målvärdet är uppnått

Målvärdet är delvis uppnått

Målvärdet är inte uppnått

2.1 Kund och medborgare

2.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende, bland de 25 procent bästa i Sverige, procent (Kolada)	96	86
↘	Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten, bland de 25 procent bästa i Sverige, procent (Kolada)	88	94
↗	Andelen nöjda brukare inom bostad med särskild service LSS, procent (egen mätning)	78,9	80
↘	Andelen nöjda brukare inom daglig verksamhet LSS, procent (egen mätning)	54	80
↘	Andelen nöjda brukare med personlig assistans LSS, procent (egen mätning)	86	90
↘	Andelen nöjda kunder IFO – ekonomiskt bistånd, procent (egen mätning)	0	0
↘	Andelen äldre som upplever att det är lätt att träffa en sjuksköterska vid behov på särskilt boende, procent (Kolada)	86	80

Analys

Särskilt boende

År 2018 var utfallet lägre än tidigare år, men fortfarande bland de 25 procent bästa i Sverige när det gällde kundnöjdhet. År 2019 kom Grästorps äldreboenden på en sammanlagd första plats i Sverige. Kommunen har i flera år arbetat med värdskap – att vara en god värd och ge bra bemötande. Vårdsvarsarbetet bedöms vara en av anledningarna till det goda resultatet. En annan anledning är bra ledarskap och medledarskap. Måttet för särskilt boende kommer från undersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?*.

Hemtjänst

Måttet för hemtjänst härrör från samma undersökning. År 2018 förbättrades utfallet och kommunens hemtjänst låg då på tredje plats i Sverige för kundnöjdhet. År 2019 blev resultatet sämre och Grästorp placerade sig bland de 50 mittersta procenten. I somras fick hemtjänsten ett utökat ledarskap med uppdraget att tillsammans med medledarna finna vägar för att åter öka kundnöjdheten.

Bostad med särskild service LSS

Företaget Neonova har haft uppdraget att sammanställa resultatet från måttet nöjda brukare inom bostad med särskild service LSS till Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Neonovas undersökning fick inte fram nöjdheten bland brukarna på ett tillräckligt bra sätt, varför avtalet med företaget sagts upp. Enhetschefer i LSS har tillsammans med utvecklingschefen undersökt alternativa och bättre möjligheter att fånga upp brukarnas synpunkter. Hösten 2019 ställde man en enda fråga: Trivs du på boendet? Undersökningen och dess resultat ska utvärderas inför kommande års enkäter.

Daglig verksamhet LSS

Måttet Andelen nöjda brukare inom daglig verksamhet LSS visar resultatet från 2018, eftersom undersökningen genomförs vartannat år. Inför kommande mätningar planeras nya mätmetoder som bättre fångar upp nöjdhet och synpunkter.

Personlig assistans LSS

Måttet Andelen nöjda brukare med personlig assistans LSS visar också 2018 års resultat. Mätningen genomförs vartannat år.

IFO – ekonomiskt bistånd

Måttet bedömdes inte vara tillräckligt bra för att ge en rättvisande bild av nöjdhet, varför enkäten inte genomfördes 2019. Flera klienter är återkommande besökare och har då fått besvara enkäten flera gånger, medan nya besökare missats, eftersom enkäten genomförts en gång om året under en begränsad period. År 2020 kommer enbart nybesök att få enkäten och det gäller hela året.

Särskilt boende – tillgänglighet till sjuksköterska

Talen var något sämre än 2018, men jämfört med riket befann sig Grästorps kommun fortfarande bland de 25 procenten bästa i riket. Måttet hämtar resultaten från undersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* som genomfördes av Socialstyrelsen i mars–maj 2019.

2.1.1.1 Kvalitetssäkring efter insats och patientsäkerhet

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal utförda valideringar av smärtskattning i Svenska palliativregistret	40,5	70

Analys

Resultatet innebar en kraftig minskning jämfört med tidigare när det gäller Antal utförda valideringar av smärtskattning i Svenska palliativregistret. Mätmetoden har dock ändrats och 2019 var det flera personer som rapporterade in svaren än tidigare. Enkäten tolkades olika och resulterade därför i olika svar. Även andra vårdgivare än kommunen svarade på enkäten, vilket gjorde kvalitetssäkringen än mer komplicerad. Det går alltså att ifrågasätta om resultatet verkligen ändrats eller om mätmetoden är förklaringen till det aktuella utfallet. Verksamheten vidtog därför olika kvalitetssäkringsåtgärder i slutet av året.

2.2 Verksamhet

2.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – gott hälsotillstånd, andel, procent (Kolada)	27	30

Analys

Gott hälsotillstånd

God hälsa rankar de flesta högst, när de får frågan om vad som är viktigast i livet. Måttet avser antalet personer i åldrarna 65 år och äldre som bedömt sitt allmänna hälsotillstånd som mycket eller ganska gott. Värdena svänger kraftigt från år till år, vilket inte är fallet i andra kommuner. Det finns ingen enkel förklaring till svängningarna. En orsak kan vara att gruppen som svarar varierar kraftigt mellan åren. Enligt Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, blir resultatet lätt svajigt om några personer svarar annorlunda jämfört med föregående år. Måttet Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – gott hälsotillstånd hämtas från undersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?*.

I slutet av augusti invigdes en av kommunens större satsningar kring förebyggande och hälsofrämjande arbete med ett seniorcenter för de äldre och Familjehuset Agera, en familjecentral för de yngre och deras föräldrar. Visionen är en gemensam plattform där alla åldersgrupper möts och utbyter kunskaper, till exempel där unga kan lära äldre ny teknik. En grundtanke är att relationerna och de meningsfulla sammanhangen bidrar till en god hälsa. Ett annat syfte är att nyttja samma lokaler då det är möjligt.

2.2.1.1 Utveckla hälsoperspektivet för äldre

	Mått	Utfall	Målvärde
↘	— Invånare 16–84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, andel, procent (Kolada)*	0	0
→	● Antal nya och implementerade digitala lösningar under året som främjar äldres hälsa (egen skattning)	2	2
—	● Andel 75-åringar som använder något digitalt verktyg minst flera gånger i veckan, procent (egen mätning)	81	50

*Måttet *Invånare 16–84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun* har bytt namn i Kolada till *Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) (U01405)*.

Analys

Självskattat hälsotillstånd

Det finns inget registrerat värde för 2019, eftersom nyckeltalet tas från Folkhälsomyndigheten vartannat år via den nationella folkhälsoenkäten.

Digitala lösningar

Tillsyn via kamera i hemtjänst håller på att införas. Läkemedelsrobot är ett annat påbörjat projekt. Inom V6-samverkan pågår ett arbete med RPA* för överföring av betalfiler. Först ut är de kommuner som har verksamhetssystemet *LifeCare*. Även *Magna Cura Webb* är ett pilotprojekt som testas i delar av verksamheten. Projektet ska bidra till bättre och snabbare kommunikation mellan personal och kund. Verksamheten köpte under året in "digitala terapidjur", som kan bidra till glädje och trygghet bland annat i demensomsorgen. Det största digitaliseringsprojektet är FVM, *Framtidens vårdinformationsmiljö*. Alla kommuner i Västra Götalandsregionen har fått erbjudande om att ta del av *Milleniumtjänsten*. Den innebär att alla vårdgivare dokumenterar i samma journalsystem, får tillgång till beslutsstöd, statistikportal och att medborgare blir delaktiga i sin vård genom en patientportal. Beslutsdatumet är dock framflyttat och planeras till 2020.

Användning av digitala verktyg bland äldre

En enkät genomfördes via kommunens anhörigsamordnare under hösten. Det kan konstateras att andelen 75-åringar som använder digitala verktyg har ökat enormt de senaste åren. Det är en bra grund för den fortsatta digitala utvecklingen i kommunen.

**RPA innebär att härma mänskligt beteende (Robotic) och genomföra en sekvens av aktiviteter som skapar ett meningsfullt resultat (Process) utan mänsklig inblandning (Automation). RPA används för att digitalisera, eller automatisera, rutinmässiga arbetsuppgifter med hjälp av robotteknik och artificiell intelligens.*

2.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

	Mått	Utfall	Målvärde
—	—		
	Invånare 0–20 år som var föremål för individuellt biståndsbedömda öppna insatser, procent (Kolada)	1,6	1,5
↘	●		
	Antal besökare i snitt per månad på öppna förskolan, Familjehuset Agera (egen mätning)	22,8	15
→	●		
	Andel 4-åringar som uppfyller nivån vid fyraårskontrollen på BHV (statistik Capio) jämfört med rikssnittet, procent	71	60

Analys

Öppna biståndsbedömda insatser

Utfallet för måttet Invånare 0–20 år som var föremål för individuellt biståndsbedömda öppna insatser avser 2017, eftersom Socialstyrelsen har haft kvalitetsproblem med en del av registren.

Besökare öppna förskolan

Den öppna förskolan i Familjehuset Agera utvecklas för mindre barn och deras föräldrar i samverkan med primärvården (Capio). Antalet besökare var i snitt cirka 23 per tillfälle under höstterminen. Det var en markant ökning mot vårterminen och kan till stora delar förklaras av nya lokaler och aktiviteter. Syftet med Familjehuset Ageras familjecentral är att tidigt nå föräldrar och barn med behov av stöd. Det ska göras i samverkan med skolan och övriga aktörer. Verksamheten är viktig för det hälsofrämjande arbetet med kommunens allra minsta invånare och deras föräldrar.

Fyraårskontroll

Mätningen för måttet Andel 4-åringar som uppfyller nivån vid fyraårskontrollen sker hos BHV Capio vårdcentral och jämförs med genomsnittet i Sverige. Vid fyraårskontrollen görs synkontroll, språktest, grov- och finmotoriktest samt en kroppslig undersökning. Resultaten i testerna påverkar det sammanlagda utfallet.

Andelen barn som inte uppfyllde nivån för fyraårskontrollen:

- 2019 – 29 procent
- 2018 – 29 procent
- 2017 – 28 procent
- 2016 – 47 procent
- 2015 – 60 procent.

De förbättrade resultaten de senaste åren kan bero på att föräldrarna förbereder barnen bättre inför besöket och att riktlinjerna för bedömning har blivit tydligare. Resultaten de första åren kan förklaras dels av att ett nytt språktest infördes 2015, dels av att Capio vårdcentral kan ha varit hårdare i sin bedömning av alla moment i testerna, jämfört med andra enheter i regionen, men också av att Capio har förhållandevis få barn per årskull och att det just de åren som visade höga utfall fanns flera barn med stora behov.

För de vuxna har konceptet med Vita Huset öppenvård som bas utvecklats. Tanken är att verksamheten ska arbeta med hemmaplanslösningar, vilket både påverkar kvaliteten och ekonomin positivt.

2.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Analys

Bostadsbrist

Det saknas bostäder för ungdomar, personer med psykisk ohälsa och äldre. Även nyanlända, som fick kommunen anvisad som bostadsort, har haft svårt att hitta bostäder. Tillsammans med KHF Trygga Hem i Grästorps har social verksamhet gjort en lokalbehovsutredning som visar att nya äldreboenden behövs, främst i form av seniorboende och biståndsbedömda trygghetsboenden. All nybyggenskap och renovering ska ge möjlighet till självständighet med bibehållen trygghet. En äldreomsorgs- och LSS-strategi tas fram 2020. Den ska ge tydliga och konkreta inriktningar för hur kommunen ska hantera välfärdens utmaningar.

Bovärd

Projekt *Bovärd* startade 2018 och i samarbete med KHF Trygga Hem i Grästorps. Tanken är att funktionen ska vara en social kontakt för de boende, men även kunna hjälpa till med enkla göromål. *Bovärd* ska vara en länk mellan hyresvärdar och hyresgäster, fungera som koordinator kring alla hyresavtal och hitta bostäder till nyanlända enligt kommunens lagstadgade uppdrag.

2.3 Personal

2.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	75	70
↘	 Andel anställda som har önskad sysselsättningsgrad NMI, procent (medarbetarenkät)	67,6	90
—	 Antal personer som fått praktik i social verksamhet som en arbetsmarknadsåtgärd under året (egen skattning)	13	12
→	 Andel praktikanter och studenter under året som vill jobba i Grästorps, procent (egen mätning)	100	95
—	 Sjukfrånvaron i social verksamhet, procent (HR-mått)	6,5	4
→	 Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorps 5.0	Ja	
↗	 Alla arbetsgrupper och medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling	Nej, men handlingsplan finns	
↘	 Andelen nyanställda som är nöjda med introduktionen, procent	93,4	90

Analys

Nöjd medarbetarindex

NMI redovisas för 2016. Ingen mätning genomfördes 2019, eftersom det skedde flera personalbyten på HR-avdelningen. Det har även ifrågasatts om NMI är rätt sätt att ta reda på medarbetarnas uppfattningar i olika frågor. Eventuellt tas det fram en helt ny metodik, som ska vara enklare, snabbare och motsvara aktuella behov.

Önskad sysselsättningsgrad

Måttet kring önskad sysselsättningsgrad mäts via en enkät. Resultatet skilde sig inte mot tidigare år; fortfarande är mätetalet lågt jämfört med målvärdet. Kommunen ska ta fram en aktuell handlingsplan för heltid som norm med risk- och konsekvensanalyser 2020. Grästorp bör komma i mål med frågan före halvårsskiftet 2021, enligt en nationell överenskommelse mellan SKR och Kommunal.

Praktik och extratjänster

Verksamheten arbetade med praktiktjänster och med att försöka att skapa fler extratjänster i enheterna som arbetsmarknadsåtgärd. Resultatet blev något bättre än målvärdet.

Nöjda praktikanter

Andelen praktikanter och studenter som redovisade i enkätsvar att de är nöjda med sin praktik var 100 procent. Samtliga skulle kunna tänka sig att jobba i Grästorp.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i social verksamhet ökade 2019. Flera av sjukfallen är långtidssjukskrivningar och inte arbetsrelaterade. Det behövs täta uppföljningar med dem som står för majoriteten av sjukfallen. Kommunens företagshälsovård, HR-funktionen och verksamheten påbörjade under hösten sitt operativa arbete med att kartlägga och finna åtgärder kring sjukfallen. En handlingsplan för 2020–2022 för ökad frisknärvaro med fokus på hälsofrämjande redovisas 2020.

Grästorp 5.0

Måttet Alla verksamheter har ett mål som för dem mot Grästorp 5.0 har slagit väl ut. Målet är att verksamheten ska tänka digitalisering i allt den gör.

Framtidsfokus för utveckling

Måttet Alla arbetsgrupper och medledarteam har gjort en självskattning och valt ett framtidsfokus för utveckling, har en del upplevt vara otydligt och alla enheter har ännu inte arbetat med det.

Nyanställdas introduktion

När det gällde Andelen nyanställda som är nöjda med introduktionen, uppdagades att endast ett fåtal besvarar den elektroniska enkäten som skickas ut i efterhand. De som svarar är dock nöjda med introduktionen. Verksamheten har genomfört stora förändringar kring sin vikarieintroduktion. Det bidrog till att sommaren verksamhetsmässigt fungerade mycket bättre än tidigare somrar. Verksamheten måste dock bli bättre på att i god tid fånga in alla vikariers åsikter om introduktionen.

2.3.1.1 Alla medarbetare och medledare ska vara involverade i sin egen och verksamhetens utveckling

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Andel anställda som upplever att deras arbetsplats prövar nya idéer och lösningar, procent (egen mätning)	79,1	75
	 Andel anställda som anser att det på arbetsplatsen görs omvärldsbevakning (internt och externt) för att själva kunna utvecklas på bästa sätt, procent (egen mätning)	53,4	60

Analys

Nya idéer

Måttet Andel anställda som upplever att deras arbetsplats prövar nya idéer och lösningar ingår i NMI, men social verksamhet har brutit ut vissa mått som mäts med högre frekvens, bland annat detta. Generellt har måttet i flera år hamnat relativt nära eller strax över målvärdet. Kommunen står inför utmaningar och förändringar och behöver tänka i nya banor. Det är vad Grästorps 5.0 handlar om med dess fem principer: *"Vi tänker helhet i allt vi gör, vi tänker värdskap i allt vi gör, vi tänker innovation i allt vi gör, vi tänker medledarskap i allt vi gör och vi tänker digitalisering i allt vi gör. Tillsammans skapar vi framtiden."*

Omvärldsbevakning

Måttet Andel anställda som anser att det på arbetsplatsen görs omvärldsbevakning (internt och externt) för att själva kunna utvecklas på bästa sätt, ingår också i NMI och tillhör de mått som mäts oftare. I flera år har resultatet hamnat långt under målvärdet. I flera enheter är omvärldsbevakning inget som diskuteras naturligt, bland annat för att tiden är begränsad. Det måste därför lyftas ännu mer liksom även trender; vad som påverkar en kommun, en arbetsplats och en individ. Generellt är medledarutbildning både på individ- och teamnivå mycket viktigt.

2.4 Ekonomi

2.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr per brukare relativt rikssnittet (VKV)	935 534	947 364
	 Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr per hemtjänsttagare relativt rikssnittet (VKV)	322 241	279 079
	 Kostnad individ- och familjeomsorg relativt rikssnittet, kr per invånare (VKV)	2 916	4 269
	 Kostnad äldreomsorg relativt rikssnittet, kr per invånare 65+ år (VKV)	65 690	63 941
	 Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB** minus ersättning från Försäkringskassan enligt SFB*, kr per invånare kontra rikssnittet	6 981	5 471
	 Verkställandegrad av beviljade timmar personlig assistans, procent (egen mätning)	99,4	99

* vardadinationer.se

** Socialförsäkringsbalken.

Analys

Särskilt boende kostnad

Måttet Kostnad särskilt boende per plats kr per brukare har ökat konstant sedan 2013, men sjönk något 2018. Syftet med revisionsfirmans EY tidigare genomlysning av kommunens särskilda boende var att kartlägga orsaken. Kostnaden per brukare, KPB, består av fyra parametrar. För att vända utvecklingen behöver någon av dessa förändras. Enligt revisionsfirman medförde försäljningen av kommunens särskilda boenden till KHF Trygga Hem att de interna intäkterna minskade dramatiskt, utan att faktiska lokalkostnader eller intäkter förändrades. Revisionsfirmans förslag är dels att förändra de aspekter som har störst påverkan på KPB-måttet, dels att stärka den ekonomiska styrningen för särskilt boende; till exempel genom att följa brytpunkten för hemtjänst. En speciell grupp inom social verksamhet arbetar med uppföljningen. De viktigaste parametrarna för ekonomin är sjuktal samt planering, bemanning och schema.

Hemtjänst kostnad

Kostnad hemtjänst äldreomsorg kr per hemtjänsttagare ökade något jämfört med tidigare år. (Statistiken visar uppgifterna 2018.)

IFO kostnad

Kostnad individ- och familjeomsorg relativt riksnittet, kr per invånare, var lägre än rikets i genomsnitt 2018. För barn- och ungdomsvård samt familjerätt låg kostnaderna stabilt under riksnittet och följde den nationella utvecklingen. Ekonomiskt bistånd redovisade låga kostnader. I nationell jämförelse låg Grästorp på femte plats 2018. Kostnaderna för missbruksvård låg under riksnittet, men ökade jämfört med föregående år på grund av vuxenplaceringar.

Äldreomsorg kostnad

Måttet Äldreomsorg relativt riksnittet kr per invånare 65+ (senaste måttet 2018) visade en något högre kostnad jämfört med föregående år, bland annat på grund av extrapersonal för flera vårdkrävande brukare samt förklaringsmodellen enligt revisionsfirman EY, se ovan.

Funktionsnedsättning kostnad

Kostnadsnittet Funktionsnedsättning LSS och SFB minus ersättning från Försäkringskassan enligt socialförsäkringsbalken (SFB) kr per invånare mättes kontra rikssnittet. Syftet med revisionsfirmans EY tidigare utredning var att analysera orsakerna till de högre kostnaderna för personlig assistans och att identifiera områden som kan påverka kostnaderna.

Revisionsfirman konstaterade att kostnadsläget i kommunen till stor del förklaras av en jämförelsevis hög andel LSS-ärenden, framförallt assistansärenden enligt SFB. Kommunen kompenserades för det genom LSS-utjämningen. De senaste åren ökade dock kostnaden för assistansen, parallellt med att ärendevolymer minskade. Nettokostnaden per ärende ökade alltså. Slutsatsen var att det berodde på en kombination av ökade personalkostnader och icke optimerade intäkter från Försäkringskassan. EY:s samlade bild var att styrning, kontroll och uppföljning av LSS-verksamheten fungerade väl i kommunen, både vad gäller myndighetsutövning och utförarverksamhet. Revisionsfirman gav förslag på åtgärder för att hantera riskerna och kostnaderna på respektive riskområde. En speciell arbetsgrupp hanterar detta. Värt att notera är att nettokostnadsavvikelsen för LSS är negativ och har varit så i flera år.

LSS-utredningen föreslår* en ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning. Delar av den nuvarande lagen har utretts liksom assistansersättningen, som hör till socialförsäkringsbalken.

Utredningen föreslår att

- staten ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans
- personlig assistans ersätts med andra insatser för barn under 16 år
- ledsagarservice ska bli en del av insatsen personlig service och boendestöd
- samma tre grupper som ingår i LSS så kallade personkrets ska finnas kvar.

Utredningen beräknar att statens kostnader minskar med cirka 600 miljoner kronor varje år om förslagen genomförs och att kommunernas kostnader samtidigt ökar med mellan 300 och 400 miljoner kronor om året. Utredningen föreslår att den nya lagen träder i kraft den 1 januari 2022. Eftersom verksamheten redan nu har höga kostnader för LSS personlig assistans är det viktigt med en åtgärdsplan och att utvecklingen följs noggrant.

* I betänkandet *Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen*.

Personlig assistans verkställandegrad

Verkställandegraden av beviljade timmar för personlig assistans låg över målvärdet. Det är ett mycket bra värde och tyder på en bra organisation.

2.4.2 Hålla budget

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Budgetavvikelse	Ja	

Analys

Flera faktorer bakom positivt resultat

Verksamheten redovisade totalt ett positivt resultat på årsbasis. Det sammanlagda resultatet beror på flera faktorer: lägre personalkostnader i myndighetsenheten och för utförare socialpsykiatri, högre intäkt avseende ensamkommande barn samt högre kostnader för personlig assistans LSS och gruppboenden LSS på grund av flera nya ärenden. I äldreomsorgen har växelvårdsplaceringarna på kommunens äldreboende varit personalkrävande och påverkat budgeten negativt. Hemtjänsten redovisade lägre värtdyngd och lägre personalkostnad.

Utmaningar

Verksamhetens alla scheman ses över för att man ska hitta nya vägar kring bemanning och planering. Höga sjuktal är en utmaning och verksamheten planerar att fortsätta samarbeta med den nya företagshälsovården för att sänka sjuktalet och öka frisktalet. Individ- och familjeomsorgen fokuserar på hemmaplanslösningar för besparingar. Verksamheten fortsätter att arbeta med revisionsfirmans EY åtgärdsförslag för äldre- och funktionshinderomsorgen.

Digitalisering

Grästorps är mitt uppe i en strukturomvandling. Digitalisering är den största förändringsfaktorn fram till 2025 och kräver nytänkande och samspel. Därför är det viktigt att ta reda på vad verksamheten vill uppnå. Det kan handla om att förbättra dokumentation, tillgänglighet, omfördela tider och personal, minska kostnader och stress samt öka kvalitet. Kommunmedborgarna har höga förväntningar på digitalisering. Det ska vara enkelt att söka hjälp eller ställa frågor. Att tänka och arbeta digitaliserat är en förändringsresa som måste genomsyra hela organisationen. Det behövs möjligheter att avsätta tid för bra analyser samt plan- och beslutsunderlag kring digitaliseringsutveckling. Kommunen har därför tillsatt gruppen *Verksamhetsutveckling digitalisering*, som arbetar med digitaliseringsprocessen.

Ny organisation

En stor insats pågår kring förebyggande arbete, det vill säga hur kommunen kan arbeta ännu mer strukturerat med förebyggande och rehabiliterande förhållningssätt. Verksamheten har därför arbetat med att ta fram en ny organisation bättre anpassad till utmaningarna. Den sjuksattes 2019, men alla delarna är inte på plats förrän om något år.

3 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

Kvalitetsgarantin uppfylls

Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier

Vi garanterar att när du tackat ja till erbjudande om genomförandeplan görs denna tillsammans med dig inom 30 dagar. Planen följs upp minst var sjätte månad.

Vi garanterar att du vid kontakt med socialsekreterare erbjuds en besökstid inom tio arbetsdagar.

Vi garanterar att du får god vård och omsorg utformad i nära dialog med dig och dina närstående i syfte att ge dig bästa möjliga kvalitet vid livets slut.

Kvalitetsgarantierna uppfylldes.

4 Framtida strategier

Social verksamhet arbetar bland annat med att stödja barn och föräldrar med olika svårigheter. En viktig del är samverkan med skolan och andra berörda verksamheter. Syftet är att nyttja resurserna på bästa sätt för framtiden. Socialtjänsten står inför många utmaningar som kräver nytänkande och utveckling kring barn och unga.

En av de främsta utmaningarna för kommunen är att erbjuda god äldreomsorg samt hälso- och sjukvård. Allt fler i befolkningen når mycket hög ålder. Äldres förmåga att klara vardagliga sysslor som att städa, handla och laga mat har förbättrats på senare år. Samtidigt rapporterar allt fler äldre hälsoproblem och besvär av olika slag. En stor omstrukturering gjordes inom vården och omsorgen för de äldre. Behovet av platser i särskilt boende minskade kraftigt i några år. Behovet ökar dock efter 2020. Antalet platser på sjukhus har minskat de senaste åren och genomströmningen av äldre patienter ökat. Det ställer höga och ökade krav på en mer avancerad eftervård, vilket verksamheten idag erbjuder på korttidsboende eller i det egna boendet. Den grupp som ökar mest är de mest sjuka äldre. De har omfattande funktionsnedsättningar på grund av åldrande, skada eller sjukdom. Det gäller att kommunen arbetar på ett strukturerat sätt för att möta utmaningarna med en ökande äldre befolkning. En av de viktiga strategierna är hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Ny teknik, eHälsa och digitalisering är katalysatorerna som möjliggör nytänkande i sjuk- och äldrevården. I äldreomsorgen kan ny teknologi underlätta många av de tyngre arbetsuppgifterna. När tekniken används på rätt sätt, får kommunerna besparingar som kan finansiera en värdigare vård för de allt fler äldre. Det gäller att satsa på att öka kunskapen om den nya tekniken, både bland brukare och medledare. Självklart kräver välfärdstekniken investeringar. Kommunerna måste också rusta för att kunna erbjuda flera former av boende – så kallade biståndsbedömda trygghetsboenden och seniorboenden – för dem som inte har behov av "fullservice". De satsningar kommunen redan gjort räcker inte, utan Grästorp måste fortsätta byggprocessen för att möta framtidens utmaningar vad gäller bra boende. Denna strategi kan påverka inflödet till kommunens äldreboenden, men även minska transporter för hemtjänstens personal. Sammantaget kan det påverka trygghetsaspekten och kostnadsläget positivt genom effektiviseringar.

De närmaste åren kommer cirka 40 procent av social verksamhets personal att gå i pension. Det ställer höga krav på nyrekrytering av personal med olika kompetens och krav på kommunen som attraktiv och innovativ arbetsplats. Flera olika åtgärder görs för att möta detta, bland annat genom kommunens engagemang i Vård- och omsorgscollege, samverkan med olika parter som till exempel V6, värdskap, innovation, lärande organisation och utökat introduktionsprogram. Det gäller att hålla fast vid den inslagna vägens fokus och marknadsföra Grästorp som en bra arbetsgivare, arbetsplats och kommun. Eventuellt bör intresset för att driva olika verksamheter i intraprenadform undersökas.

5 Nyckeltal och verksamhetsmått

	År 2019	År 2018	År 2017
Försörjningsstöd, nettokostnad tkr	1 666	1 456	1 098
Socialpsykiatri, antal insatser daglig sysselsättning	17	13	27
Antal personer som har hemtjänst under året	174	181	143
Särskilda boendeformer antal lägenheter	60	60	60
Öppenvård, antal insatser barn och familj	44	64	50

Social verksamhet

Verksamhet (tkr)	Anslagsnivå	Budget 2019		Redovisning 2019	
		Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt
03	Integrationsenheten	4,738	4,097	3,058	1,728
70	Gemensam verksamhet	11 555	875	12 429	1 968
75	Särskilda individuellt inriktade insatser	25 887	7 901	22 381	7 170
76	Insatser enligt LSS	49 568	22 120	50 781	22 780
77	Särskilda boendeformer	52 617	6 940	54 369	7 754
78	Stöd i ordinärt boende	40 465	18 506	40 085	18 840
SUMMA	Social verksamhet	184 830	60 439	183 103	60 240

Sammanställning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget	184 830	60 439	124 391
Redovisning	183 103	60 240	122 863
Resultat	1 727	- 199	1 528

Miljö- och byggnämnden

1 Sammanfattning

Medborgarna är nöjda med handläggningen

Enkäter skickades ut till dem som haft ärendekontakt med kommunen. Både miljö och bygg fick betyget 4 av 5.

Budget i balans

Miljö- och byggnämnden fick mer pengar i budgeten för att klara ökade administrationskostnader. Det gjorde att budgeten kunde komma i balans och resultatet blev ett överskott på 62 tkr.

Minskad sårbarhet med gemensamt system

De sex kommunerna i västra Skaraborg, V6-kommunerna, införde ett gemensamt digitalt verksamhetssystem för bygg- och miljöförvaltningarna. När alla arbetar på samma sätt blir det lättare att samverka, lära av och hjälpa varandra och sårbarheten minskar.

Miljö och hälsa fokuserade på enskilda avlopp

Trots stor personalomsättning de senaste åren lyckades verksamheten i stort sett klara tillsynsmålen i verksamhetsplanen. Särskild uppmärksamhet ägnades enskilda avlopp, små lantbruk och hälsoskyddstillsyn i äldreomsorgen.

Byggenheten höll lagkraven

Skärpningen av plan- och bygglagen medför att bygglovshandläggningen blir mer omfattande. Byggenheten klarade lagens krav på handläggningstid, däremot inte den egna garantitiden, eftersom enheten drabbades av dataproblem samtidigt som det digitala ärendehanteringssystemet infördes.

1.1 Grunduppdrag och vision

Grästorps vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Miljö- och byggnämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, tobakslagen och lag om foder och animaliska biprodukter. Miljö- och byggnämnden ansvarar även för byggnation och är trafiknämnd.

Miljö och hälsa

I samarbete med Miljö-Hälsa i Lidköpings kommun sker tillsyn enligt livsmedelslagen, miljöbalken, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter samt rökfria miljöer.

Gemensamt verksamhetsstöd infördes 2018–2019 i V6-kommunerna (Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara, Vara) i bygg- och miljöförvaltning. Verksamhetssystemet innebär mer samverkan, digitalisering av ärendehantering, gemensamma rutiner, mallar och e-tjänster.

Miljö-Hälsa arbetar aktivt i Miljösamverkan Västra Götaland och Halland. Arbetet består av att delta i både projektgrupp och särskilda arbetsgrupper för bättre och effektivare tillsyn i regionen.

Miljö-Hälsa har haft en stor omsättning av personal de senaste åren, men verksamheten fullgjorde i stort sett ändå den prioriterade tillsynen enligt verksamhetsplanen. Extra resurser tillsattes kring inventering av enskilda avlopp 2019 i Grästorp. Miljö-Hälsa hade även fokus på tillsyn av små lantbruk och hälsoskyddstillsyn på vård- och äldreboenden.

Miljötillsyn ska styras mot Sveriges och Västra Götalands miljömål samt Förenta nationernas *Agenda 2030 globala mål för hållbar utveckling*. Styrningen görs i samarbete med olika aktörer. I *Åtgärdsplaner för vattenarbete 2018–2021* och i nästa plan för 2022–2027 får kommunen ett ökat ansvar för åtgärder och uppföljning av miljökvalitetsnormer.

Byggnation och trafik

Miljö- och byggnämnden ansvarar för handläggning och tillsyn av byggverksamheten i kommunen. Bygglovsingenjör finns på plats en dag i veckan och deltar på miljö- och byggnämndens sammanträden vid behov. Miljö- och byggnämnden klarade i stort sitt grunduppdrag och kvalitetsgarantierna. Digitalisering var i fokus genom det nya ärendehanteringssystemet *Vision*, där bygglovshandläggningen gått från pappershantering till att helt ske i system. Förändringsarbete pågår för att utveckla nya arbetssätt och garantera en effektiv bygglovshandläggning, där ärenden handläggs inom lagmässigt reglerad tid.

1.2 Ekonomiskt resultat

(tkr)	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
Intäkter	1 128	1 054	1 317
Kostnader	2 137	1 998	2 049
Nettokostnader	1 009	944	732
Budget	1 071	847	928
Budgetavvikelse	62	- 97	196

2 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

Målvärdet är uppnått

Målvärdet är delvis uppnått

Målvärdet är inte uppnått

2.1 Kund och medborgare

2.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

2.1.1.1 Allmänheten ska få god service och information inom nämndens ansvarsområde

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Fullgod hemsidainformation, procent	93	90

Analys

Kontinuerlig uppdatering på webbplatsen

Kontaktuppgifterna på webbplatsen är i regel till funktionsbrevlådan och till kontaktcenter för att den medledare som är på plats ska kunna besvara frågor från allmänheten. Blanketter uppdaterades kontinuerligt för att stämma överens med bland annat GDPR och gällande taxor. Feriearbetare kontrollerade att information och länkar på webbplatsen var korrekta. I samband med att en policy om murar, stängsel och staket antogs av kommunfullmäktige under hösten ändrades informationen på webbplatsen.

2.1.1.2 Administrationen ska vara smidig angående miljö- och byggfrågor

	Mått	Utfall	Målvärde
➔	 Nöjd kundindex bygg (skala 1–5)	4	4
➔	 Nöjd kundindex miljö och hälsa (skala 1–5)	4	4

Analys

Högt betyg från kunderna

Enkäter för Nöjd kundindex, NKI, skickades ut till de 85 personer som hade ett miljö- eller byggärende 2019, varav 21 svarade (25 procents svarsfrekvens).

Nationellt rankas Grästorps kommun väldigt högt när det gäller företagsklimatet och företagares skattning av kommunens myndighetsutövning. I NKI-sammanställningen 2019 var utfallet för såväl bygg som miljö 4 av 5, vilket är ett väldigt bra resultat. Verksamheten fortsätter verka för god och smidig service.

2.2 Verksamhet

2.2.1 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

Analys

Rökfria miljöer

I samband med ordinarie livsmedels- och hälsoskyddstillsyn genomför livsmedelsinspektörerna på Miljö-Hälsa ett arbete med rökfria miljöer vid offentliga områden där barn vistas. Informationsblad delades ut och fokus låg på verksamhetsutövarens plikt att se till att rökning inte sker i eller i anslutning till verksamheten.

Ovårdade fastigheter

I mån av tid genomförs ett tillsynsarbete angående nedskräpade och fallfärdiga hus i kommunen. Två förelägganden beslutades. Arbetet är viktigt för att det bidrar till en trygg och säker miljö i kommunen och till att förhindra att barn och unga vistas eller leker i närheten av fallfärdiga hus.

Tryggare trafikmiljö

För att öka trafiksäkerheten och minska genomfartstrafik projekterades en vändzon på Jon Jespersgatan. Förhoppningen är att det ska leda till en tryggare miljö för elever.

2.3 Ekonomi

2.3.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Bedömning av ständiga förbättringar	Ja	

Analys

Digitalisering ökar samverkan

Ett förändringsarbete främst på byggsidan bedrevs genom att byggprocessen digitaliserades. Gemensamma arbetssätt, blanketter, mallar och rutiner togs fram inom V6-samarbetet, för att samtliga kommuner ska arbeta likadant. Då blir det möjligt med gemensamt lärande, stöttning mellan kommunerna och minskad sårbarhet, eftersom kommunerna kan ta hjälp av varandra.

Utbildning på hemmaplan minskar kostnaderna

Nämndens politiker och personer inom verksamheten fick utbildning, främst på hemmaplan, via webbaserade utbildningar och vid gemensamma utbildningar för V6-kommunernas anställda.

2.3.2 Hålla budget

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Budgetavvikelse	Ja	

Analys

Ökad budgetram möjliggjorde budgetöverskott

Det ekonomiska resultatet var positivt för miljö- och byggnämnden med ett budgetöverskott på cirka 62 tkr. Inför året fick nämnden en utvidgad budgetram för att klara ökade administrativa kostnader. Det resulterade i en budget i balans, jämfört med 2018 års budgetunderskott på cirka 95 tkr. Möjligheten att påverka och göra prognoser är begränsad av fasta avtal som löper årsvis. Verksamheten kan inte heller styra antalet inkommande ärenden.

Lägre intäkter för bygglov

Bygglovsintäkterna var lägre än budgeterat, men på grund av lägre utgifter blev nettokostnaden för byggavdelningen enligt budget.

Avloppsinventering ökade intäkterna

Utgifterna för miljö och hälsa stämde väl överens med budgeten. Genom ett aktivt arbete och en särskild satsning på avloppsinventering var intäkterna högre än 2018.

Ökade administrativa kostnader

De administrativa utgifterna ökade på grund av driftkostnader för det nya ärendehanteringssystemet och ökade utgifter för ersättning till förtroendevalda. (Utgifter inom den senare budgetposten hålls nere genom få sammanträden per år och utbildning på hemmaplan.) Genom att underlätta för medborgarna i varje steg av ärendeprocessen och sträva efter värdskap och effektivitet kan de bli mer benägna att genomföra anmälningspliktiga åtgärder inom miljö- och byggnämndens område.

3 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

Kvalitetsgarantin uppfylls

Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier

Vi lovar att kvittens på inkomna ansökningar ska skickas ut till sökande med vändande post.

Vi lovar att handläggningstiden för komplett inlämnade ansökningar angående miljö- och byggärenden som beslutas i nämnd normalt inte ska överskrida sex veckor.

Vi lovar att handläggningstiden för komplett inlämnade ansökningar angående byggärenden som beslutas med delegation normalt inte ska överskrida två veckor.

Vi lovar att handläggningen för komplett inlämnade ansökningar angående miljöärenden som beslutas med delegation normalt inte ska överskrida tre veckor.

Vi lovar att besvara inkommande e-post till miljoochbygg@grastorp.se inom två arbetsdagar.

Enligt rutinen i det nya digitala ärendehanteringssystemet skickas en bekräftelse på inkomna ansökningar i samband med att ärendena registreras.

Få ärenden togs upp i nämnden under året. Handläggningstiden för nämndärenden klarade därför kvalitetsgarantin, med ett undantag. På grund av att ett ärende låg vilande i väntan på att en policy skulle antas av kommunfullmäktige, tog ärendet längre tid än sex veckor att hantera.

Reglerna för handläggning av bygglov i plan- och bygglagen skärptes den 1 januari och gör handläggningsprocessen mer omfattande. Byggenheten hade dessutom it-problem, vilket gjorde att förutsättningarna för en effektiv bygglovshandläggning inte var optimala.

Handläggningstiden för miljöärenden som beslutats på delegation låg på cirka 2 veckor, vilket är inom ramen för kvalitetsgarantierna.

Funktionsbrevlådan till miljö och bygg bevakas dagligen.

4 Framtida strategier

En effektiv och fungerande myndighetsutövning inom nämndens ansvarsområde är viktig för såväl medborgare som företagare. Medborgarundersökningar och Svenskt Näringslivs ranking vittnar om att verksamheten håller hög kvalitet. Att arbeta med ett aktivt värdeskapsarbete och värna om ett professionellt bemötande är en viktig strategi för att upprätthålla god kvalitet även i framtiden.

För Miljö-Hälsa, som haft stor personalomsättning den senaste tiden, är kompetensförsörjning ett fokus framöver. Att hitta, ta tillvara och utveckla medarbetarna är av stor vikt för verksamheten.

För en liten kommun som Grästorps är samverkan en nyckelfaktor till framgång. Genom fortsatt samverkan över kommungränser möjliggörs gemensamt lärande och sårbarheten minskar.

Att utveckla e-tjänster och integrera verksamhetssystem är nästa steg i digitaliseringsresan. Det gör fler automatiserade processer möjliga och minskar administrationen, vilket frigör tid till annat.

5 Nyckeltal och verksamhetsmätt

	År 2019	År 2018	År 2017
Miljötillsynsobjekt	48	43	43
Lantbruk U verksamheter	128	158	132
Hälsoskyddsobjekt	39	34	35
Livsmedelsobjekt	52	53	52
Köldmedier	13	12	9
Totalt antal ärenden Miljö-Hälsa	258	177	189
Delegationsbeslut	110	69	70

Miljö- och byggnämnden

Verksamhet (tkr)	Anslagsnivå	Budget 2019		Redovisning 2019	
		Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt
07	Fysisk planering	1 326	740	1 210	562
38	Övriga trafiksäkerhetsåtgärder	45		21	
81	Hälsoskydd	940	500	906	566
SUMMA	Miljö- och byggnämnd	2 311	1 240	2 137	1 128

Sammanställning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Budget	2 311	1 240	1 071
Redovisning	2 137	1 128	1 009
Resultat	174	- 112	62